

DVOLASTNIKI — zgled sožitja

stran 6

NASLOV

Leto XXXIII
Št. 37

Murska Sobota,
15. maja 1981

CENA 4 DIN

VESTNIK

AKTIVNOST V POMURJU

Pred 3. kongresom samoupravljalcev Jugoslavije

Do 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo od 18. do 20. junija v beograjskem centru Sava, nas loči še dober mesec, zato se v slehernem delovnem okolju nanj pospešeno pripravljajo. V tem času so prizadevanja usmerjena k temeljiti oceni samoupravnih odnosov v posameznih delovnih okoljih in njihovemu nadaljnjemu razvoju. Kajti, bližnji kongres samoupravljalcev Jugoslavije ne sme biti le politična manifestacija, ampak mora dati novo spodbudo strateški opredelitvi, poudarjeni v ustavnih amandmajih, ustavi in zakonu o združenem delu, ki predstavljajo trajno perspektivo naše samoupravne socialistične družbe. Zato bi se naj že v samih predkongresnih razpravah dokopali predvsem do spoznanja, zakaj nekaterih najbolj pomembnih opredelitev družbenoekonomskega razvoja ne uresničujemo dovolj dosledno, kaj nas pri tem ovira, kaj je treba izboljšati in na kakšen način. Skratka — kritično naj bi analizirali preteklo obdobje, sedanje stanje in se na ta način bolje organizirali za enotno akcijo v prihodnje.

Sicer pa bodo na 3. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije prevladovale zlasti razprave o naslednjih temah: kako zagotoviti prevladujoč položaj delavcev v odločanju o pogojih ustvarjanja in delitve dohodka in osebnih dohodkov, kaj narediti za uspešnejše povezovanje združenega dela in kako še bolj uveljaviti delegatski sistem in s tem demokratizacijo odločanja, da bodo delovni ljudje preko svojih delegatov resnično odločali tudi o najbolj pomembnih stvareh. In kaj so pokazale dosedanje razprave v posameznih pomurskih občinah?

Lahko rečemo, da so bile predkongresne razprave dokaj živahne in vsebinsko bogate v celotnem Pomurju, saj so delavci načeli vrsto aktualnih vprašanj v zvezi z uveljavljanjem dohodkovnih razmerij in delegatskih odnosov, nič manjša skrb pa ni bila namenjena tudi reševanju sedanjega družbenoekonomskega položaja oziroma stabilizacijskim nalogam. Navzlic temu pa je v začetku prevladovalo zmotno mnenje, da gre predvsem za združeno delo oziroma organizacije združenega dela, kjer naj ocenijo dosežke samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, manj pa so bili aktivni v samoupravnih interesnih in krajevnih skupnostih. Naslov 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije »Združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in družbenoekonomski razvoj« namreč dovolj jasno opredeljuje njegovo vsebinsko opredelitev.

Tako so v gornjeradgonski občini posvetili posebno skrb delovanju delegatskega sistema, kjer ni manjkalo kritičnih pripomb, še posebej zato, ker so pred vrati volitve v letu 1982. Poskušali so najti ustreznejše rešitve, da bi v slehernem okolju izvolili zares primerne delegate, ki bi kasneje s svojim delovanjem prispevali pomemben delež na tem samoupravnem področju. Čeprav priznavajo, da doslej še niso storili vsega glede vsebinskih priprav, pa so vendarle v nekaterih večjih delovnih kolektivih, kot so Radenska, Avtoradgona, Gorenje-Elrad in drugi, že sprejeli konkretne usmeritve za spreminjanje oziroma izboljšanje stanja na samoupravnih osnovah.

V murskosoboški občini so se med drugim dogovorili, da bodo celotno dejavnost izvajali v okviru redne politične aktivnosti družbenopolitičnih organizacij in vseh subjektivnih sil v povezavi s samoupravnimi organi in zbori delavcev. Močno se je vključil tudi klub samoupravljalcev s številnimi razpravami v združenem delu. Naj omenimo, da so v največjem delovnem kolektivu Muri spregovorili zlasti o problematiki uvoza in izvoza ter funkcioniranju delegatskega sistema v delovni organizaciji, v ABC Pomurki pa so poleg sporočila kongresu samoupravljalcev obravnavali še podružbljanje prava v SOZD, govorili so o problemih združevanja sredstev v interni banki in ostalem, kar najbolj teži delovnega človeka.

Negativne izkušnje iz združenega dela so bile v ospredju tudi v ljutomerski občini, kjer je okrog deset temeljnih organizacij združenega dela temeljito analiziralo omenjeno problematiko. Delegatska vprašanja so skušali reševati večtirno, in sicer s pomočjo vprašalnika preko sindikalnih skupin in neposrednih razgovorov z delegati v samoupravnih okoljih, kar so opravili v 40 delovnih organizacijah. S podobnimi vprašanji so se ubadali tudi v lendavski občini, kjer prav tako niso zadovoljni z aktivnostjo samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti, pri čemer sta izjemi le krajevni skupnosti Lendava in Turnišče. Nadvse dobrodošla je bila gotovo javna razprava o delovanju zveze sindikatov v krajevnih skupnostih, čemur bodo morali v bodoče posvetiti znatno več pozornosti kot doslej.

Teh nekaj ugotovitev kaže, da so povsod načeli vrsto aktualnih vprašanj, na katera bo moral dati odgovor tudi bližnji kongres samoupravljalcev. Zato bodo le-ta močna spodbuda za nadaljnjo aktivnost v združenem delu Pomurja, ki se ne sme končati s kongresom, ampak gre za dolgotrajen proces.

M. Jerše

MURSKA
SOBOTA

Skupščina skupnosti slovenskih občin

Murska Sobota je v torek in sredo gostila delegate iz vseh slovenskih občin, ki so se zbrali z namenom, da ocenijo delo v preteklem obdobju in sprejmejo smernice za prihodnjih pet let. Prvi dan so se delegati seznanili z dnevnim redom skupščine, drugi dan pa nadaljevali delo z aktualno razpravo na temo Razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v občini in njeni vlogi v procesu družbene reprodukcije. Po daljši razpravi — iztočnica ji

je bilo gradivo, objavljeno v listu Občan, katerega prvi del je nastal prav v murskosoboški občini — so delegati sprejeli tudi usmeritve za nadaljnje delo. Uvodni referat je imel podpredsednik republiškega izvršnega sveta Vlado Klemenčič, s tehtnimi in vsebinskimi prispevki pa so ga dopolnili delegati iz nekaterih slovenskih občinskih skupščin.

Dotaknili so se treh sklopov vprašanj: najprej dosežena razvoja samoupravne strukture občin,

še posebej glede vloge organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti v šolstvu, zdravstvu in drugih družbenih dejavnostih ter v dejavnostih gospodarske infrastrukture in v krajevnih skupnostih, nadalje izkušnje pri uresničevanju samoupravnega sistema planiranja v občinah na podlagi priprav družbenih planov občin za sedanje srednjeročno obdobje in slednjic vloge občine pri razvoju kmetijstva in oskrbe občanov.

Posebej je bila poudarjena sicer znana ustavna opredelitev, da je občina samoupravna skupnost in hkrati temeljna družbenopolitična skupnost, ki je zasnovana na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Prav to je namreč osnovno merilo, s katerim v družbenem smislu ocenjujemo razvoj občin pri nas. (Obsežnejše poročilo s skupščine skupnosti slovenskih občin bomo objavili v torkovi številki Vestnika.)

Br. Žunec

GORNJA RADGONA

Obisk delovne skupine CK ZKS

Minuli torek in sredo se je v gornjeradgonski občini mudila na delovnem obisku skupina Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki jo je vodil izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Bojan Klemenčič. Prvi dan je imela razgovore o družbenoekonomski in družbenopolitični problematiki v temeljnih organizacijah združenega dela Mineralna voda in Tovarna polnilne opreme v okviru delovne organizacije Radenska, za tem se je sestala z aktivom komunistov osnovne šole Gornja Radgona in nazadnje še z najodgovornejšimi predstavniki krajevnih skupnosti Apače in tamkajšnje delovne organizacije Lina. Drugi dan se je sestala s komunisti Kmetijskega kombinata, Gorenje-Elrada in skupščine občine Gornja Radgona.

Br. Žunec

Za negovanje
narodnostne kulture
in jezika

stran 5

Več skrbi
oddihu
delavcev

stran 3

Albanija zagovarjala sovražne akcije

Na seji centralnega komiteja ZK Jugoslavije so ocenili nacionalistične in iredentistične izpade na Kosovu, prav tako pa tudi vlogo, ki jo je pri tem odigrala sosedna Albanija. Ocenilo o tem je podal Dobrovič Vidič, ki je menil, da naša javnost že leta premalo obveščamo o protijugoslovanski in protisocialistični propagandi, ki so jo izvajali uradni krogi in najodgovornejše osebnosti LSR Albanije. Te propagande po njegovem mnenju nismo ustrezno komentirali in se ji odločno uprli.

Lahko rečemo — je nadaljeval Vidič — da smo v želji, da bi pospešili normalizacijo jugoslovansko-albanskih odnosov, pokazali skrajno potrpežljivost. Glede na to, da imamo politiko nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav za načelo, ki je največjega mednarodnega pomena, smo vedno pričakovali in pričakujemo, da bodo tudi drugi naši partnerji sprejemali. Jugoslavijo takšno, kakršna je, da bodo spoštovali našo suverenost, ozemeljsko celovitost in socialistično samoupravno pot razvoja kot tudi ustavno ureditev, za katero so se s svojim velikim narodno-osvobodilnim bojem in socialistično revolucijo opredelili vsi narodi in narodnosti Jugoslavije.

Vendar se albanski uradni krogi že desetletja ne vedejo tako do nas, je nada-

ljeval Vidič. Ne spoštujejo ne humanih internacionalističnih motivov naše politike dobrega sosedstva, ne celovitosti naše države, ne naše pravice do lastne poti razvoja, po kateri stopamo. Medtem ko se mi nismo vmešavali v izbiro poti, po kateri stopa Albanija Enverja Hoxhe, sta bili tam tarča najhujših kritike tako praksa ZKJ kot ustavna ureditev SFRJ. Že desetletja izrabljajo sleherno priložnost za napade na politiko, delo in osebnost tovariša Tita, na Kardelja, prav tako so nas v obdobju kominform napadali, da smo sluge kapitala, izdajalci socializma, revizionisti, fašisti, klika, ki jo je treba uničiti.

Naše redke reakcije na vse to v obliki diplomatskih stikov so si v Tirani očitno razlagali drugače in ne s praviimi vzroki, zaradi katerih smo ignorirali takšen odnos do nas.

Še zlasti sovražne in preračunane na to, da bi škodovale naši državi, so takšne politične izjave, kakršna je bila izjava Everja Hoxhe v predvolilnem govoru 8. novembra 1978, v kateri je poudaril, da je Albancev v Jugoslaviji tako po velikosti »njihovega ozemlja« kot po številu prebivalcev »toliko kot dveh jugoslovanskih republik skupaj« in celo več; da so enoten narod in so jih premišljeno »razdelili« v dve republiki in eno avtonomno pokrajino; da Al-

banci v Jugoslaviji nimajo ustavnih pravic ...

Kot je pravilno ugotovljeno v naši oceni, je s tem Enver Hoxha v resnici pozval k združitvi Albancev v Jugoslaviji oziroma k spremembi ustavne organizacije SFRJ. To so tudi korenine gesla, ki ga zdaj razglašajo iredentistični elementi o tem, da Albanci niso Jugoslovani, da imajo pravico do svoje, albanske republike. Vsi pa lahko ugotovimo, kako Enver Hoxha v tem govoru ni govoril o ozemljih, kjer Albanci žive pomešani s Srbi, Črnogorci, Makedonci in drugimi narodnostmi, kot o ozemlju SFRJ, temveč je govoril o tem ozemlju kot o »ozemlju Albancev«. Vse to je brez dvoma grobo vmešavanje v notranje zadeve naše države in odkrito priča o iredentističnih ozemeljskih pretenzijah do SFRJ.

Iz tega bi lahko povzeli nauke, je nadaljeval Vidič. Državna politika in naša diplomacija se mora držati svoje smeri, držati se mora v tem sklepov naših najvišjih forumov. Če bi v našem celotnem družbenopolitičnem delu pravilno izpolnjevali nalogo, postavljati se zoper antijugoslovansko in antisocialistično propagando iz Tirane, to nasprotovanje nikakor ne bi oviralo državne politike Jugoslavije v prizadevanju, da zraste in se razvija dobro sosedsko sodelovanje.

ODLOČEN ZASUK V LEVO

Francozi so odločili: 21. predsednik francoske republike je postal Francois Mitterrand, ki je hkrati prvi socialistični državni poglavar Francije; na nedeljskih volitvah je dosegel 51,8 odst. glasov, njegov tekmeec, dosedanji predsednik Valery Giscard d'Estaing pa le 48,2 odst. Novi predsednik bo prevzel posle

najbrže 25. maja.

Toda s tem zadeva še ni končana. Novi predsednik bo imenoval predsednika vlade, ki bo izbral začasno vlado. Še maja bo Mitterrand razpustil skupščino, v kateri prevladujejo desničarski poslanci.

Predčasne skupščinske volitve, ki bi sicer morale biti šele

leta 1982, bodo predvidoma razpisane za konec junija. Sele skupščinske volitve bodo pokazale kako bo peta republika naprej dihala.

Iz prvih ocen se da zaključiti, da Francija pod novim predsednikom ne bo spremenila svoje zunanje politične smeri.

Izkoristiti priložnost

Jutri se bo pričel v Novem Sadu tradicionalni Mednarodni kmetijski sejem. Že osemindesetletni zapored se bodo v glavnem mestu AP Vojvodine zbrali številni razstavljalci iz več kakor 50 držav.

Za letošnje prireditve sta značilni povečano zanimanje in udeležba domačih kombinatov iz vseh republik in pokrajin, ki bodo ob proizvajalcih kmetijskih strojev in opreme — ti bodo predstavili

predvsem stroje in naprave za cenejšo proizvodnjo živinske krme in mehanizirano krmljenje živine — obogatili ponudbo.

Tudi to pot bodo na sejmu sodelovali razstavljalci z vseh kontinentov, saj raste zanimanje zanj iz leta v leto. To je vnovična priložnost za naše kmetijstvo, saj je novosadski sejem že tradicionalno mesto za sklepanje pogodb in skupno vlaganje kapitala. Za takšen način sodelovanja z na-

šimi delovnimi organizacijami kažejo tuji razstavljalci precej zanimanja, to pa pomeni tudi večje možnosti za povečanje izvoza naših prehrabnih proizvodov.

Gostje iz tujine pa se bodo predstavili tudi v organizirani obliki, v obliki skupne razstave devetih evropskih držav, ter tako našim in tujim strokovnjakom predstavili najnovejše dosežke na področju prehrabne industrije. To je samo dokaz več o tem, koliko pozornosti in pomembnosti posvečajo tuji proizvajalci jugoslovanskemu trgu.

Posebno pozornost vzbuja število razstavljalcev (sodelovalo jih bo 30) iz dežel v razvoju. Že devetih pripravljajo razstavo »Dežela v razvoju v boju za hrano«, na kateri bodo poleg dežel v razvoju sodelovale mednarodne organizacije, pa tudi številne domače OZD v prehrabni in agroindustriji. Omenjena razstava bo, neovdno, stičišče mnogih poslovnih aranžmajev.

Nič manj pomembne pa ne bodo tudi spremljevalne, dejavnosti, ki bodo še popestrile letošnja dogajanja na 48. Mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu.

Ob dnevu varnosti je republiški sekretar za notranje zadeve Tomaž Ertl izročil predsedniku predsedstva SR Slovenije Viktorju Avblju in predsedniku izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Janezu Zemljariču statut organov za notranje zadeve kot priznanje za prispevek pri razvijanju družbene samozagrade oziroma za večletno delo v republiškem sekretariatu za notranje zadeve.

ZDRUŽEVANJE DELA

Združevanje dela (in sredstev) je najčešče prisotno v zadnjih letih po sprejetju nove ustave in od pripravljanja zakona o združenem delu. Prisotno zatorej, ker prisegamo na delo, skrbimo pa najraje samo za sredstva. Pomeni, da prečesto ravnamo po navajenih načinih delovanja, in tako zgubljamo smisel spreminjanja odnosov, ki jih uzakonjuje delo.

O tem sem razmišljal zadnjič za športno-rekreacijskim centrom nad študentskim naseljem v Novem Beogradu. Tamkaj so namreč na razriti zemlji nastali vrtovi. Sprehajajočim se občanom se je zazdelo škoda zapuščene zemlje in so jo začeli na lastno pest obdelovati. Pravzaprav so se navzeli vrtičkarstva od sosedov, ki so na bližnji površini že skrbno pridelovali zelenjavo.

Tam je na družbeni zemlji na stotine majhnih vrtičkov, ki jih ljudje v prostem času skrbno obdelujejo. Nihče še ni izračunal, koliko koristi imajo od tega občani, ker se kar sami preskrbujejo s povrtnino, niti kakšne koristi ima od tega mesto, ki bi bilo sicer slabše in dražje preskrbljeno.

Vsekakor velja omeniti, da je okrog Beograda veliko takšnih vrtov, ki so nastali na občinskem zemljišču ali mestnih gmajnah in da bi veljalo temu posvetiti primerno pozornost, ne samo s stališča preskrbe mesta, temveč tudi, če ne predvsem zaradi spontanega združevanja dela.

Če je že na stotine občanov, na stotine mestnih družin samoiniciativno začelo obdelovati zemljo, našo zemljo, med njimi so člani zveze komunistov, člani socialistične zveze, člani zveze sindikatov, člani mladinske organizacije, torej vsi skupaj deli fronte, zakaj ne bi bilo logično pričakovati ustrezne organiziranosti dela tudi v vrtičkarstvu, sem razmišljal in še razmišljam o tem.

Ta simpatičen način dela, ki je o ostal samo pri delu, nima pa odmeva v združevanju dela, me je namreč spomnil na Cankarjevega hlapca Jerneja. Njemu ni bilo dano, da bi žel sadove svojega dela. Tem potomcem hlapca Jerneja je dano, da žanjejo sadove svojega dela in ne čutijo zemlje kot tuje.

PISMO IZ BEOGRADA

lastnine, čeprav le-ta ima formalnega lastnika, ki je lahko: občina, mesto, neka organizacija združenega dela ali kdo drug.

Velike organizacije, kot je na primer Beograjski kmetijski kombinat, ki skrbi za preskrbo mesta, nimajo časa niti interesa za povrtninarstvo, imajo pa dovolj zemlje, ki bi jo lahko obdelovali občani našega glavnega mesta. Občani bi lahko organizirano, združeno ali kako drugače, a na temelju združevanja dela in družbenih sredstev, ki so pravzaprav minulo delo nas vseh, v svoje zadovoljstvo in skupno korist veliko prispevali k preskrbovanju našega vlemesta s tem, da z lastnim delom pridelujejo hrano.

Toda tu se začenjajo tudi vprašanja frontne organiziranosti našega glavnega mesta. Tam, kjer se delo rojeva spontano, ni temu primernih oblik frontne organiziranosti, čeprav so člani vseh frontnih organizacij prisotni in jih torej ne gre imeti za špekulantstvo. Oblike frontnega delovanja so preveč kabinetno opredeljene na nekakšen institucionaliziran način po krajevnih skupnostih in tozdihi in s tem je ustvarjen vtis, da je vse že organizirano in da zunaj take organiziranosti ni ničesar, kar bi se veljalo upoštevati in razvijati.

Zaradi tega se tudi dogaja, da se čutijo občani še vedno odtujene v krajevnih skupnostih, ki so pojmovno še vedno samo krajevni uradi, podaljšana roka klasične državne oblasti, ne pa organizatorji samoupravnega organiziranja delovnih ljudi. Delavci se izživljajo v tozdihi, v krajevnih skupnostih pa nimajo drugega kot stapovanje in zato se umikajo v takšno ali drugačno vrtičkarstvo, kjer se umikajo pred občutkom odtujenosti.

To pa je že postala tema za kongres samoupravljalcev, kajti vprašanje je, zakaj ne negujemo dovolj rasti dela!?

Viktor Sirec

Telegrami

ZAHODNI BERLIN — Predčasne parlamentarne volitve v Zahodnem Berlinu so zastavljeni cilj zgrešile in še povečale zmešnjavo. Krščanski demokrati so sicer pridobili tri odstotke glasov, niso pa dosegli absolutne večine.

MADRID — Vlada je zagrozila, da bo uvedla izredno stanje, če se bo terorizem še širil.

NEW YORK — Japonska naj bi okrepila svoje vojaške sile, prevzela del skrbi za varne morske poti v zahodnem Pacifiku in poravnava večji del stroškov za ameriško vojsko na japonskih tleh. Tako sta se pred dnevi dogovorila ameriški predsednik in japonski premier.

HAAG — Na simpoziju o sodelovanju delavcev pri odločanju v podjetjih, ki so se ga udeležili predstavniki 50 držav v vseh kontinentov so pokazali veliko zanimanje za jugoslovanske samoupravljalavske izkušnje.

NEW DELHI — Indija bo še ta mesec izstrelila že drugi satelit domače izdelave.

LIMA — Latinsko ameriške države bodo letos uvozile hrane za 10 milijard dolarjev.

TOKIO — Japonska namerava Egiptu odobriti kredit s katerim bodo financirali gradnjo sidrišča v Sueškem prekopu. Sidrišča bodo omogočila lažje srečavanje ladij v prekopu.

PEKING — Kitajska je ponovno pozvala Irak in Iran naj končata spopad s pogajanjem.

MADRID — Novi španski premier Sotelo je izjavil, da bodo do konca leta uredili vse potrebno za vstop Španije v atlantski pakt.

SAN SALVADOR — Šest pripadnikov salvadorskih oboroženih sil so prijeli pod obtožbo, da so krivi za smrt treh ameriških redivnic in ene misijonarke.

BEJRUT — Izraelske oblasti nadaljujejo z odvzemanjem palestinske zemlje na zasedenem bregu Jordana. Od začetka letošnjega leta so odvzeli osem tisoč hektarov palestinske zemlje.

Telegrami

LENDAVA

Priprave na kongres ZKS in ZKJ

Tako bi lahko dejali po zadnji seji komiteja občinske konference ZKS Lendava, ko so razpravljali o nalogah komunistov v kadrovskih pripravah in evidentiranju za nova vodstva od osnovnih organizacij pa do najvišjih v republiki in državi. Ker ta aktivnost sovпада s časom, ko so se začele tudi priprave na volitve v nove delegatske skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, bo kadrovanju potrebno posvetiti še večjo pozornost, izogniti se bo potrebno večirnosti, evidentirati pa tiste občane, ki so sposobni in voljni s polno mero odgovornosti prevzemati najodgovornejše funkcije.

V lendavski občini je ta čas okoli 800 članov zveze komunistov, ki tako ali drugače uspešno delujejo v organih samoupravljanja, v delegacijah, društvih in družbenopolitičnih organizacijah. Ker gre za pripravo na kongres ZKS in ZKJ, bodo morali s polno mero kritičnosti oceniti svoje delo tako v osnovnih organizacijah kot zunaj njih. Takšna kritična ocena bo najboljši smernik za bodoče delo, v skladu z njo pa bodo evidentirani tudi kandidati za nova vodstva tako osnovnih organizacij kot organov občinske konference. Komite občinske konference ZKS Lendava je prav zaradi tega pozval vse osnovne organizacije k pripravam, saj bodo le-te zahtevale aktivnost slehernega člana. Ni potrebno spet poudarjati, naj so v novih vodstvih tudi žene in mladina. Naloge, ki so pred nami, torej zahtevajo, da čimprej izdelamo lastne programe predkongresne aktivnosti od občinske organizacije do osnovnih organizacij, saj bo le tako lahko delo uspešno.

Jani D.

V obmejnih vaseh manj prebivalcev

V lendavski občini že dalj časa govorijo, da se število prebivalcev v nekaterih obmejnih vaseh manjša, vendar o tem ni bilo konkretnih podatkov. Popis prebivalstva v minulem mesecu pa je takšne domneve dejansko tudi potrdilo. Čeprav gre za začasne podatke popisa, je že na dlani, da se je število prebivalcev, razen v Dolgo vasi, v minulih desetih letih zmanjšalo, manj v tistih vaseh, ki so bližje Lendavi, več pa v tistih, ki so bolj oddaljene, med temi pa najbolj izstopa vas Kobilje. V tej vasi so leta 1971 našli 804 prebivalcev, letos pa le 719, kar je skoraj za sto manj. Da bi izseljevanje preprečili, so se vaščani zavzeli za gradnjo industrijskega obrata, v katerem bi se zaposlili mlajši, saj se ti največkrat odločajo za odhod v druge kraje.

Podoben zmanjšanje števila prebivalstva, čeprav v manjšem obsegu, je popis

ugotovil še v Lendavskih goricah, Dolgovaških goricah, Čentibi, Dolini in Pincah. Kam so se prebivalci preselili? Čeprav točnih podatkov o tem ni, pa je vendarle moč trditi, da se jih je velika večina preselila v Lendavo, kjer so našli delo v organizacijah združenega dela. To trditev delno lahko ponazorijo številke o prebivalstvu mesta. Lendava je 1971. leta štela 3019 prebivalcev, letos pa so jih našli kar 3658. Zanimivi so tudi podatki o gospodinjstvih, teh je bilo leta 1971 6800, letos pa jih je 7345 ali za 545 več. V minulem desetletnem obdobju je bilo v lendavski občini zgrajenih 694 stanovanj, tako da jih je sedaj 7342. Zanimivo je tudi to, da število prebivalcev v tako imenovanih policentrih raste, to pa dokazuje, da se občani selijo tja, kjer se zaposlijo, ali vsaj v bližino delovnega mesta.

Jani D.

VLADO ŽALIG — slovenski srednješolski prvak

Veliko priznanje za mladega učenca šolskega kovinarskega centra v Lendavi je bilo, kot je dejal še pred slovenskim prvenstvom, da sploh lahko sodeluje na takšnem tekmovanju. Šlo pa je za sklepno tekmovanje „Kaj veš o prometu“ v Postojni, kjer je bilo tudi zvezno tekmovanje. Že ko je Vlado pred nedavnim postal pomurski srednješolski prvak, je dejal, da bo dal vse od sebe, da bi dosegel kar najboljši rezultat. In res, pokazalo se je, da je Vlado Žalig najboljši med vsemi srednješolci v Sloveniji, in tako je postal tudi republiški prvak. Na zveznem tekmovanju pa je zasedel 4. mesto, kar je nedvomno izjemen uspeh.

Za ekipo Slovenije je skupaj z Danilom Jazbecem iz Krškega zbral toliko točk, da sta na zveznem tekmovanju zavzela drugo mesto. Vlado Žalig, doma iz Trnja, sicer pa dijak 3. letnika ŠKČ v Lendavi, tokrat ni prvič na takšnem tekmovanju. Pred tremi leti je že osvojil naslov republiškega prvaka, toda tokrat pri osnovnošolskih. Svoje znanje s področja prometne vzgoje je nadvse uspešno izpopolnjeval v ŠKČ v izredno uspešnem prometnem krožku, ki ga vodi Laci Horvat.

Povedati je potrebno, da je takšne rezultate lahko dosegel tudi zaradi velike aktivnosti občinske komisije za varnost in preventivo v cestnem prometu. Hi vsako leto uspešno pripravlja tudi občinsko tekmovanje, pa ne nazadnje tudi zaradi marljivega dela vseh mentorjev prometnih krožkov v osnovnih šolah. Vlado Žalig se bo tudi v bodoče posvetil prometni vzgoji, saj ga to področje najbolj veseli.

Jani D.

VEČ SKRBI ODDIHU DELAVCEV

Murskosoboški sindikat si v skladu s sklepi 7. kongresa ZKJ in Predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije iz leta 1975, ko je izdelan podrobnejši načrt družbene akcije za organiziran oddih delavcev, vse bolj prizadeva za koristen in cenen oddih delovnega človeka. Prenehati je namreč treba s prakso, da vsaka temeljna organizacija individualno ureja oddih svojih delavcev in s tem prispevajo k pogosto razdrobljenim in neekonomskim rešitvam, čemur se moramo v splošnih stabilizacijskih prizadevanjih upreti. Posebno mesto v tej akciji so imeli prav sindikati pri ustanavljanju samoupravnih interesnih skupnosti za oddih.

Lahko rečemo, da se je počitniška skupnost v Murski Soboti, v katero je za zdaj vključenih 43 delovnih organizacij iz celotne murskosoboške občine, doslej opravila svoje poslanstvo. Omogočila je namreč letovanje okrog 4900 delavcem letno, in sicer v 10-dnevnih izmenah in 79-dnevni polni zasedenosti le-

tovišča, oziroma četrtini zaposlenih družin. S tem so omogočene nadaljnje možnosti za razmah delavskega turizma, s čimer bi naj zmožljivosti letovišč povečali na 1240 ležišč, zlasti iz gradnjo naselja v Turnju pri Biogradu. Tako bi lahko zadovoljili potrebe delavcev za organiziranim preživljanjem letnega dopusta, predvsem z nižjimi osebnimi dohodki. Da bi lahko zagotovili pretežnemu številu družin ceneno in organizirano koriščenje počitniških zmožljivosti, bo počitniška skupnost morala v prihodnje razpolagati z okrog 2 tisoč ležišči. Pri tem je odločilnega pomena, da bo letna polna zasedenost zmožljivosti 80 dni, s čimer bi zagotovili organizirano letovanje 16 tisoč delavcem.

Ti podatki kažejo, da obstajajo realne možnosti za nadaljnji razvoj delavskega turizma v murskosoboški občini, pri čemer ne gre prezreti dejstva, da je možno vključiti oziroma včlaniti v počitniško skupnost še večje število dru-

gih članic, zlasti iz združenega dela. To dokazuje interes posameznih članic skupnosti, kakor tudi med nečlanicami, ki so že izrazile pripravljenost, da se vključijo v počitniško skupnost. Ob tem je treba vedeti, da počitniška skupnost razpolaga le z zmožljivostmi za letni oddih na morju. Med delavci pa je vse večje zanimanje tudi za to, da bi svoj letni dopust izkoristili še drugod, predvsem v planinah, kjer se ponujajo raznolike možnosti za ukvarjanje z zimsko rekreacijo. Zato si počitniška skupnost skupno z

občinskim sindikalnim svetom prizadeva vse bolj uveljaviti tudi koriščenje letnega dopusta v hribih, da bi pospešili rekreativno dejavnost in s tem organizirano preživljanje dopusta tudi v tem letnem času. Ena od nalog počitniške skupnosti pa je tudi v tem, da načrtno razporeja počitniška letovanja v lastnih počitniških naseljih in domovih ter skrbi za zamenjavo rekreacijskih zmožljivosti z drugimi skupnostmi v republiškem in zveznem merilu.

M. Jerše

Mešani pevski zbor KD „Miško Kranjec“ na Madžarskem

V okviru kulturnih izmenjav med madžarsko in jugoslovansko obmejno pokrajino je gostoval v sosednji državi mešani pevski zbor KD „Miško Kranjec“ iz Velike Polane. Predstavil se je na reviji folklornih skupin v mestu Bazakeretye blizu državne meje.

V zastave odeti kraj, narodne noše in stara madžarska glasbila so pevcem dajali občutek, da je to za naše sosede velika prireditve. Zbralo se je namreč 20 najboljših skupin, ki so bile izbrane na področnih revijah folklornih skupin.

Lepo je bilo peti v polni dvorani, kjer so bili prisotni tudi družbenopolitični in kulturni delavci te pokrajine, s katerimi smo se po prireditvi dogovorili za nadaljnjo izmenjavo amaterskih skupin.

Jože Gerenčer

Nova polnilna linija iz Radenske

Tovarna polnilne opreme »Radenske« se uspešno uveljavlja na domačem trgu. Najnovejši delovni uspeh so dosegli delavci tega TOZD — enega najmlajših v »Radenski« — 8. maja, ko so v Zagrebu otvorili novo polnilno linijo Coca cole, ki so jo izdelali in montirali v rekordnem času. Polnilna linija, z zmog-

ljivostjo 35.000 steklenic na uro, je že drugi tovrsten proizvod, oz. plod sedmomesecnega obratovanja tovarne polnilne opreme in pomeni veliki prihranek deviznih sredstev za naše gospodarstvo, ki je doslej te naprave uvažalo in zanje potrošilo od 60 do 80 starih deviznih milijard letno.

VEČ USNJA IZ DOMAČIH KOŽ

Usnjarska industrija UTOK Kamnik je pripravljena soinvestirati v izgradnjo svinjskih farm v Pomurju in v opremo za odiranje kož v naj sodobnejši jugoslovanski klavnici v M. Soboti.

Predstavniki usnjarske industrije so izrazili pripravljenost nabaviti tudi ustrezno strojno opremo za odmaščevanje kož tako da bi del tehnoloških postopkov, ki jih opravljajo v usnjarni opravili že v klavnici oz. na odkupnih postajah. Slednje bi znatno zmanjšalo prevozno stroške surovine.

V soboški Mesni industriji so pripravljene usnjarski industriji prodati kože pod pogojem, da se bo cena oguljene kože vrednostno približala ceni, ki jo dosežejo če kože porabijo v raznih mesnih izdelkih, kjer jih ovrednotijo z okoli 20 din za kilogram.

Povezovanje usnjarske industrije, ki kože za proizvodnjo usnja tačas tudi uvažala, s klavnicami je vsekakor hvaljevredno, čeprav Mesna industrija za lastne potrebe tedensko porabi 2000 kož pra-

šičev pri proizvodnji konzerv in klobas. Ker načrtujejo še večjo proizvodnjo klobas in trajnih konzerv paštete ter mesnih konzerv, v soboški Mesni industriji tačas nimajo znatnih presežkov kož. V letu 1980 so zaklali 16.394 prašičev in 1.376 težkih svinj. Kljub veliki lastni porabi so prodali 233.155 kilogramov zamrznjenih kož ali 1.97 kilograma na zaklanega prašiča.

Zaradi velike lastne porabe kož v Mesni industriji tačas ne rabijo novih strojev, oziroma večjih zmožljivosti za odiranje kož. Razmišljajo pa o racionalnosti nakupa in montaži stroja za mezdrenje kož. Načrtovano sodelovanje med industrijo usnja, Mesno industrijo, in rejci prašičev ima dobre možnosti, saj bodo v Pomurju, kjer so v Nemsčaku pred časom zgradili novo farmo za vzrejo 104.000 prašičev, rekonstruirajo pa tudi druge obstoječe farme v Pomurju in povečujejo rejo pri kmetih kooperantih, tako da bodo že v kratkem letno v Soboti klali preko 150.000 prašičev. Do leta 1985 pa bodo

klavnice ABC POMURKE prasičev, kar vsekakor kaže na

lepe možnosti, da bo kož dovolj tudi za domače usnjarne.

Boris Hegeduš

Pred nedavnim so začeli obsežna hidromelioracijska dela na njihvah med Dolgo vasjo in Mostjem. Površina, večja od 100 hektarjev, bo prepletena z osuševalnimi kanali in postala bolj rodovitna, saj je bil ta predel doslej skorajda zamočvirjen. Takih hidromelioracijskih del bo v tem srednjeročnem obdobju v lendavski občini dokaj veliko. Tako naj bi pridobili nekaj sto hektarjev rodovitnih zemljišč.

Foto: Jani D.

Največ za urejanje vodnega režima

Potem, ko so sprejeli poročilo o delu izvršnega odbora OVS med dvema zasedanjima in potrdili zaključni račun za leto 1980, so delegati območne vodne skupnosti za območje Mure na skupščini v Murški Soboti namenili osrednjo pozornost obravnavi srednjeročnega plana vodnega gospodarstva za obdobje 1981-1985. Kot so poudarili v razpravi, gre za operativno gradivo z natančnimi usmeritvami, kar bodo upoštevali tudi v pripravah letnih planov. Po predlogu izvršnega odbora območne vodne skupnosti Mura bo nadaljnji vodnogospodarski razvoj usmerjen zlasti v vzdrževanje objektov in ohranitev obstoječega vodnega režima, z regulacijami in gradnjo zadrževalnikov bodo zmanjšali pogostost poplav, nadaljevali pa bodo tudi z hidromelioracijami, urejanjem vodotokov in čiščenjem odpadnih voda. V ta namen bi naj zbrali 294,8 milijonov dinarjev sredstev vodnega prispevka in odškodnin za vodo in vodnogospodarske storitve, ostalih 347,5 milijonov dinarjev pa od združenih sredstev ostalih vodnih skupnosti v SR Sloveniji, namenjenih za skladnejši vodnogospodarski razvoj v naši republici. Tako bi na območju vodne skupnosti

Mura zbrali skupno 642,3 milijonov dinarjev, pri čemer so upoštevali cene iz leta 1980. Po programu vlaganj bodo največji del investicij v prihodnjih petih letih namenili za urejanje vodnega režima, in sicer 285,8 milijonov dinarjev, le nekaj manj (242,5 milijonov dinarjev) pa bo odpadlo na redno vzdrževanje. Naj povečano, da bodo uporabniki na

območju vodne skupnosti Mura zagotovili sredstva v višini 0,556 odstotka od predvidenega družbenega proizvoda. Ta dejstva so imeli pred očmi tudi delegati, ko so sklepali o dopolnjenem finančnem načrtu in programu vodnogospodarske dejavnosti na vodnem območju Mure za leto 1981. Kot so poudarili, je letošnji finančni načrt za pri-

bližno 50 odstotkov nižji od lanskoletnega, ko je bilo na voljo veliko kreditnih sredstev.

Ob tem so se tudi zavzeli, da kmetijske organizacije pospešijo melioracijska dela, kar bo omogočilo hitrejšo gradnjo nujnih vodnogospodarskih objektov.

M. Jerše

LENDAVA

Priprave na volilno sejo sindikatov

V lendavski občini se te dni pripravljajo na volilno sejo občinskega sveta zveze sindikatov, na kateri bodo med drugim razpravljali tudi o enoletnem delu občinskega sveta in njegovih organov, izvolili pa bodo tudi novo vodstvo. O tem je tekla razprava tudi na seji predsedstva občinskega sveta. Govorili so o izvedbi letnih članskih sestankov osnovnih organizacij in pri tem ugotovili, da so v nekaterih OZD sindikalne organizacije dokaj dobro delale pri razreševanju in urejanju dohodkovnih odnosov,

predvsem pri odpravljanju napak pri sestavljanju samoupravnih aktov s tega področja. Vse kaže, da nagrajevanje po delu še ni utrla svojo pot v vseh delovnih organizacijah, pa naloge na tem področju ostajajo tudi vnaprej. To, kar pa je vendarle najbolj zadovoljivo, pa je aktivnost ustanovljenih sindikalnih skupin.

V osnovnih organizacijah ugotavljajo, da se je na ta način močno povečala aktivnost, da so delavci veliko bolj informirani kot prej, ko je delo sindikata slonelo več

ali manj na izvršilnih odborih. Kljub vsemu pa v lendavski občini ugotavljajo, da je delo osnovnih organizacij sindikata še vedno premalo učinkovito zlasti takrat, ko gre za razreševanje neposrednih interesov sindikalnega članstva. Na seji predsedstva občinskega sveta so podrobneje razpravljali tudi o dosedanjih pripravah na 3. kongres samoupravljalcev, zlasti v organizacijah združenega dela, ter o realizaciji družbenopolitičnega izobraževanja v letošnjem letu.

Jani D.

V NEGOVI SO ZBOROVALI GORNJERADGONSKI GASILCI

PREVENTIVNO DELO ZA USPEH

V 36 GASILSKIH DRUŠTVIH JE ŽE 2120 ČLANOV

Tudi na področju samoupravnega organiziranja požarnega varstva so bili v KS in DO doseženi pomembni uspehi. Gre za nekatere sistemske rešitve tovrstnih vprašanj, ki bodo dobra osnova za prihodnji razvoj gasilstva in požarnega varstva, so med drugim ugotovili na občnem zboru občinske gasilske zveze

Gornja Radgona minulo nedeljo v Negovi.

Tudi uspešno varstvo pred požari in drugimi nesrečami je vse bolj pomemben dejavnik pri reševanju vprašanj gospodarske stabilnosti. V prihodnje bo zato ena glavnih nalog gasilske organizacije, da razvija požarno kulturo vseh občanov in delovnih

ljudi. Poleg tovrstnih nalog pa imajo gasilci tudi vse več obveznosti v konceptu SLO in DS.

Moramo se zavedati, da gasilska organizacija s svojimi številnimi društvi že zdavnaj ni več namenjena zgolj gašenju požarov, pač pa se je krog njenega delovanja, odkar ji je priznan status organizacije posebnega družbenega pomena, bistveno spremenil od prejšnje osnovne dejavnosti in organiziranosti na fronto podružbljanja in uresničevanja zasnove LO in DS.

Na občnem zboru gasilske zveze Gornja Radgona, na njem so izvolili tudi novo vodstvo, so ponosno ugotovili, da se je število članov v zadnjih nekaj letih precej povečalo, saj jih danes združujejo že preko 2100. Razveseljivo je, da se je precej povečalo tudi zanimanje mladih za to

dejavnost, saj beležijo v društvih preko 200 pionirjev in prav toliko mladincev, vse več pa je v gasilskih vrstah tudi žena. Do kraja lanskega leta jih je obleklo gasilske uniforme že nekaj čez 300.

V 5 sektorjih oziroma 36 društvih so dobro skrbeli tudi za izobraževanje, saj sproti usposabljujejo nove in starejše člane. Morda gre prav dobri strokovni pripravljenosti zahvala, da v preteklem letu v družbenem sektorju ni bilo požarov, v zasebnem pa jih je bilo le 6. Seveda pa gasilci v občini Gornja Radgona tudi v prihodnje čaka veliko zahtevnih nalog. S preventivnim delovanjem želijo prispevati k dvigu požarnovarnostne kulture v občini.

Janez Kurbus

LENDAVA

Dnevi madžarske kuhinje in srečanje gostincev

Gostinci temeljne organizacije združenega dela VIATOR Lendava in sosednje županje Zala na Madžarskem že nekaj let uspešno sodelujejo, od lanskega leta pa prirejajo tudi vsakoletna tradicionalna srečanja. Tokrat bodo gostitelji lendavski gostinci. Svojo kuhinjo v novem hotelu LIPA v Lendavi bodo za tri dni prepustili kolegom iz Zalaegersge in Kaniže, ki bodo gostom pripravljali madžarske jedi, ob tem pa se bodo zvrstila tudi športna srečanja ter izmenjava izkušenj. Ljubitelji močnih jedi bodo torej prišli v petek, soboto in nedeljo na svoj račun.

Jani D.

RAKIČAN

Maturantski izlet

Dijaki tretjih letnikov TKŠ Rakičan smo imeli letos za maturantski izlet po naši domovini na voljo šest dni. Ogledali smo si Makedonijo in Črno goro, del Dubrovnika in Splita.

Največ vtisov smo odnesli iz Makedonije, saj smo se tam zadržali največ časa. To je bilo Ohridsko jezero, ki leži na skrajnem jugu Jugoslavije. Jezero je drugačno od mnogih v Evropi. S čisto, peskovito obalo, mediteransko klimo in svojo lepoto privlači mnoge turiste. Bazilike z razkošnimi mozaiki, manastirji, ikonami in antičnim gledališčem potrjujejo, da je bil Ohrid center antične dobe.

V Črni gori smo videli ostanke potresa iz leta 1979. Hoteli smo se peljati na Lovčen, vendar pot ni bila prevozna, zato smo si ogledali rojstno hišo Njegoša. V lepem spominu nam bo ostal tudi spomenik padlim v Kruševu in samo mesto, ki je v celoti na novo zgrajeno. V Dubrovniku in Splitu smo se zadržali le nekaj ur, vendar smo v tem kratkem času tudi tri dve mesti поблиže spoznali.

Irma Pintarič

Odbor za delovna razmerja TOZD Splošna bolnišnica Murska Sobota

objavlja

prosta dela in naloge:

1. vzdrževanje vročevodnih in toplovodnih naprav
2. oskrbovanje električnih naprav in avtomatike

Kandidati morajo poleg splošnih, izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- pod 1.
- poklicna šola toplovodne smeri (KV delavec s pomožnim izpitom)
  - nad 2 leti delovnih izkušenj
- pod 2.
- poklicna šola električarske smeri (KV delavec s pomožnim izpitom)
  - nad 2 leti delovnih izkušenj

Za obe deli bo delovno razmerje sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh na naslov: PZC TOZD Splošna bolnišnica Murska Sobota, Arh. Novaka 4.

O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v 30 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

ARCOMURKA

MESNA INDUSTRIJA n. sol. o. Murska Sobota

Delavski svet TOZD Predelava mesa n. sub. o. Murska Sobota

razpisuje

prosta dela in naloge

vodje temeljne organizacije

- Pogoj: — visoka ali višja izobrazba biotehnične, ekonomske ali organizacijske smeri
- 4 leta delovnih izkušenj
  - moralno-politična neoporečnost

Prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev in življenjepisom naj pošljejo kandidati v roku 15 dni po razpisu, razpisni komisiji TOZD Predelava mesa Murska Sobota, 69000 M. Sobota, Lendavska 9/a.

OSREDNJA SLOVESNOST OB 26. PRAZNIKU

OBČINE LENART

USPEŠNE RAZVOJNE POTI

Prireditev so se poleg domačinov in gostov iz podravske pomurske občine in iz republike udeležili tudi predstavniki JLA iz pobratenih občin Knić in Brus.

V občini Lenart so prejšnji teden sklenili prireditev ob letošnjem 26. prazniku občine. Osrednja slovesnost je bila v soboto dopoldne, ko so se v dvorani tamkajšnjega kulturnega doma najprej sestali zbori skupščine občine in predstavniki družbenopolitičnih organizacij, zatem pa so v drugem delu pripravili povorko kmetijske mehanizacije v obmejni Zgornji Sčavnici in tamkaj predali namenu urejen dom kulture.

Slavnostni govornik, predsednik SO Lenart Božo Tuš, je naprej spregovoril o pomenu povojnega obdobja, v katerem je tudi občina Lenart, čeprav še vedno najmanj razvita v naši republici, dosegla velik napredek. Poudaril je, da bomo vsi delovni ljudje in občani tudi v prihodnje znali skrbeti za svoj razvoj in naprej gradili samoupravno socialistično Jugoslavijo — Titovo Jugoslavijo. Tovariš Tito je bil učitelj vseh nas in mnogi rodovi bomo hodili po njegovih poteh.

Spregovoril je tudi o konkretnih dosežkih delovnih ljudi in občanov te občine.

»Tudi v občini Lenart smo v zadnjih letih ustvarili veliko novega pri zadovoljevanju naših skupnih potreb. To nam je omogočil dokaj hiter razvoj gospodarstva. Z novimi gospodarskimi zmogljivostmi smo v zadnjih 10 letih več kot 10-krat povečali dohodek, delovna mesta pa so se v teh letih kar podvojila. Tudi kmetje in obrtniki iz leta v leto povečujejo proizvodnjo in dohodek ter pri tem uporabljajo čedalje bolj sodobne ukrepe in postopke v proizvodnji.«

Tudi prihodnji cilji razvoja te slovenskogoriške občine izhajajo iz spoznanja, da je prioriteta usmeritev združenega dela uvajanje nove, sodobnejše tehnologije in organizacije dela, spreminjanje tistih delovnih programov, ki temeljijo zgolj na ekstenzivnem zaposlovanju, tehnološko zaokrožanje programov kot tudi združevanje sredstev za infrastrukturno opremo, vlaganje v varstvo okolja in skupne proizvodne programe. Na tak način bodo postopno nastali nova tehnološka, socialna in prostorska sestava občinskega gospodarstva in pogoji za prehod v produktivnejše oblike dela in poslovanja.

Na slovesnosti so podelili tudi visoka državna odlikovanja nekaterim zaslužnim družbenopolitičnim delavcem in aktivistom. Predsedstvo SFRJ je odlikovalo: Franca Muršeca, Karla Korošca, Leopolda Kosa, Ivana Črnca, Ivana Jemenška, Ivana Kurbusa, Karla Korošca, Ivana Baniča, Slavka Jančiča, Terezijo Novak, Nevo Purgaj, Draga Roškariča, Miroslava Baumana, Antona Jelenka in Draga Zorgerja.

Podelili pa so tudi nagrade in priznanja avtorjem del na temo NOB in povojne graditve občine Lenart. V prvi težavnosti stopnji je bila nagrajena Andreja Kurbus iz OŠ Lenart, v drugi pa Darja Farazin iz OŠ v Zg. Sčavnici.

Janez Kurbus

Nujne so pobude občanov

Z ustanovitvijo šestih novih krajevnih skupnosti so se v Murški Soboti samoupravno organizirali tudi potrošniški sveti. Njihova osnovna naloga v posameznih krajevnih skupnostih je temeljito seznanjanje potrošnikov z njihovimi pravicami in dolžnostmi. Na tem področju očitno še ni bilo narejenega kdo ve koliko, vsekakor pa ne vse. Tam, kjer menijo, da »še kar delajo«, pa tu tudi ne pomeni, da je njihovo delo učinkovito in odzivno. Ob koncu lanskega leta in v prvih letošnjih mesecih je bila marsikatera policia v trgovinah slabše založena, trgovci pa so zmajevali z glavami. Potrošniški sveti se tudi ob pomanjkanju določenih izdelkov niso zganili, čeravno je v zakonu o združenem delu med drugim zapisano, da se morajo o izboru in kvaliteti blaga trgovske in gostinske delovne organizacije posvetovati z organiziranimi potrošniki. Lanska preskrbovalna kriza je murskosoboške potrošnike izučila, kako pomembno je, da se takšnih težav lotijo skupno proizvajalci, trgovci in potrošniki.

Hkrati pa možnosti za zaščito potrošnikov ni malo, prej bi lahko rekli nasprotno! O tem govorijo dovolj jasno ustava, omenjeni zakon o združenem delu ter vrsta republiških zakonov in občinskih odlokov. Precej pa bi poživili delo potrošniških svetov, če bi le-ti lahko postali tudi zakoniti predstavniki organiziranih potrošnikov.

Z vsemi temi vprašanji se zadnje čase vse bolj ubada tudi 12-članski svet potrošnikov v krajevni skupnosti Ali Karoš v Murški Soboti, ki so ga ustanovili jeseni 1979. Čeprav so poskušali celoviteje zajeti problematiko preskrbe v mestu, so kaj kmalu ugotovili, da primanjkuje ustrezne koordinacije med potrošniškimi sveti. Dali so nekaj pobud, zlasti v zvezi z ureditvijo razmer na tržnici. Vseskozi so si tudi prizadevali, da bi čimbolj izzvali potrošnike za dajanje ustreznih pobud glede problematike v njihovi krajevni skupnosti, vendar so večinokrat naleteli na gluha ušesa. Potrebno bi bilo, da bi imeli občani večje zaupanje v vodstvo sveta potrošnikov, kajti le na ta način je moč pričakovati ugodnejše rezultate na tem področju, ki živo posegajo v interese delovnih ljudi in občanov.

Zaradi tega so se v svetu potrošnikov krajevne skupnosti Ali Karoš dogovorili, da bi naj občani poslej vse zadeve prenesli na ta samoupravni organ, bodisi v pisni ali ustni obliki sporočali na sedež krajevne skupnosti o določenih pozitivnih in negativnih pojavih. Tam bi se namreč zbirali vsi predlogi, na osnovi katerih bi omenjeni potrošniški svet lahko konkretnije opredelil svoje naloge v prihodnje. Tako bodo lažje posredovali mnenja občanov dalje do odgovornih dejavnikov. Pobuda, da bi v središču mesta Murska Sobota odprli mlečno restavracijo, za katero je brez dvoma velika potreba, je že ena od mnogih, ki bo gotovo prispevala k učinkovitejšemu delovanju potrošniškega sveta. Prvi koraki so vedno najtežji, zato je treba vztrajati!

M. Jerše

KRAJEVNE KNJIŽNICE NA DVOJEZICNEM OBMOČJU SOBOŠKE OBČINE

Za negovanje narodnostne kulture in jezika

V soboški občini delujejo na dvojezičnem območju tri krajevne knjižnice, in sicer v Prosenjakovcih, Domnjaševcih in na Hodošu. To je potemtakem eno od območij, kjer pripadniki madžarske in slovenske narodnosti zadovoljujejo svoje kulturne potrebe.

Najstarejša je knjižnica na Hodošu, ki je bila ustanovljena leta 1959 in je bila leta 1977 prenovljena, preurejena po sodobni decimalni klasifikaciji s prostim pristopom. Zaradi graditve novih prostorov, kjer je dobila tudi primerno mesto čitalnica, je knjižnica začela ponovno delovati konec leta 1980. Knjižni fond konec leta 1980 je obsegal vsega 2067 enot, od tega 1393 knjižnih enot v madžarščini in 674 v slovenščini. Knjižnica zadovoljuje potrebe prebivalcev v vaseh Hodoš, Krplivnik in delno Šalovci. Odprta je ob četrtkih in nedeljah od 18. do 20. ure, knjižnično gradivo pa izposoja knjižničar-volonter Franc Könye.

Knjižnica v Prosenjakovcih je bila ustanovljena leta 1965. Leta 1974 je bil celotni knjižni fond te knjižnice obdelan po sodobnih knjižničnih pravilih s prostim pristopom. Knjižni fond konec leta 1980 je obsegal vsega 2476 knjižnih enot, od tega 1653 v madžarščini in 823 v slovenščini. Knjižnica je po krajšem presledku zaradi neurejenih kadrovskih težav spet začela redno z izposojajo leta 1981, in tako pokriva potrebe naslednjih vasi: Prosenjakovci, Lončarovi, Motvarjevci, Središče, Pordašinci, Čikečka vas, Ivanjševci, Berkovci. Odprta je ob sobotah od 9. do 12. ure, knjižnico pa vodi knjižničarka-volonterka Irena Lepoša.

Knjižnica v Domnjaševcih je bila ustanovljena leta 1969, leta 1980 je dobila končno primerne prostore s čitalnico. Knjige v knjižnici so bile v celoti urejene leta 1979 po

decimalni klasifikaciji in konec leta 1980 je imela knjižnica na policah 2172 knjižnih enot, od tega 1729 v madžarščini in 443 v slovenščini. Knjižnica je odprta ob torkih in petkih od 18. do 20. ure, vodi pa jo knjižničar-volonter Jožef Šebök.

vno klasiko kakor tudi domačo književnost, mladi rod pa mladinsko literaturo. Precej so iskane tudi knjige s področja uporabnih ved.

Zanimivo je še dejstvo, da so v omenjenih krajevnih knjižničnih centrih tudi kavarle, zato bi bilo potrebno

V vseh treh omenjenih knjižnicah je skupaj 6715 knjižnih enot (konec leta 1980), od tega 4775 v madžarščini. Za omenjena narodnostna območja je organizirana tudi potujoča knjižnica, ki ima na voljo 928 knjig v madžarščini.

Knjižnice dobivajo sredstva in knjige od pristojnih republiških in občinskih organov, nekaj kot darila krajevnih skupnosti in iz Madžarske. Nekaj fonda še čaka na obdelavo.

Knjižnice omogočajo spoznavati prebivalcem na tem narodnostno mešanem območju kulturo matičnega naroda in kulturo drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti, s čimer prispevajo k negovanju narodnostne kulture in jezika.

Največji obisk v teh knjižnicah je opaziti v zimskem času, ko imajo ljudje manj dela. Obiskovalci si, po podatkih, ki jih vodijo knjižničarji-volonterji, izposojajo največ madžarsko in sveto-

misлити tudi na knjige v srbohrvaškem jeziku, po katerih bi v prostem času segali vojaki.

Kaj kmalu bo potrebno misliti na razširitev teh knjižnic, saj bodo prostori ob tolikšnem prirastu knjig kaj kmalu spet pretesni. V Prosenjakovcih bi bilo potrebno poskrbeti za večji prostor in hkrati za čitalnico. Vse omenjene knjižnice bodo v drugi polovici letošnjega leta začele dobivati tudi aktualno periodiko za čitalnice.

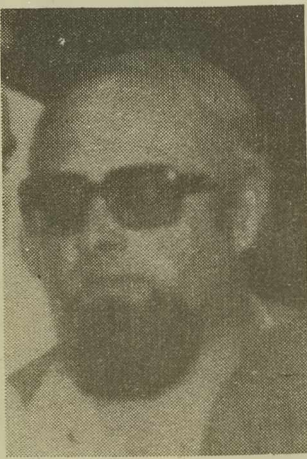
Iz vsega povedanega se zelo jasno vidi da knjižnice opravljajo svoje poslanstvo, da imajo sedaj vse pogoje za delo, le bralce bi bilo potrebno poiskati tam, kjer so še omahovanja, predvsem pa se posvetiti mlademu rodu, ki naj knjigo vzljubi, kajti tako mu postane knjiga del nujno potrebne dobrine, svetovalec v življenju in delodajalec v prostem času.

FRANC KUZMIČ

MARTINU VELEBERIJU V SPOMIN

Ne bova se več srečala . . .

Res, kruta resnica je to, Martin, ne bova se več srečala na ljubljanskih ulicah ne v Murski Soboti ne v Seliščih ne v likovnih kolonijah. Kot že mnogokrat ob podobnih trenutkih, tako tudi zdaj ob tvojem mnogo preranem grobu, mi je bridka bolečina stiskala srce, ko je neusmiljena kosa smrti iztrgala tebe, dobrega prijatelja.

bil dolga leta si bil cenjen in spoštovan.

Koliko vsega je bilo lepega v skupnih hotenjih in doživetjih v šoli za oblikovanje v Ljubljani in ob prvih likovnih delih, ki sva jih bila zelo vesela.

Po končani šoli sva prišla v M. Soboti na šolski center za blagovni promet. Po kratkem skupnem službovanju si odšel nazaj v Ljubljano, kjer si si našel svojo življenjsko izvoljenko. Ustvarila sta si prijeten in topel dom. Zdaj si se še bolj posvetil svojem najljubšemu delu — slikarstvu. Pogostoma si prihajal v rodno Prekmurje, na katero si bil vedno ponosen in trdno navezan. V Bogojini, v prelepem okolju polj in goric, imaš rojstno hišo, starše, sestro, brata. Lansko leto septembra ti je umrla mama. Njena smrt te je bolesto prizadela. Tu, v prelepi rodni žitni poljani, polni štorcelj in cvetočega rdečega maka, si si nabiral motive za tvoje priljubljene pejseže.

Začele so se likovne kolonije v Pomurju. Takoj si se odzval vabilu in z veseljem sodeloval in pomagati, kjer je bilo potrebno. Povsod si si bogatil znanje, ga širil in nudil drugim. V ljubljanskem društvu, katerega član, si

Kakšna naključna usoda, postavil si razstavo, ki si se je izredno veselil, odložil svoj zvesti čopič, in odšel v bolnico, iz katere se nisi več vrnil. Pri delu, kateremu si se posvetil z vsem svojim srcem in dušo, si nas pustil brez slovesa, pustil si nas pri odprti razstavi tvojih likovnih del, zapustil si nam same slike, v katerih je ostalo tvoje dobro, rahločutno srce. Kot da bi že vnaprej vedel za vse to.

Martin, ne bova se več srečala ob slikah na razstavah ko sva doživljala tako prijetne trenutke. V teh težkih dneh po tvojem slovesu se neštetokrat spominim lepih trenutkov, ko sva ob tvojem prvem obisku v Seliščih stala pred Domačijo in si ogledovala simbol galerije.

Dragi prijatelj Martin, tudi ti si odšel v svojo smer, po svoji poti, brez slovesa. Vsem si se nam zapisal v srce, bil si dober in pošten človek, bil si izreden prijatelj. Za vse ti hvala!

Lojze Veberič

PREDSTAVLJAMO VAM NAGRAJENCE

ALOJZ MAKOTER

Prav nič lahko ni govoriti o taki osebnosti kot je Alojz Makoter s Cvena pri Ljutomeru. Zelo težko bi si predstavljali Kulturno društvo Cven brez tega zagnanega kulturnega delavca.

Že kot mladenič se je vključil v kulturno življenje na Cvenu in v Ljutomeru. Vsi se ga spominjajo kot zelo dobrega, vestnega in pridnega pevca. Z vsemi temi dobrimi lastnostmi je dajal vzgled ostalim pevcem in kulturnikom, predvsem pa je s tem vplival na vse ostale mlajše člane KD Cven. Pa ni bil samo pevec. Svoj prosti čas je žrtvoval za kulturno animacijo. Skoraj ni bilo proslave, ali kakšne druge prireditve, ki je Alojz ne bi organiziral. Te proslave pa so potem bile tudi zgledno in strokovno pripravljene.

Zato je letošnja odločitev Zveze kulturnih organizacij Ljutomer bila prava lahka in primerna.

»Za dolgoletno delo, vztrajnost in prizadevnost se je ZKO Ljutomer odločila, da podeli Alojzu Makoterju s Cvena priznanje. Nagrajenec je kot pobu-

dnik in glavni animator dolga leta skrbel za razvoj in dvig kulture na Cvenu. To priznanje pa naj bo skromna zahvala, predvsem pa spodbuda za nadaljnje delo na področju kulture.«

Tako se je glasila utemeljitev za priznanje, ki ga je prejel letos za pomembne kulturne dosežke.

Verjetno pa je to resnično tudi spodbuda za nadaljnje delo. KD Cven pa bo še naprej aktivno skrbelo za pestro življenje v tej vasi.

D. L.

IZ SOBOŠKE OBČINE

Srečanje — želja in potreba

V dvorani vaškega doma v Bakovcih se je zbralo zadovoljivo število poslušalcev.

Občinsko srečanje odraslih zborov postaja med prekmurškimi pevci vse bolj ukoreninjeno, je njihova vsakoletna želja in potreba, njihova last, ki se ji pravgotovo zlepa ne nameravajo odreči. Tokrat, 10. maja, se je na shodu v Bakovcih — vso pohvalo je treba izreči gostiteljem in organizatorju — zbralo šest skupin. Vse, razen dveh, so se odzvale vabilu za sodelovanje, ki ga je poslala komisija za glasbeno dejavnost pri soboški ZKO.

Zbore je poslušal profesor Ivan Vrbančič iz Maribora. Svoja opažanja, nasvete in priporočila je na strokovnem posvetu po reviji posredoval vodjem nastopajočih skupin. Zelo dobrodošla je bila primerjava letošnje in lanske ravni izvedb, izbira sporeda in glasovnih vrlin zborov. Ponovno je poudaril pomen glasovne izobrazbe pevcev, ki naj bo načrtna in smotrna. Gojiti jo je treba nepopustljivo in vztrajno, kajti samo po tej poti nastaja plemenit in kulturn zborovski zvok. Pozorno se je treba poglobljati v fraziranje, ga oblikovati, utrditi. Pri kitičnih pesmih se je treba zaradi pestrosti in-

terpretacije posluževati dinamičnih in agogičnih sprememb. Dobri izvedbi v prid so selekcija pevcev, razširitev in pomladitev zborov ter vztrajno, načrtno in dosledno delo na vajah. Pogovor je izzvenel kot spodbuda za težnjo k boljšim uspehom, z veliko mero veselja v zborovski glasbi.

Iz objektivnih razlogov na reviji niso sodelovali pevci s Tišine ter tovarne MURA (kolikšne vrzeli?!). Z zborovodjem Jožetom Vukanom so

nastopili mladi pevci Komornega zbora Gimnazije Murska Sobotica ter MePZ KUD Bogojina, pevce mešanega zbora Rogašovci je vodil Štefan Rožman, nastopili so tudi pevci moškega zbora KUD Beltinci pod vodstvom Gustava Gonze, sindikalni MePZ Štefan Kovač iz Murske Sobotice pod vodstvom Tomaža Kuharja ter Prekmurški oktet pod vodstvom Aleksandra Vlaja.

Bila je to prijetna, sončna, uspešna zborovska nedelja.

T. K.

LENDAVA

Ali še kdaj pihalni orkester?

Napori, da bi ponovno organizirali pihalni orkester, nikakor ne morejo roditi sadov. Občinski sindikalni svet in kulturna skupnost sta storila vse, da bi začel ponovno delovati, vendar pa je odziv menda premajhen. Škoda, saj so imeli orkester v Lendavi menda že pred sto leti, bil je dokaj uspešen, vendar pa je v zadnjih letih delovanje popolnoma zagrljo. Zveza kulturnih organizacij je letos prevzela tudi organizacijo tekmovanja pihalnih orkestror severovzhodne Slovenije, da bi tudi na ta način zainteresirala mlade za glasbeno delovanje. V dvorani osnovne šole Drago Lugarič so nastopili orkestri s Ptujja, iz Ormoža, Kidričevega, Maribora, Ljutomera, Murske Sobotice in Gornje Radgone, gledalci pa so nastope glasbenikov burno pozdravili. V Lendavi deluje tudi glasbena šola, ki bi lahko veliko pripomogla k ponovni obuditvi pihalnega orkestra. Pred leti smo namreč trdili, da Lendava nima orkestra, ker nima glasbene šole. Sedaj je dan tudi ta pogoj, torej je moč upati, da bodo našli ustrezne člane.

Jani D.

Kulturni koledar

PETEK, 15. MAJA

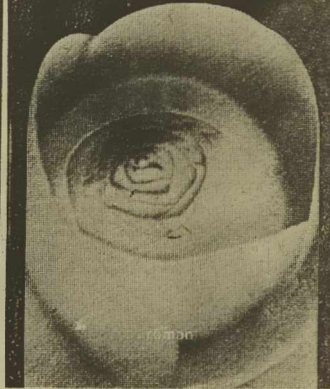
LJUTOMER — V domu kulture bo navsezadnje le premiera že napovedane komedije Josepha Kasselringa: ARZEN IN STARE ČIPKE, s katero se bo v režiji Rajka Stuparja predstavila dramska sekcija kulturno umetniškega društva Ivan Kaučič iz Ljutomera.

NEDELJA, 17. MAJA

TURNIŠČE — V domu kulture se bo ob 19. uri pričela revija odraslih pevskih zborov lendavske občine.

IZŠLO PRI POMURSKI ZALOŽBI

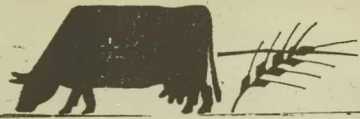
VRT POČITKA

Roman VRT POČITKA sodobnega kitajskega pisatelja BA JINA je »pogrebna pesem za staro, izumirajočo družbo«, je zapisal avtor v spremni besedi k francoski izdaji. Delo je poslovenila Maja Kraigher, knjižničnemu trgu pa ga posreduje Pomurska založba, ki je ob izidu organizirala zanimivo predstavitev v soboški Galeriji. Že drugič smo tako v Murski Soboti imeli svojstveno prilžnost sodelovati na prireditvi, ki sta se je poleg delavcev Pomurske založbe in znanega književnika ter publicista Bogdana Pogačnika, udeležila tudi literarni ustvarjalec in urednik Wang — Ge in prevajalec ter publicist Ge-Lua iz daljne Kitajske. V uvodu je prevajalka interpretirala odlomek iz romana; urednik dela Jože Fistrovič pa je spregovoril o delu in njegovem avtorju, ki je predsednik zveze kitajskih pisateljev in kandidat za najvišje književno priznanje — Nobelovo nagrado.

Bogdan Pogačnik je svoje izkušnje iz velike Kitajske prenesel v domačo dvorano, kitajska gosta pa sta vzdušje v njej popestrila s svojim izvirnim jezikom in dolgo pripovedjo o avtorju Ba Jinu, ki se prireditve v Murski Soboti in blejskega srečanja PEN (katero sočasno poteka na Bledu) ni mogel udeležiti. Eden najplodovitejših in najvidnejših sodobnih kitajskih pisateljev, pomemben prevajalec in zaslužen založnik, pa nam je zato namenil knjigo, katere izid je omogočila domača založba v okviru svojih priznanih književnih mostov z manj znanimi književnostmi. Ali, kot je v svoji interpretaciji omenil Bogdan Pogačnik: »Ni lahko biti najmanjši, ker te lahko vsi zatirajo, niti največji, ker lahko vse zatiras.«

Roman Vrt počitka šteje z epilogom in spremno besedo o avtorju 251 strani, naprodaj pa je po 280 dinarjev.

NASVET ZA VAS

KAKO RAVNAMO Z MESOM PRED PRIPRAVO?

Na okus jedi in hranilno vrednost vpliva poleg načina priprave med kuhanjem in pečenjem tudi priprava živila pred toplotno obdelavo. Pri tem pa pogosto ponavljamo napake, ki ne vplivajo toliko na okus in videz jedi temveč prizadenejo hranilno vrednost, saj le-te z našimi čutili ne moremo zaznavati. Dobro in slabe vplive raznih postopkov prehranske tehnologije proučujejo znanstveniki in nas opozarjajo na izsledke. Pri opazovanju kuharskih postopkov še vedno ugotavljamo pogoste nepravilnosti. Danes bi rada opozorila ne nepravilnosti pri pripravi mesa.

Meso, ki ga kupimo v mesnici, pred nadaljno pripravo v celem kosu operemo podlahnim curkom vode. Dovolj prilagoditve je bilo med skladiščenjem, prekladanjem in transportom, da se je onesnažilo. Ker gre za površinsko onesnaženost, je splakovanje pod tekočo vodo dovolj. Meso, ki je čisto iz domačega zakola, samo zberemo s čistim prtičem in ga ne splakujemo. Za brisanje lahko uporabimo tudi bel papir, ki se ne mucka.

Veliko napako delajo gospodinje, ki meso včasih celo uro namakajo v vodi. Taka voda je več ali manj rožnata. Obarval jo je krvavi mesni sok, ki ga je voda izlužila. Prav ta mesni sok pa je bogat s hranilnimi snovmi. Dalj časa meso namakamo, večja je količina vode, večje so izgube, slabše in manj vredno meso damo na mizo.

Zmotno je tudi mnenje, da z namakanjem in pranjem popravimo preveč uležano, zadahnjeno meso. Umivanje mesa v okisani vodi ali hipermanganovi raztopini sicer delno »pokrije« slab vonj, če ta ni preveč izrazit. Škodljive kemične spremembe, ki jih povzroči proces razkrajanja pa v vsakem primeru ostanejo.

Pomembno je tudi dejstvo, da moramo meso prati vedno

v celem kosu in ga šele nato razrezati na poljubne kose. Mnogo je še gospodinje, ki delajo obratno. Meso razkosajo in perejo. Narezani koščki večkratno povečajo površino in stik z vodo. S tem pa se tudi poveča izluževanje vrednih sokov.

Izjema pri pravilu, da mesa ne namakamo, so nekateri deli drobovine, n. pr. ledvice. Te obvezno prerežemo ploščato na polovico, izrežemo belo maščobno in žilno tkivo, ter jih namakamo v mrzli vodi, ki jo večkrat menjamo. Vmes sečne kanale čvrsto speremo, da odstranimo vonj in okus po seču. Kadar uporabimo jetra starejših živali ali divjačine je prav, da jih namakamo v sladkem ali kislem mleku. Količina mleka naj bo majhna. Jetra se zmehčajo in postanejo okusnejša. Pri divjačini pa s tem omilimo značilen vonj divjačinskega droba. Jeter mladih živali predhodno ne namakamo.

Pri kuhanju mesnih juh se takoj po začetku vrenja naberejo na površini sive pene. Mnoge gospodinje jih pridno pobirajo in mečejo v pomije. Kakšna škoda! Te pene so izločene beljakovine, ki se med kuhanjem raztopijo in se tako »vrnejo« v juho. Malenkostna netopljiva snov, ki ostane na dnu posode. Z odstranjevanjem pen juho zelo razvrednotimo.

Nekoliko drugače ravnamo s suhim prekajenim mesom. Tu je nujno potrebno temeljito pranje s krtačko pod curkom tople vode. Odstraniti moramo vse dimne ostanke, zunanji razsol in prah, ki se je na površini nabral v času hranjenja. Prekajano meso kuhamo v večji količini vode. Kuhano meso delno ohlajeno v vodi, kjer se je kuhalo, tako ostanejo sicer izsušene celice napolnjene z vodo, ki daje mesu potrebno sočnost.

Cilka Sukič

STROJE JE TREBA DOBRO VZDRŽEVATI — Mirko Kranjec, 26-letni kmetovalec iz Lutavec v Ljutomerski občini, živi in dela na 6-hektarski kmetiji. S svojim poklicem je še kar zadovoljen, seveda pa se je treba »znajti«, kar z drugimi besedami povedano pomeni: treba je umno kmetovati in dobro izkoristiti ne le njive, ampak tudi stroje. Na posnetku ga vidite, kako vzdržuje star sejalni stroj. To je priprava, ki so jo na družbenem posestvu zavrgli, on pa jo je usposobil in pravi, da bo veliko dlje vzdržala kot pa nov stroj. To pa zato, ker v tem sejalniku za koruzo ni plastičnih delov, ampak je vse železno.

Foto: Š Sobočan

Domačija ne bo brez naslednika

V naši republiki smo že predstavili niz tržnih proizvajalcev. Skoraj vsi se ukvarjajo s samo eno večjo proizvodnjo: eni redijo goveje pitance, drugi svinje, tretji plemenske svinje. Pri Kočarjevih na Cankovi številka 5 so prav tako razširili dejavnost svoje kmetije, vendar s to razliko od drugih, da so pomembni proizvajalci v več dejavnostih.

»Najprej smo začeli s pitanjem svinj. Sprva — bilo je to že 1969. leta — smo uredili pitališče v provizoričnem hlevu. Ker se je zadeva obnesla, smo se odločili, da bomo obseg pitanja povečali. To pa je bilo mogoče storiti ob poprejšnji razširitvi proizvodnih prostorov. Zgradili smo torej velik hlev za pitance. Trenutno je v njem 100 bekonov. Ta proizvodnja sloni na tesnem sodelovanju s temeljno zadržno organizacijo, od katere prejemamo krmila, in sicer za pitanje od teže 25 kilogramov (toliko težke tekače namreč dobivamo od zadruge) do 60 kilogramov dobimo za kilogram prirastka 3

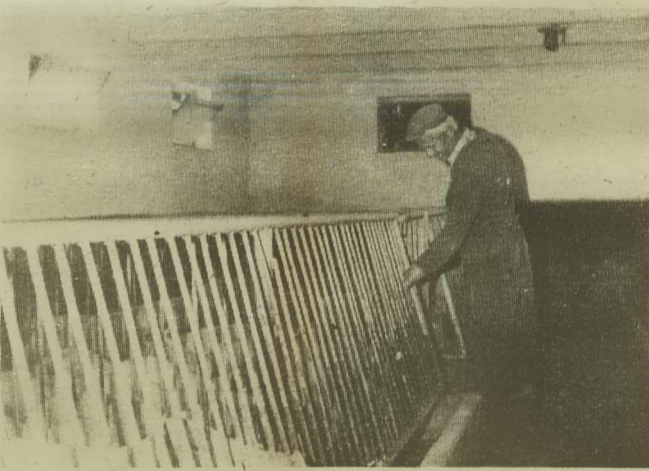
IZKUŠNJE KMETOVALCEV

kilogramov in 750 gramov krmila B-20. Za kilogram prirastka od teže 60 kilogramov do 100 kilogramov (to je poprečna teža pitancev) pa dobimo 4 kilogramov 250 gramov krmila B-60.

Takole je predstavil pitanje bekonov Karel Kočar. Na vprašanje, ali je pitanje prašičev donosno, pa je odvrnil, da sicer nekaj dohodka je, vendar pa ne toliko, kot pa je bil ostanek dohodka nekaj let nazaj. Takrat namreč krmila niso bila tako draga, resda tudi za prirastek ni dobil toliko kot zdaj, vendar pa je bil realni dohodek le večji.

Kočarjevi pa se ukvarjajo še z vzrejo plemenskih svinj, torej »proizvajajo« pujske. V ta namen imajo 23 plemenjač in enega merjasca. Letno oddajo zadruzi, ta pa spet dalje svojim kooperatnom, čez 300 pujskov. Pri tej dejavnosti pa so odnosi med rejcem in temeljno zadržno organizacijo nekoliko drugačni kot pri pitanju bekonov. Od zadruge namreč jemljejo le krmilo starter za pujske, medtem ko plemenske svinje krmijo pretežno s svojo hrano, torej koruzo. Kočarjevi sploh posvečajo tej poljščini izredno pozornost, saj jo sejejo na površini okrog 6 hektarjev.

»Koruzo s površine 4 in pol hektarja potrgamo in jo zmeljemo skupaj s storži ter siliramo, pridel s poldruga

Karel Kočar s Cankove nam je pokazal sodoben hlev za pitanje bekonov. Tudi vzrejalnišče pujskov je novo, prav tako pa goveji hlev, ob katerem je tudi »mlekarna« — prostor, kjer so molzne naprave. Dnevno oddajo namreč tudi 80 litrov mleka.

Foto: Š. S.

hektarja pa zrežemo s koruzinjem vred in ga prav tako siliramo. Veste, za vse to imamo kar tri velike silose: dva, ki merita po 28 kubičnih metrov, in enega s prostornino 42 kubičnih metrov. Ker so te shrambe postale že pretesne za ves koruzni pridelek, jih bomo razširili,« je povedal Karel Kočar.

No, Kočarjevi pa s pitanjem bekonov in vzrejo plemenskih svinj obsega svoje dejavnosti še niso zaokrožili, saj so ostali zvesti klasični dejavnosti na kmetih: živinoreji. Trenutno imajo v hlevu 8 pitancev in 7 krav mlekarič oziroma plemenskih telic. Samo po sebi se razume, da tako pestra dejavnost in njen obseg prinaša kmetiji primeren dohodek.

»Tudi mora, le kdo pa bi se mučil cel dan, pa ne bi zaslužil. Torej: dhodki niso majhni, žal pa tudi izdatkov ne manjka,« je še prav posebej podčrtal Karel. Je pa tudi povedal, da je za domačijo velikega pomena, ker ima vso potrebno mehanizacijo in da v poljedelski proizvodnji ne prideluje vsega po malem, ampak poleg koruze še kak hektar ječmena in pol hektarja pšenice. Kočarjevi imajo le 5 hektarjev svoje zemlje, ki jim seveda ne zadošča za pridelovanje vse potrebne krme, zato pa imajo nekaj hektarjev površin v najemu. To je dokaz, da je moč biti pomemben tržni proizvajalec, če tudi nimaš večjih površin zemlje. Problem je namreč rešljiv z najemanjem obdelovalnih površin. Seveda tam, kjer so. Na območju Cankove pa s tem menda ni težav.

Kočarjeva kmetija ima naslednika. Sin Janez, ki letos dokončuje 8. razred osemletke, bo jesen šel v kmetijsko šolo v Rakičan in se tako tudi teoretično usposobil za upravljanje kmetije. Prakse mu namreč ne manjka, saj izredno rad poprime za vsako delo. Enako je tudi s sinom Stankom, ki sicer obiskuje ekonomsko šolo. Pozabiti seveda ne smemo tudi na gospodinjo Romano, ki pa se seveda ne vrti le okrog štedilnika, ampak ima pomemben delež tudi pri krmiljenju živine, zlasti pa svinj. Nekako enakomerno je udeležena pri teh opravilih. Pri hiši je še stari oče, ki pa ima že 86 let, zato od njega ni moč pričakovati, da bi delal. Kljub temu pa povsem ne miruje. Pač kot človek, ki je navajen dela!

Š. SOBOČAN

ZANIMALO VAS BO

DVOLASTNIKI — zgled sožitja

»Slovenska in avstrijska Radgona sta bili svojčas eno naselje. Še pred določitvijo sedanje državne meje so bili sosednji kraji v Avstriji zvečine naseljeni s slovenskim življem. Imena krajev, potokov, polj, gričev in priimki ljudi pričajo, da je slovensko ljudstvo še pred desetletji segalo dalje na sever. Onkraj meje je še vedno precej ljudi, ki jim je pri srcu slovenski jezik, tisti jezik, ki so ga govorili njihovi predniki in se ohranja vse do danes. Ne morem sicer govoriti o neki močni slovenski narodnosti pripadnosti, prisotna pa je kljub temu močna jezikovna pripadnost. Vse to je velika garancija, da slovenska beseda v teh krajih še dolgo ne bo izumrla. Prav zato moramo biti v ponos tistim, ki govore naš materin jezik in so kljub oviram zelo zadovoljni, saj vedo, da je nekaj lastnine onkraj meje naša last.«

Med družbenimi organizacijami in društvi — teh je v občini Gornja Radgona 104 — zavzema vidno mesto leta 1953 ustanovljeno združenje dvolastnikov. Gre za organizacijo, ki združuje 47 dvolastnikov-posesetnikov in 96 družinskih članov in imajo na avstrijski strani nekaj nad 57 hektarjev kmetijskih površin (njiv, travnikov, gozdov, neplodne zemlje, sadovnjakov). Nedavno so se zbrali na letnem občnem zboru, s katerega povzemamo, nekatere najpomembnejše ugotovitve.

Sila kritično so se člani združenja dvolastnikov opredelili do vrednosti prenosa denarnih sredstev, ki je od leta 1953, se pravi od ustanovitve, ostala nespremenjena in znaša 40 dinarjev. To je denarna vsota, ki jo lahko dvolastniki prenesejo na podlagi tako imenovane dvolastniške izkaznice. Mimogrede — ostali državljani lahko na potni list prenesejo naenkrat 1500 dinarjev, s stalno obmejno prepustnico po 400 dinarjev.

Dvolastniki so predlagali, naj novi upravni odbor združenja pripravi predlog o višini denarnih sredstev, ki bi jih bilo mogoče v prihodnje prenašati čez državno mejo na podlagi dvolastniške izkaznice. Ta predlog bodo posredovali občinskemu izvršnemu svetu in komisiji za maloobmejni promet in meja vprašanja pri izvršnem svetu SR Slovenije.

Poleg tega so dvolastniki načeli vprašanje prevoza na avstrijski strani pridelanih poljščin čez državno mejo v Jugoslavijo in grajali, češ da morajo, zlasti v turistični sezoni, tudi po nekaj ur čakati na mednarodnem mejnem prehodu v Gornji Radgoni. Menili so, da bi morali biti — kot je sicer običaj — v tem času deležni večje pozornosti, saj nenazadnje tudi oni prispevajo k večjemu pridelova-

nju hrane v občini. Na okrog 57 hektarjih se pač precej pridelava, so poudarjali.

Tudi pri prevozu lesa (hlovdovine) iz gozdov v Avstriji v domovino je nekaj problemov. Predvsem gre za to, da bi bili naši lastniki gozdov oproščeni prometnega davka v primerih, ko je posredi predelava lesa. Nadejajo se, da bi lahko tako dovoljenje v prihodnje izdajala carinarnica, kot je bilo to sicer urejeno že pred več kot deset leti.

»Naši kmetje, lastniki zemlje onstran meje, niso deležni nobene pomoči, ki bi sicer bila prenekaterega ške kako potrebna. Morda le primer lanske ujme, ki je prizadela tudi nas, dvolastnike. V največjih stiskah in težavah nam ni bila nudena nikakršna pomoč, ne denarna ali kakšna druga. Še vprašal nas ni, nihče, kakšno škodo imamo. V povsem drugačnem položaju so bili avstrijski posestniki. To kaže na malomaren odnos, posebej če upoštevamo, da višek pridelka oddamo doma. Prav naši kmetje — dvolastniki so izredno veliko prispevali k prodaji živine. Pohvalimo se lahko, da to predvsem na domačem tržišču, preko naše kooperacije, čeprav je seveda kmeta težko prisiliti, da ne bi živine prodal tja, kjer lahko dobi zanjo več denarja.« je kritično, a hkrati pohvalno dejal Bertl Hegedič. Omenil je še nekatere druge težave, ki spremljajo naše dvolastnike in združenje pri vsakodnevnem delu. Med drugim tudi, da zgolj s članarino ne morejo shajati. Radi bi imeli svoj prapor, a kako priti do njega. Zakaj niso deležni dotacij, do katerih bi bili sicer — kot zagotavljajo — upravičeni. Zakaj niso omejeni v nobenem od razvojnih in siceršnjih programov gornjeradgonske občinske skupščine? In še na vrsto drugih je opozoril tajnik združenja dvolastnikov iz Gornje Radgone Bertl Hegedič.

Ob vsem tem ne kaže prezreti podatka, da je na naši strani kar 118 hektarjev — gre za neuradne podatke — kmetijskih površin, ki so v lasti 61 avstrijskih dvolastnikov, ki so deležni, po mednarodnem sporazumu, dogovorjenih bonitet.

Na rednem letnem občnem zboru združenja dvolastnikov v Gornji Radgoni je bilo rečeno, da je pri združenju ustanovljena tudi pravna služba, ki bo v prihodnje skrbela za zapuščinske zadeve dvolastnikov in pomagala pri ostalih premoženjsko-pravnih zadevah. Sicer pa so se navzoči zavzeli, da naj bi vse probleme sproti reševali v sodelovanju s carinarnico, skupščino občine in nenazadnje upravo za notranje zadeve v Murski Soboti.

Branko Zunec

etev zaostaja za plani

*GÖNTER

BEGRAD, 10. maja — Pomladska setev se poteka tako, kot je bilo predvideno, je razvidno iz poročila, te dni poslanega skupščini SFRJ; poročilo sta pripravila zvezni odbor za kmetijstvo in medresorska delovna skupina, ki spremlja usreščevanje delovnega programa za pomladsko setev. Zlasti je v zamudi setev industrijskih

KRIŽEMKRAŽEM

po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

Četrtega maja smo onemeli

Letos bo minilo eno leto, odkar nas je zapustil naš ljubljani tovariš Tito.

Ko smo zvedeli to žalostno novico, so naši obrazi onemeli in marsikateremu so se v očeh zableščale solze. Nismo in nismo mogli doumeti, da tovariš Tita ne bomo več videli, da nas ne bo več spodbujal in nam dajal nasvete. Vseposvods smo imeli žalne seje in mnogokateri govornik je imel rosne oči, ko je govoril o našem največjem borcu, človeku, ki je razumel stare in mlade in jih imel rad kot svoje otroke. Vse to je počasi minilo, toda v srcih je ostal spomin nanj, spomin, ki ne bo nikoli pozabljen. Nadaljevali bomo njegovo pot, krepili bratstvo in enotnost, razvijali samoupravljanje, pomagali pri izgradnji cest in nadaljevali njegovo pot.

Tudi pri nas doma smo onemeli, ko smo zvedeli to žalostno novico. Se zdaj se nam zableste solze v očeh, če vidimo njegovo sliko in slišimo njegov glas. Radi smo ga imeli in ga ljubili, kot če bi bil naš sorodnik.

Toda tovariš Tito je še vedno med nami. Živijo njegove besede in njegova dela, ki so nesmrtna.

Majda Nemeč, 8. a
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

Pozno popoldne, tisto nedeljo 4. maja prejšnjega leta, je CK KPJ izdal razglas: »Delovnemu ljudstvu, občanom, narodom in narodnostim SFRJ: umrl je tovariš Tito.«

Bil je to največji udarec za vse Jugoslovane, ki smo imeli Tita zelo radi. Komunisti, delovni ljudje, mladi smo izgubili takrat velikega moža, marksista, borca za svobodo in neodvisnost držav. Tistega dne je prenehalo biti srce, veliko srce moža, ki je ves svoj trud namenil nam, da bi živeli lepo, svobodno, v bratstvu in enotnosti. Titovo delo bo za vse čase vpisano v zgodovino naših narodov in narodnosti ter v zgodovino vsega človeštva. Josip Broz Tito je bil šestdeset let komunist in je s svojim delom krepil našo partijo, štirideset let je bil njen voditelj in petintrideset let je bil predsednik naše države. Bil je neomajen borec in poleg Nehruja in Naserja ustanovitelj gibanja neuvrčenih. Vsi smo mu zaradi tega zelo hvaležni. Svet je izgubil največje srce, ki je kdaj bilo na njem.

Naš narod je lahko ponosen, da ima v svoji zgodovini napisano ime TITO, kajti častno se je bilo boriti s Titom. Današnji in tudi prihodnji rodovi bodo nadaljevali njegovo nesmrtno delo. DRUŽE TITO, MI TI SE KUNEMO, DA SA TVOGA PUTA NE SKRENEMO!

Jože Činč, 8. a
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

Mineva eno leto, **TITU** odkar je umrl Tito, revolucionar in državljani sveta, ki ljubili smo ga vsi ljudje. Bil je komandant, vodil nas je v boju, za svobodo, mir in bratstvo. A sedaj sovražnik nam to hoče vzeti. Toda tega mu ne bomo dovolili, mi smo močni, s Titovim duhom, in s tem se bomo mi krepili. Mar so se zaman borili, zemljo s krvjo preplavili, svobodo nam zgradili? Mi tega ne bomo izgubili. Mi smo republika, država neuvrščena. Nas druži bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

Darja Ferčak, 7. a
OŠ Turnišče

KURIRČKOVA POŠTA

Sem pionir osnovne šole Stogovci. Že tretje leto spremljam kurirčkovo torbo skozi naš kraj. Pri tej akciji nismo sami. Z nami sodelujejo borci iz našega kraja. S skupnimi močmi jo varno nosimo od javke do javke. Na skupni proslavi in med potjo obujamo spomine na našo borbo. Tudi takrat so kurirji prenašali zaupna sporočila partizanom. Bili so pogumni in hrabri. Mnogi so padli, a pošte niso izgubili. Tudi mi je ne smemo.

Namesto pisma tovarišu Titu smo letos poslali pismo predsedstvu SFRJ. Sporočili smo, da smo in bomo Titovi pionirji. Šli bomo po njegovi poti in vestno izpolnjevali pionirske dolžnosti. Še naprej bomo ohranjali tradicije NOB in čuvali našo svobodo.

Zoran Cunk, 3. raz.
OŠ Stogovci

Bila sem nosilka štafete mladosti

Srce mi je vztrepalo in dih mi je zastal, ko so se mi približevali nosilci zvezne štafete mladosti. Mlad krepak vojak mi je krepko stisnil roko in sledile so besede: »Predajam ti štafeto mladosti...« vsega ostalega, kar se je dogajalo okrog naju, nisem več dojela. Spreletelo me je po vsem telesu, srce mi je močno razbijalo, nekje v grlu me je stiskalo, da so mi zmanjkale besede.

Z obema rokama sem stisnila štafetno palico in stekla naprej. Pozabila sem na množico, ki je stala okrog mene. Pojavili so se prizori — 25. maj zvečer, stadion poln mladih, med njimi pa v svoji maršalski uniformi ves nasmejan in radostno raspoloženi tov. Tito. V trenutku stadion vzkipi, prihaja poslednja nosilka štafete in že odmevajo besede našega Tita namenjene nam — mladim.

Žal, poti je konec — prizori izginjajo, palico moram predati; še krepkeje jo stisnem k svojim prsim, da začutim njen dotik in jo predam z neizrečeno željo; »Ponesite jo med delovne ljudi naše domovine, za krepitve bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti!«

Stala sem na cesti in gledala za nosilci, ki so odhajali. Bila sem srečna, mogoče najsrečnejša v tem trenutku, v srcu je ostala grenkoba in bolečina; žal je letos ne bo sprejel tov. Tito.

Jožica Gjergjek, 8. a
OŠ K. D. KAJUH
Murska Sobota

Štafeta mladosti

Četrtega maja je minilo leto dni, kar je lanska štafeta mladosti pod geslom »Tito je naša mladost« obstala. Da, takrat je umrl naš tovariš Tito. Posloviti smo se morali od našega dragega predsednika, borca, revolucionarja in človeka, ki je imel plemenito srce. Tovariša Tita smo zmeraj občudovali. Čutili smo, da je človek, ki ga cenijo in spoštujejo po vsem svetu. Posebno smo ponosni na njega mi, pionirji, ki z delom in učenjem bogatimo našo socialistično državo.

Tudi štafeta mladosti zagotavlja, da bomo še naprej hodili po Titovi poti. V soboto, 25. aprila, so učenci in učitelji osnovne šole Vlag Lajos v Genterovcih ter mladina in občani iz Genterovec nestrno čakali sprejem zvezne štafete. Učenci smo pripravili proslavo. Nosilce štafete palice smo pozdravili s ploskanjem in cvetjem. Ob sprejemu štafete smo ponovno potrdili svojo odločnost, da nadaljujemo veliko Titovo delo. Učenka 8. razreda je prebrala pozdravno pismo in zaželela srečno pot, kajti štafeta je morala v Dobrovnik. Po proslavi pa smo zakurili kres v počastitev praznovanja 1. maja in OF.

Jutka Csuka, 7. raz.
OŠ Vlag Lajos
Genterovci

ŽIVELA OSVODILNA FRONTA

Aprila 1941. leta je bila ustanovljena Osvobodilna fronta. Takrat, malone neposredno po razkrojanju stare Jugoslavije, je seveda le nekaj desetih posameznikov vedelo za to znamenito dejanje. Toda novica se je bliskovito razširila med ljudmi; novica, da so ustanovili organizacijo, ki se hoče dvigniti k upor, proti tujim zavojevalcem. Vsakdo, ki se je čutil zavednega Slovenca, se je želel upreti. Vera, da bo iz Osvobodilne fronte nastalo nekaj velikega in odrešilnega, je bila neizmerna. Hrepnela je po svobodi, ki je bila tako ponižujoče poteptana, je nenadoma vzkli. Razrasla se je in mogočno zagorela. Bolečino ponosa in ponižanja, ki sta tako skeleli, je prekrilo blagodejno upanje. Med ljudmi je nastalo pravo prerojenje. Prerojenje, ki je zaupalo v lastno moč, da premaga sovražnika, in verovalo, da bo iz boja zrastle drugačna ureditev družbe. Osvobodilna fronta je s svojim programom objavila boj za osvoboditev in za ureditev države, v kateri bodo spoštovali človeka in njegovo delo; torej država, kjer bo imel delovni človek vso oblast v svojih rokah, si sam krojil svojo usodo in sam pisal svojo sodo. V program je zapisala tisto, kar so pošteni ljudje hoteli in želeli. Zato so se je tudi tako oklenili vsi stari in mladi, moški in ženske. Osvobodilna fronta je združila slovenski narod, ga vodila skozi štiriletni narodnoosvobodilni boj, ga pripeljala do končne zmage in mu zarisala pot napredka. Pot, po katerem nas je vodil naš najdražji tovariš Tito, pot, po katerem bo pogumno korakal sleherni državljani naše domovine. Vidmarjeva hiša v Ljubljani, kjer je bila ustanovljena Osvobodilna fronta, pa nas bo vedno spominjala na težke dni, na zavedne Slovence, na krvave borbe, katerih sadove mi sedaj uživamo.

SEKERES HELENA
OŠ DOBROVNIK, 8. razred

dopisniki so zabeležili

Pridne in urne roke so hitele, druga za drugo so sadike smreke izginjale v sveže skopane jame na poseki v Prosečki vasi. Pojavili so se tudi žulji, toda kdo bi se zmenil za take malenkosti — pregnala sta jih smeh in veselo razpoloženje 66 učencev mačkovske osnovne šole, ki so zasadili 5.100 sadik. Od družbeno koristnega dela pa bo kanil tudi lep zaslužek. Da je bilo delo zares dobro opravljeno, bi lahko povedal tudi gozdarski tehnik Stanko Bejek. Zadovoljni so tudi lastniki posek. Zadovoljstvo vseh.

J. Konkolič

Pomladni meseci so, če ni dežja, najprimernejši za izlete in spoznavanje lepote svoje ožje domovine. Tako je bilo tudi na ekskurziji učencev 7. in 8. razreda mačkovske osnovne šole. Z velikim zanimanjem so si ogledali muzej NOB in akvarij v Mariboru, dalj časa pa so se zadržali tudi na prizorišču poslednjega boja pohorskega bataljona. Takšne ekskurzije so potrebne in koristne, saj popestrijo pouk in razvijajo čut za ljubezen do domačih lepot in obeležij naše NOB. J. Konkolič

Telefoni in cesta

Poznanovci sodijo med manj razvite vasi v mačkovski krajevni skupnosti. Zaradi slabe cestne povezave se posebno v zimskih mesecih znajdejo v težavah, ko pogosto morajo pešačiti tudi do 12 kilometrov daleč. Kljub temu pa niso malodušni, ko je treba prijeti za delo. Zgradili so lepo dvorano, ki je postala središče družabnega življenja na vasi. Bliža se čas, ko se bo uresničila še druga velika želja — dobili bodo telefonsko povezavo s svetom. Vse bolj pa razmišljajo tudi o sodobni cestni povezavi Bodonci—Poznanovci—Prosečka vas. J. Konkolič

GORENJE — ELRAD

Organiziran prevoz delavcev

Končno so delavci Gorenje — Elrada, ki so zaposleni v novi tovarni na Meleh, dobili avtobusni prevoz. Avtobus je prej vozil samo do mestnega središča in do križišča pred Avtoradgono. Zaradi tega so morali veliko pešačiti.

Na sliki: delavci prve izmene tečejo do avtobusne pred novo tovarno Gorenje—Elrad na Meleh. Treba je pohiteti, saj za vse ni prostora!

L. Kramberger

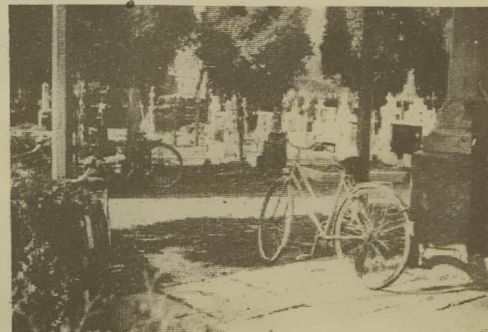
KRAJNA

Referendum je uspel

Na Krajni so se v nedeljo odločili — na referendumu seveda — za samoprispevek. Sredstva bodo porabili za asfaltiranje cest skozi vas. Makadamske ceste so namreč za prebivalce prava nadlega, saj se prahu doslej niso mogli znebiti. Za posodobitev 1500 metrov cest se je na referendumu odločilo precej občanov, saj jih je nad 87 odstotkov glasovalo za uresničitev programa. frku

DOLNJA BISTRICA

Nekaj besed v premislek

Do avtobusne postaje se mora marsikdo pripeljati s kolesom, če hoče pravočasno prijeti za delo tam, kjer je zaposlen. Kolesa „parkirajo“ tam, kjer je najbolj varno. Puščajo jih ob ograjah pokopališča ali pa jih naslonijo na spomenike. Za marsikoga je pot na delovno mesto naporna in v mnogih primerih zapletena. Tale posnetek s pokopališča v Dolnji Bistrici pa nas vendarle sili k razmišljanju: kaj če bi ob avtobusnem postajališču uredili primerno kolesarnico... J. Ž.

ZLATA POROKA

Pred kratkim sta v Izakovcih praznovala zlato poroko Helena in Alojz Kuzma. Helena je rojena leta 1911, Alojz pa leta 1908. V krogu svojih otrok, številnih vnukov in pravnukov, ob lepi prekmurski pesmi, so bili obujeni mnogi lepi in grenki spomini na prehojeno življenjsko pot.

Kljub visokim letom sta ju ljubezen do prekmurske zemlje in trdo garaško delo ohranilo čila in zdrava. Naj v krogu svojih dragih dočakata še mnogo srečnih let!

(Tekst in foto: z. r.)

MURSKA SOBOTA

Nova številka glasila

Delovna organizacija »Sobota« že tretje leto izdaja svoje glasilo, ki ga prejemajo vsi zaposleni. Pred kratkim so izdali drugo letošnjo številko. Največ pozornosti so namenili gospodarstvenju posameznih TOZD, delavci pa so dobili tudi podrobne informacije o merilih za podrobno razdelitev počitniških zmogljivosti. V delovni organizaciji »Sobota« posvečajo veliko pozornost rekreaciji delavcev, zato v glasilu najdemo poročila o raznih športnih tekmovanjih. V prejšnjih številkah smo lahko prebrali vrsto literarnih poskusov, predvsem učencev OŠ Mačkovci, katere pokrovitelj je »Sobota«. V tej zadnji številki pogrešamo prav te prispevke. J. K.

V Turnišču so ob prvomajskih praznikih, kar tako, za sprostitev, pripravili tekmo med suhimi in debelimi nogometaši. Pri tehtanju so »vodili« debeli s skupno težo 1340-850 kilogramov, tekmovalni rezultat pa je bil 3:3. Tekmo je organiziral domači nogometni klub. S. Prša

ŠPORTNI OBRAZI

NATAŠA PEČEK

Štirinajstletna Nataša Peček, učenka sedmega razreda prve osnovne šole v Murski Soboti, članica judo sekcije soboškega Partizana je dosegla lep uspeh. Na republiškem prvenstvu v judo je v kategoriji do 48 kg osvojila prvo mesto in naslov republiškega prvaka. Uveljavila pa se je tudi na državnem prvenstvu, kjer je zasedla tretje mesto. Je talentirana tekmovalka, ki je v zelo kratkem času vidno napredovala, za kar ima vsekakor veliko zaslug tudi njen trener Zdenko Kovač. Je nosilka 5kyu. Poleg športa pa sodeluje tudi v pevskem zboru šole.

JOŽA HORVAT

Sedemnajstletna Joža Horvat, dijakinja pedagoške gimnazije v Murski Soboti, sicer pa doma iz Rakičana je doslej že dosegla nekaj vidnih rezultatov v judo. Prav gotovo pa je njen največji uspeh osvojitve naslova republiške prvakinje v kategoriji do 56 kg. Uveljavila pa se je tudi na državnem prvenstvu, kjer je osvojila tretje mesto. Z judom se ukvarja dve leti in je nosilec 2 kyu. Za dosežene uspehe se ima zahvaliti tudi svojemu trenerju Krančiču. Doseženi uspehi pa so ji spodbuda za še vestnejše delo in upa, da tudi v prihodnje rezultati ne bodo izostali.

II. ZVEZNA ROKOMETNA LIGA

Polet : Jadran 25:24

V nadaljevanju prvenstva v drugi zvezni moški rokometni ligi je Polet v Murski Soboti v slovenskem derbiju premagal Jadran iz Kozine. Gole za Polet so dosegli: Benko in Merčnik po 7, Horvat in Makovec po 4, Kozelj, Adam in Kreft po enega. Sodila sta Hlačar iz Celja in Kemperle iz Šoštanja.

V naslednjem kolu igra Polet z Inlesom.

Celje	18	12	2	4	429:375	26
Mehanika	18	11	2	5	385:367	24
Rovinj	18	10	3	5	460:410	23
Zagreb	18	10	2	6	406:366	22
Zamet	18	9	4	5	392:394	22
Borac	18	8	5	5	372:342	21
Inles	18	9	2	7	385:357	20
Kvarner	18	8	4	6	411:387	20
Slavonija	18	6	1	12	439:472	13
Split	18	4	5	9	401:407	13
Jadran	18	2	3	13	378:441	7
Polet	18	2	0	16	374:514	4

SNL

Zmaga Lendave in remi Mure

V nadaljevanju prvenstva v slovenski nogometni ligi je Lendava doma premagala Ilirijo iz Ljubljane z rezultatom 2:0. Gola za Lendavo sta dosegla Banotič in Gašpar. Sodil je Kamenšek iz Maribora. Mura pa je v Kopru igrala z istimenskim klubom neodločeno 0:0.

V naslednjem kolu igra Mura doma s Slovanom, Lendava pa v Smartnem.

Šmartno	17	11	4	2	32:14	26
Železničar	17	10	5	2	28:10	25
Slovan	17	8	6	3	28:16	22
Mura	18	8	4	6	40:25	20
Rudar	17	8	4	5	33:19	20
Izola	18	5	9	4	22:20	19
Lendava	17	7	5	5	20:20	19
Triglav	17	3	7	7	14:19	13
Koper	17	3	6	8	14:35	12
Vozila	17	4	3	10	19:36	11
Ilirija	17	3	4	10	17:39	10
Kladivar	17	3	3	11	20:34	9

SRL — ŽENSKO

Mlinotest : Polana 26:20

Polančanke so se dokaj uspešno upirale vodeči ekipi Mlinotesta iz Ajdovščine. Gole za Polano so dosegle: Hozjan 6, Fujs 5, Žižek 4, Horvat 3, Horvat II. in Puklavec po enega. Sodila sta Bašar iz Kranja in Kuželj iz Škofje Loke.

V naslednjem kolu igra Polana doma z ekipo Preddvora.

I. MNL M. Sobota

Rezultati — 15. kolo

Rogašovci:Tišina	1:3					
Beltinka:Puconci	7:2					
Tešanovci:Čarda	9:3					
Lipa:Rakičan	0:1					
Ljutomer:Cankova	3:0					
Radgona:Bakovci preloženo						
Beltinka	15	12	2	1	66:24	26
Bakovci	14	10	1	3	38:19	21
Rakičan	15	10	1	4	38:22	21
Tešanovci	15	9	3	3	43:28	21
Lipa	15	8	2	5	34:34	18
Ljutomer	15	7	2	6	29:25	16
Tišina	15	7	1	7	51:30	15
Čarda	15	6	3	6	39:44	15
Radgona	14	4	3	7	28:37	11
Puconci	15	2	5	8	33:51	9
Rogašovci	15	1	3	11	26:38	5
Cankova	15	0	0	15	13:86	0

II. MNL M. Sobota

Rezultati — 14. kolo

Veržej—Melinci	1:2					
Dokležovje—Pušca	1:1					
Grad—Vrelec	5:0					
Apaçe—Šalovci	1:2 prek.					
Ižakovci—Gančani	2:2					
Veržej	14	9	3	2	38:22	21
Grad	14	9	3	2	39:24	21
Melinci	14	7	4	3	37:25	18
Dokležovje	14	7	4	3	25:16	18
Šalovci	14	5	4	5	24:25	14
Ižakovci	14	5	3	6	29:27	13
Gančani	14	4	3	7	28:32	11
Apaçe	14	4	0	10	31:41	8
Pušca	14	3	2	9	18:37	8
Pušca	14	3	2	9	18:37	8
Vrelec	14	3	2	9	21:41	8

I. ONL Lendava

Rezultati — 13. kolo

Mladost—Dobrovnik	2:4					
Petišovci—Hotiza	3:1					
Graničar—Turnišče	0:2					
Renkovci—Nafta	1:5					
Kapca—Olimpija	1:8					
Turnišče	13	13	0	0	59:18	26
Dobrovnik	13	9	2	2	53:17	20
Nafta	13	7	2	4	44:22	16
Petišovci	13	5	5	3	24:22	15
Graničar	13	6	3	4	25:25	15
Olimpija	13	6	1	6	30:29	13
Renkovci	13	4	2	7	21:32	10
Mladost	13	3	3	7	24:48	9
Hotiza	13	2	1	10	19:35	5
Kapca	13	0	1	12	19:70	1

II. ONL Lendava

Rezultati — 18. kolo

Piramida:Polana	1:7					
Pince:Zvezda	3:0					
Borba:Žitkovci	4:0					
Mostje:Odranci	0:0					
Panonijska:Nedelica	3:0					
Črenšovci:Lakoš	3:2					
Bistrica prosta						
Panonijska	17	12	4	1	62:22	28
Borba	17	12	3	2	59:25	27
Mostje	17	11	2	4	49:16	24
Črenšovci	17	11	2	4	40:26	24
Odranci	17	10	3	4	57:29	23
Bistrica	16	6	5	5	34:25	17
Lakoš	15	7	2	6	36:30	16
Nedelica	15	6	3	6	40:30	15
Polana	17	6	2	9	35:42	14
Pince	16	4	2	10	20:48	10
Zvezda	17	3	2	12	15:73	8
Žitkovci	17	2	3	12	21:41	7
Piramida	16	0	1	15	14:84	1

III. MNL M. Sobota

Rezultati — 14. kolo

Slaveči—Bogojina	3:9					
Tromejnik—Serdica	0:1					
Romah—Prosenjak	4:0					
Filovci—Križevci	1:1					
Selo—Bratonci	2:2					
Bogojina	14	11	2	1	64:20	24
Serdica	14	9	1	4	39:22	19
Romah	14	8	2	4	49:25	18
Bratonci	14	8	2	4	42:22	18
Križevci	14	6	3	5	36:26	15
Filovci	14	6	3	5	40:34	15
Prosenjak	14	5	1	8	34:34	11
Selo-11. pl.	14	4	2	8	28:40	10
Tromejnik	14	2	3	9	22:61	7
Slaveči	14	1	1	12	15:85	3

PRL — MOŠKI

Zmaga Beltinke in Bakovec

V nadaljevanju prvenstva v pomurski moški rokometni ligi sta bila dosežena naslednja rezultata: Krog—Beltinka 25:31 in Črenšovci—Bakovci 30:31.

Ljutomer	8	8	0	0	195:140	16
Polet-ml.	7	5	0	2	114:119	10
Beltinka	9	4	1	4	218:191	9
Črenšovci	9	4	1	4	226:208	9
Bakovci	9	3	3	6	160:193	6
Krog	8	0	0	8	94:161	0

NAGRADA TURNIŠČA

Na Okviru občinskega tekmovanja v SLO in DS je OK SZDL Lendava v organizaciji KK Pomurje priredila kolesarski kriterij po ulicah Turnišča. Na 1460 m dolgi krožni progi se je pomerilo 31 tekmovalcev, članov KK Pomurje in Beltince in Partizana iz Veržaja. Največ zanimanja je vsekakor bilo za nastop registriranih tekmovalcev, kjer se je bil zagrižen boj za naslov zmagovalca. Skupina petih kolesarjev je prišla na cilj skoraj istočasno, v sprintu pa je zmagal Sreš. Pri ml. pionirjih je zmagal Cigut, pri starejših pa v odsotnosti Berdena Mihalič.

Rezultati — registrirani tekmovalci: — 14 km: 1. Sreš (Pomurje) 2. Kapun (Veržej), 3. Berden (Pom); 4. Titan, 5. Petek, vsi imajo čas zmagovalca, 6. Bokan, 7. Pelc. Povprečna hitrost zmagovalca 42,200 km/h. St. pionirji — 7 km: 1. Mihalič, 2. Hošpel, 3. Šajher, 4. Hujč. Povprečna hitrost 38,160 km/h. Ml. pionirji — 7 km: 1. Cigut, 2. Donša, 3. Vežjak, 4. Bedek, 5. Flegar, 6. Gjergjek, 7. Šoš, 8. Berden, 9. Strenšak, 10. Jelen. Zmagovalci so prejeli priznanja OK SZDL Lendava in praktične nagrade pokrovitelja Planike in KS Turnišče. J. S.

SOBOČANI BREZ PORAZA

V nadaljevanju tekmovanja zvezne lige so Sobočani gostovali na krogu v Beogradu in dosegli popoln uspeh, saj so zmagali v vseh štirih srečanjih ter so tako ponovno na prvem mestu druge skupine za uvrstitev od 6.—10. mesta. Zmagi nad oslajljenima ekipama Viteza in Partizana sta bili lahki, veliko težje pa je bilo v srečanjih z Borovom in Bosno, ki so jih odločili v svojo korist po izredni borbi. Za zmage Sobočanov ima največ zaslug odlični Kovač — državni reprezentant, udeleženec SPENSA, ki ni doživel poraza in je imel skor 5:5, nekoliko bolje kot na prejšnjem turnirju pa je zaigral tudi Horvat, ki je imel skor 4:6. V srečanjih z Borovom je deveto partijo dobil Horvat s Koljajo, čeprav je pri stanju 1:1 v šestih izgubljal v tretjem že s 16:20, vendar je ta set le dobil, v srečanju z Bosno pa je deveto partijo dobil Pavič proti Crkvenjašu z 2:0. Naslednji krog bo v soboto in nedeljo v Sarajevu.

Rezultati: SOBOTA—VITEZ 5:2 (Pavič—Haskič 2:0, Kovač—Beganovič 2:0, Horvat—Rizvanovič 1:2, Pavič—Silijevski 2:0, Horvat—Koljaža 2:0, Kovač—Bošnjakovič 2:1, Pavič—Silijevski 2:0, Horvat—Koljaža 2:1); BOSNA 5:4 (Pavič—Stevanovič 1:2, Kovač—Crkvenjaš 2:1, Horvat—Dujakovič 0:2, Kovač—Stevanovič 2:0, Pavič—Dujakovič 1:2, Horvat—Crkvenjaš 2:1, Kovač—Dujakovič 2:0, Horvat—Stevanovič 0:2, Pavič—Crkvenjaš 0:2).

LESTVICA

SOBOTA	16	13	3	76:45	26
PARTIZAN	16	10	6	61:62	20
BOSNA	16	9	7	65:53	18
BOROVO	16	7	9	55:61	14
VITEZ	16	1	15	42:78	2

M. U.

— NAMIZNI TENIS — DRŽAVNO PION. PRVENSTVO

ODLIČNO DRUGO MESTO SOBOČANOV

V Ivangradu je bil letošnje državno ekipno in posamezno prvenstvo Jugoslavije za pionirje, katerega se je v ekipnem delu udeležilo 16 najboljših jugoslovanskih ekip, ki so si pridobile pravico do nastopa po predhodnih kvalifikacijah in uvrstitvah na republiških prvenstvih, med posamezniki pa je nastopilo 120 igralcev in igralke iz 37 jugoslovanskih klubov. Sobočani, ki so na prvenstvu nastopili kot prvaki Slovenije, so tudi tokrat presegli vsa pričakovanja in z osvojitvijo odličnega drugega mesta dosegli izreden uspeh, samo nekoliko slabši iz leta 1975 in 1976, ko so bili ekipni državni prvaki. Tako je trojka Miran Močan, Dušan Kovač in Vlado Veren dokazala, da je tudi ta generacija izredna in bi s prizadevanostjo v mladinski konkurenci lahko veliko dosegla. Če k temu dodamo še izredno 3. mesto Dušana Kovača med posamezniki, uvrstitev Močana ter dvojice Kovač—Močan med osmerico, potem pomeni ta nastop enega največjih uspehov kluba v pionirski konkurenci.

V ekipnem delu so Sobočani v svoji predtekmovalni skupini premagali Mladost iz Petrinje s 3:1, Partizana iz Beograda prav tako s 3:1 in Pulo s 3:0 ter se kot zmagovalci uvrstili v finalno skupino. Tu so premagali Metalca iz Osijeka s 3:0, Viteza prav tako s 3:0 in v borbi za naslov državnega prvaka po veliki borbi izgubili z Unireo iz Uzdina z 1:3. Oba Sobočana Močan in Kovač sta igrala odlično, povedati je treba še, da je bil Močan drugi najuspešnejši igralec ekipnega dela prvenstva in to le z enim porazom pred neporaženim Lupuleskujem (ta igralec je osvojil tudi naslov mladinskega državnega prvaka) Kovač pa si je z dvema porazoma delil 4.—6. mesto. V posamezni konkurenci je dosegel svoj največji uspeh Dušan Kovač, ko je v polfinalu izgubil z novim državnim prvkom Lupuleskujem (Unirea) z 0:2, pred tem pa premagal Cimburoviča (Pristina) z 2:0, Kneževića (Metalac) z 2:0 Šoškiča (Petrinja) z 2:1 in v četrtfinalu svojega soigralca Močana z 2:0. Velik uspeh pomeni tudi uvrstitev Močana med osmerico, kateremu je samo neugodni žreb preprečil visoko uvrstitev. V prvem kolu je premagal Karoviča (Vitez) z 2:0, potem tretjega nosilca skupine Prsteca (Pam. industrija) z 2:0, v osmini finala slovenskega viceprvaka Špeliča (Kočevje), prav tako z 2:0, in potem v četrtfinalu izgubil s Kovačem. Veren je izpadel v prvem kolu s prvkom BiH Mikušem. Uspeh pa pomeni tudi uvrstitev dvojice Kovač—Močan med osmerico najboljših, boljše uvrstitev jima je preprečil neugoden žreb, saj sta naletela na najmočnejšo dvojico — nova državna prvaka — Lupulesku—Petroj, s katero sta izgubila po izredni borbi s 1:2. Pri tem velikem uspehu pa je treba povedati, da so se Sobočani odlično pripravili na državno prvenstvo, saj so imeli v času prvomajskih počitnic treninge tudi dvakrat dnevno.

— KOLESARSTVO

POMURJU PRVE TOČKE ZA PRVENSTVO SRS

Med prvomajskimi prazniki in v tednu po njih so se mladi kolesarji KK Pomurje udeležili kar sedmih tekmovanj, od katerih jih je bilo šest medklubskih in eno klubsko. O dveh domačih medklubskih prireditvah smo že poročali. Med ostalimi prireditvami pa je bila najpomembnejša cestno kolesarska dirka za „Veliko nagrado ASTRE“, ki se je točkovala za prvenstvo Slovenije in pokal Jugoslavije. V izredno težkih vremenskih pogojih, saj je ves čas tekmovanja močno deževalo in tudi snežilo, je od pomurskih tekmovalcev imel največ uspeha Tomislav Sreš, ki se je v kategoriji mlajših mladincev uvrstil med 58 tekmovalci iz vse Jugoslavije na četrto mesto, takoj za tremi tekmovalci trenerja Astre in zveznega mladinskega selektorja Andreja Boltežarja. Tako si je že na prvi dirki za prvenstvo SRS priboril od 15 možnih — 12 točk, ki se štejejo tudi v ekipni uvrstitvi Pomurja. Izkazal se je tudi Titan, ki je na cilj 72 km dolge proge pripeljal takoj za prvo skupino in osvojil 23. mesto.

Rezultati „Velike nagrade Astre“: — mladinci: 4. Sreš; 23. Titan; st. pionirji — 10. Berden, 14. Mihalič; ml. pionirji — 2. Cigut, 4. Donša, 7. Vežjak.

Spomini padlim borcem—kolesarjem v Ljubljani: st. pionirji — 1. Berden; mladinci: Titan, Petek, Sreš v glavni skupini, ki je za 28 sekund zaostajala za tremi ubežniki.

Kolesarski kriterij „Osoboditev Varaždina“ — mladinci: 1. Kapun (Veržej), 11. Titan (Pomurje).

„Okoli Blejskega jezera“ — ml. pionirji — 1. Cigut; st. pionirji — 1. Berden, 4. Bokan, 13. Mihalič; ml. mladinci: Titan in Sreš si delita od 6. do 21. mesto; st. mladinci: 7. Kapun.

— KONJENIŠTVO

DIMITRIJA IN DINGO REKORDERJA

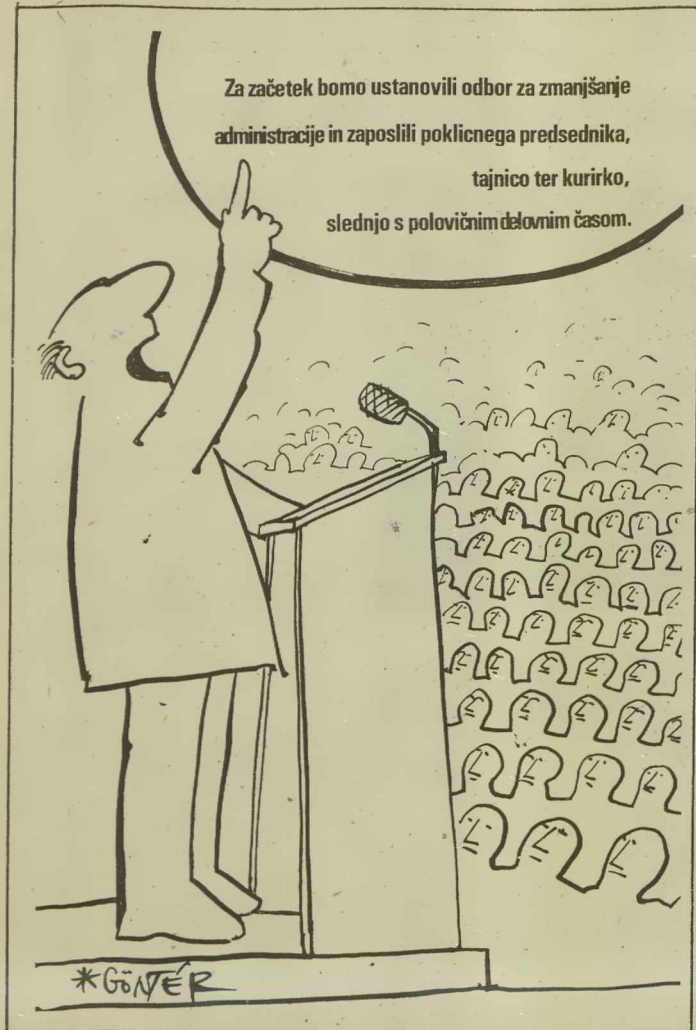
Na hipodromu v Stožicah je KK Ljubljana pripravil veliko mednarodno konjeniško prireditev, na kateri so sodelovali tudi ljutomerski kasači in dosegli odlične kilometrske čase. V mednarodnem kasaškem dvoboju je imel največ uspeha znani tekmovalec in rejec Marko Slavič iz Ključarovec, ki z Dingom in Dimitrijo deli prvo mesto. V obeh voznjah mednarodnega sporeda so bili doseženi kilometrski časi evropske veljave. Tako je Dimitrija izboljšala državni rekord za štiriletniki s časom 1:20,8. Dingo pa je s kilometrskim časom 1:19,3 izenačil absolutni jugoslovanski rekord in rekord hipodroma. Torej še en lep uspeh Marka Slaviča.

Najvišje mlekarsko priznanje ABC Pomurki

Strokovna komisija novosadskega mednarodnega kmetijskega sejma, ki je ocenila 292 vzorcev mlečnih proizvodov, je najvišje priznanje — kristalni pokal — novosadskega sejma prisodila Tovarni mlečnega prahu iz M. Sobote.

Pred otvoritvijo Mednarodnega kmetijskega sejma v Novem Sadu je strokovna žirija, ki so jo sestavljali priznani strokovnjaki jugoslovanskih kmetijskih fakultet živilske tehnologije ter predstavniki mlekarskih industrij, v treh dneh ocenila 292 vzorcev mlečnih proizvodov.

28 mlekarov iz vse Jugoslavije je za ocenjevanje prijavilo 314 vzorcev, od tega jih je na ocenjevanje pripelo 296. Štiri vzorce je komisija izločila, ker niso odgovarjali določbam pravilnika za ocenjevanje mleka in mlečnih proizvodov. Skupno je bilo nagradijano 215 ali 73,63 odstotkov ocenjenih

vzorcev. Zlato medaljo za kakovost so podelili 34 izdelkom, srebrno odličje je dobilo 78 izdelkov, za 103 pa so proizvajalci prejeli bronaste medalje.

Posebno priznanje in nagrado za vrhunsko kvaliteto v proizvodnji je prejela ABC POMURKA — TOVARNA MLEČNEGA PRAHU, Murska Sobota. Za večletne vrhunske dosežke pri proizvodnji dehidriranih proizvodov, kondenziranega in evaporiranega mleka in masla je Tovarna mlečnega prahu osvojila najvišje priznanje novosadskega sejma — prehodni kristalni pokal. Srebrni pokal za topljene sire je osvojila Mlekarska industrija Veliki Zdenci iz Vinkovcev in Ljubljanske mlekarne za širok izbor mleka, mlečnih proizvodov in sirov vrhunske kvalitete. Veliko zlato medaljo pa je za kvaliteten sladoled prejela industrija zmrznjene hrane Frikom Beograd.

Boris Hegediš

Sestavljen Marko Napast	Obrtnik kovinske stroke	Dijak nekdanje realke	Glas, zvok	Sveti ptič starin Egipčanov	Mesto v Srbiji ob Zapadni Moravi	Nekdanje pred-mestje Ljubljane	Knjiga z naslovi
Majhna ščetka							
Drugo ime za panterja							
Nekdanji turški vojak							
Ulica				Japonska pijača			
Zamašek				Stisnjena dlan			
Makedonski nar. heroj (Mirce)						Kos celote	
						Zabavišče v večjih mestih	
						Valjevo	
						Slovenski šahovski mojster	
Vzhod				Hrvaška skupščina			
				Pevka Kohont			
Mesto in reka v severni CSSR							Mati
							Veliko jezero v azijskem delu SZ
Iridij				Žensko ime			
				Načelnik banovine			
Kdor goji čebele							
Izobčanje iz Cerkev							
Telesne poškodbe							Aluminij

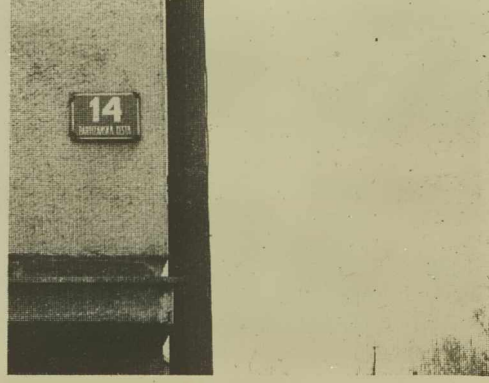
REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE — Vodoravno: Evropa, kritika, stearat, pas, ena, očiak, JK, za, area, I, Ono, tobogan, Uran, Mo, radikal, Alarodi, or, lof.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Obečano je bilo, da do v Prvomajске ulici, pa v ulici Prekmurske čele v M. Soboti tisti lepši novni povejše iteri bi razaveflbi te nove ulice razoreli že pred preminoučin novim letom. Liki do guses je gorela samo v Francekovon škegnji slama, povejše pa neji. Luneci kablof, iteri na keraji ulice vó r zemle gledajo, rovejo Hutomurske izvajalce, ka bi si priklotali na elektriko. Umi a na mišdijo: čaj bodo sobočanci siče duže v kmici.

POZABLJIVOST ALI... je posredi malomarnost odgovornih v Gornji Radgoni? Popis prebivalstva so menda uspešno opravili, če pa so morda tu in tam pozabili na kakšno malenkost, le kdo bi jim zameril! Vseeno pa zna tudi kakšna taka „malenkost“, kakršno vidite na sliki, mimoidočega, še posebej če ni domačin, spraviti v nemajhno zadržeg. Utegne namreč takole ugibati: ali stoji stavba družbenopolitičnih organizacij, samopostrežne trgovine, drugih poslovnih ter stanovanjskih prostorov na Kardeljevi 16 ali Partizanski 14? Torej, kje? (brž)

MIŠKO KРАНЈEC

Strici so mi povedali

„Miškec, dajde, da zapijemo to kermino še živi — sebi v spomin.“

Kermina pomeni sedmino. Inštrumenti se nam sami ponujajo, stric Stevan me dregne pod rebra, reši mi: »Pridi, greva po mužiko.« Ker vino se že vsem kar dobro pozna. Fantin pa nam je prinesel še stri steklenice. Res da nas je pet, so pa ti moji strici že v letih, slabotni, kakor da so prestradani. Kar na moč obložena se vračava. Na srečo ni daleč — kar prek kolnika in prek jarka.

Pickova banda je že razpadla: ni Stevanovega sina, ni našega Lojza, flavtaš je bolan, ne vzame več svoje flave v roke. Le Tompa še včasih kam gre z goslimi zavitimi v capo in stisnjene pod pazduho. Se pa zdi, da sam igra po gostilnah, četudi ni veselice: da le zasluži kak dinar. Eh, kako vse razpada, prepada — —

Vlečeva dve trobenti, cimbele in gosli.

Flavtaš se vznemiri, se vzdigne z dréva, vidim, da se opoteka, ne le od pijače, tudi od slabosti. Ko položim cimbele, ki sem jih kajpa jaz vlekel, na delovno mizo mizarčka Marka, kamor stric Stevan položi za čas tudi trobenti in gosli, flavtaš najprej obstane nad cimbalami, ki na njihovem robu ležita dve jesenovi paličici, na konceh lepo z vato oviti. Toda flavtaš se ne zmeni za paličice, s prsti gre po strunah po cimbalah, da mu zavzenijo v otožnih molih. Poigra se za čas po teh strunah, kakor da išče za, neko davno, že napol zgubljeno melodijo, a je ne more najti. Počasi zaniha z glavo, potem prime trobenti drugo za drugo, privzdigne ju, zatem pa poboža ko otroka in odlaga. Njegov prsteni obraz je hladen, ko da ne zmore več nobene čustva. Mrtvaška maska se obrne nekam mimo nas, roka zajame za steklenico z vinom, a druga roka še vedno išče po strunah.

Stric Stevan potisne eno trobento Tompi v roke, drugo meni: sam se je določil, da me bo Tompa spremljal, in ta, ki me je nekoč tako mrzil, ne reče nobene. Le prej še nagne na moč iz steklenice.

Mizarček Marko ravno tako ko prej bratranec položi desko prek dréva, sede nanjo, poseže po steklenici, se pa nagne prej k bratrancu, flavtašu, reši mu: »In tako nama bodo zdaj poslednjič zaigrali... aj, aj, si nisem mislil, da bom to doživel.« — No, pa saj nama bodo na zadnji poti samo zvonili in organist se bo držal. Zdaj bi pa rad slišal kaj lepega. Pridi sedet.«

»Nu — kaj si želita?« vpraša stric Stevan, ki je že zdrsl s paličicami po strunah.

»Vse, kar je lepo,« odvrne flavtaš pa še zavzdihne: »Eh, ko bi mogel, to bi mi moja flavtica zapela...« Vidim po prstih, kakšna ljubezen jih vodi po strunah: ko da bi si hotel znenada pričarati predse vse stare melodije. Kliče si jih,

ker tako rekoč v slehernem akordu začutim delček njegove preteklosti, delček njegovega razdajanja flavti; ne tistega z veselec, z gostivanj, tistega 'po naročilu', temveč nekaj, kar se mu je oglašalo v njegovi osamelosti pojdočki domov. Toda tudi v onem na veselica, na gostivanjih je bilo nekaj pristnega, zavzetega. Bili so časi zlatega razkošja, časi denarja, ko so jim fantje lepili na čelo oslinjene bankovce in so se tako okrašeni sprehajali med plesci, divje igrali, spravljali družbo v prešerno razgibanost, do same spoza-be, in ko so se tudi sami nosili na valovih te prevzetosti, nekako 'onstran vsega', ko niso bili več ti revni Picki, niso mislili na nobeno stvar, še v njih je divje zakipelo — tam so splahneli z ljudi vsi razločki med bogatimi in revnimi in še tak bogatin je bil voljan v divjem kipenju objemati te Picke, jih poljubovati, sami pa v tem tudi niso čutili nikake počaščenosti — ker pride trenutek, ko je človek le še človek. Iz te zavzetosti so lahko padali nazaj v svojo poljansko vsakdanjost, v svojo pickovsko revščino. So se pa, vračajoč se, s culicami na komolcih s težkimi inštrumenti na plečih predajali norim sanjam. Igrali so zase, iz sebe, nekaj še 'nenapisanega', še ne zasnovanega, nekaj ljubečega in bolečega.

Flavtašu Marku se je ustavilo. Ne bo več izvabljal nikakih melodij iz svoje flave, ki so tako mehko plule čez našo poljano ob pomladnih ali jesenskih večerih. Nima več dovolj sape, še zase je nima. Tudi v rokah nima več moči, ker mu dlan s prsti kar obleži na strunah.

Stric Stevan ga obzirno odrine, da sebi najde prostor in flavtaš se mu tudi umakne. Še postoji ob cimbalah, ko da si noče ogledati preskakovanje paličic po strunah. A le za trenutek stoji tam, že pa se umika na svoj prostor na drévu: tudi nad tem za trenutek postoji, očitno pa se je z nečim že do kraja sprijaznil, 'spravil': lepo sede na prečno lato na drévu.

Zdaj sedita lepo drug ob drugem moja strica Marka — mizarček in flavtaš, steklenico z vinom sta si postavila kar medse v drévo, da lahko posežete po njem, kateri bo parč žejen. In v človeku je lahko tudi duša žejna, hudo žejna, mora se opiti do omame.

Igrava s Tompo. Ta nekoč tako zvišeni Tompa na gostivanjih in na veselica s kavčukastim, iz Amerike prinesenim ovrtnikom, z 'metuljčkom' pod vratom, z zlato iglo v tem metuljčku, se je že tudi ves 'zamočviril': po ničemer se več ne loči od drugih Poljancev, ravno tak kmetič je za plugom kakor vsi drugi, v vsem se je izenačil s svojo poljansko okolico, ko je šel mimo tako velikih sanj.

Nič več se ne sili za primaša: kakor je stric Stevan dal meni v roke prvo trobento, njemu drugo, se je podredil mojemu vodstvu. Zato ker je tdi sam ostarel? Zato ker je

Na osnovi 227. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja št. 10/74)

SKLICUJE

predsednik skupščine občine Ljutomer 26. skupno sejo zboru združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zboru

v torek, 26. 5. 1981 ob 7. uri

v sejni dvorani skupščine občine.

Za začasni dnevni red predlaga:

1. Izvolitev verifikacijskih komisij in poročila teh komisij
2. Določitev dnevnega reda 26. skupno sejo
3. Potrditev zapisnika 25. skupne seje zborov z dne 24. 4. 1981
4. Sklepanje o podelitvi občinskih družbenih priznanj za leto 1981
5. Sklepanje o predlogu dogovora o izročanju odlikovanj SFRJ na ravni občine
6. Volitve, imenovanja in druga kadrovska vprašanja
7. Uvodna poročila k posameznim točkam dnevnega reda ločenih sej zborov

Predsednik
skupščine občine
Franc ŠTRAKL, ekon. l. r.

Na osnovi 227. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja št. 10/74) in 56. člena poslovnika skupščine občine Ljutomer

SKLICUJETA

predsednik zboru združenega dela in predsednik zboru krajevnih skupnosti 36. sejo zboru združenega dela in 34. sejo zboru krajevnih skupnosti, ki bosta

v torek, 26. 5. 1981 po skupni seji zborov

v sejni dvorani skupščine občine.

Za začasni dnevni red predlagata:

1. Ugotovitev udeležbe delegatov
2. Določitev dnevnega reda za 36. sejo ZZD in 34. sejo ZKS
3. Potrditev zapisnika 35. seje ZZD in 33. seje ZKS
4. Predlogi, pobude in vprašanja delegatov
5. Analiza davčne politike v občini Ljutomer za leto 1980 ter vsklajevanje politike na tem področju v letu 1981
6. Poročila o stanju in problemih s področja dela temeljnega javnega tožilstva, občinskega sodnika za prekrške, postaje milice in uprave za notranje zadeve
7. Poročilo o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980

...ove hru popevijo uleum v rudi, se je tudi odli
...lozila v pek
...kaj v ...

8. Poročilo o delu odbora podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v letu 1980 in predlog za dopolnitev oziroma spremembo tega družbenega dogovora

9. Predlog družbenega dogovora o izgradnji in financiranju nove stavbe muzeja ljudske revolucije Slovenije v Ljubljani

10. Informacija o pripravah na rekonstrukcijo TOZD Usnjarna Ljutomer

11. Predlog odloka o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščno stavbno zemljišče v občini Ljutomer za leto 1981

12. Predlog odloka o programskem delu zazidalnega načrta stanovanjske cone dela soseske S do 2 ob Razlagovi ulici v Ljutomeru

13. Nekatera vprašanja iz dnevnih redov zborov skupščine SR Slovenije

— Osnutek zakona o javnih cestah

— predlog za izdajo zakona o varnosti o cestnem prometu

**PRESEDNIK ZBORA
ZDRUŽENEGA DELA**

Milan ROŽMAN, l. r.

**PRESEDNIK ZBORA KRAJEVNIH
SKUPNOSTI**

Alojz MAKOTER, l. r.

GRADIVO

Gradivo za 5., 8., 11. in 12. točko dnevnega reda ločenih sej zborov je objavljeno v tem Delegatskem vestniku.

Za ostale točke dnevnega reda bodo gradivo prejele vodje temeljnih delegacij in konferenc delegacij po pošti.

Zaradi zvišanja cen gradbenih storitev v preteklem letu se predlaga sprejetje povprečne gradbene cene za 1 kvad. m stanovanjske površine 9.800,00 din poprečnih stroškov komunalnega urejanja v višini 15 % od gradbene vrednosti zgradbe. Ta odlok omogoča izvajanje zakona o razlastitvi in o prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lastnini v vseh primerih, ko se odloča o odškodnini za razlašeno stavbno zemljišče ter zakona o prodaji stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, ki služi za osnovo pri izračunu valorizirane vrednosti stanovanjskega objekta v družbeni lastnini, ki se prodaja občanom ali družbeno-pravni osebi.

Opravljen je bil razgovor z pristojnimi službami skupščin občin Murska Sobota, Gornja Radgona, in Lendava, ki pripravljajo te odloke:

1. Murska Sobota je sprejela poprečno gradbeno ceno za 1 kvad. m 11.000,00 din, poprečne stroške komunalne opreme 15 % korist za razlašeno stavbno zemljišče v mestu Murska Sobota 0,9 %, v ostalih naseljih 0,7 %.

2. Gornja Radgona predlaga poprečno gradbeno ceno za

1 kvad. m 9.083,00 din, poprečne stroške komunalne opreme 15 % in korist za razlašeno zemljišče v Radgoni in Radencih 0,8 % v ostalih krajih 0,7 %.

3. Občina Lendava predlaga poprečno gradbeno ceno za 1 kvad. m 10.694,00 din, poprečne stroške komunalne opreme 15 % in korist za razlašeno zemljišče enako za območje cele občine 0,83 %.

Z izvajanjem tega odloka ne nastopi nobena finančna obveznost za občinski proračun.

Izvršni svet skupščine občine Ljutomer je na seji dne 23/4—1981 obravnaval osnutek odloka in ga predlaga kot predlog pristojnim zborom skupščine občine Ljutomer, da o njem razpravljajo in sprejmejo po enofaznem postopku.

Ljutomer, maj 1981.

Izvršni svet
SO Ljutomer

ANALIZA O IZVAJANJU DAVČNE POLITIKE V LETU 1980 V OBČINI LJUTOMER

UVOD

Namen analize je, da opozori na osnovne značilnosti delovanja davčnega sistema in politike obdavčitve v občini in njihov vpliv na položaj individualnih kmetijskih proizvajalcev, delovnih ljudi, ki z osebnim delom s svojimi sredstvi opravljajo gospodarske in druge dejavnosti. Predvsem pa s to analizo poskušamo opozoriti na nekatera zapažanja in ugotovitve. V razpravi naj bi se izoblikovala stališča do teh problemov in nakazala usmeritev za bodočo ureditev.

IZVAJANJE DAVČNE POLITIKE

Obstoječi sistem obdavčevanja osebnih dohodkov, dohodkov inpremoženja občanov je bil vspostavljen z republiškim zakonom o davkih občanov v letu 1972. Navedeni zakon določa osnovna načela, elemente in pogoje obdavčevanja za posamezne davčne vrste, sočasno s tem pa je občinskim skupščinam prepuščeno urejanje številnih vprašanj v zvezi z ugotavljanjem davčnih osnov, višine davkov, priznavanje davčnih oprostitev, olajšav in drugo. Ob taki ureditvi so torej občinske skupščine postale v veliki meri nosilci davčne politike. Neglede na tako samostojnost pa ne bi smelo priti do neutemeljenih razlik v višini obveznosti med posameznimi družbenopolitičnimi skupnostmi. Davčni zakon za to izrecno obvezuje družbenopolitične skupnosti k usklajevanju davčnih obveznosti občanov, kar naj bi

prispevalo k izenačevanju pogojev gospodarjenja in k zagotovitvi enakopravnega položaja občanov v SRS. Uprava za družbene prihodke kot izvajalec davčne politike opravlja odmero, kontrolno, kaznovalno, analitično, knjigovodstveno in izterjevalno funkcijo.

V letu 1980 je izdelala:

3586 odločb o odmeri davka iz kmetijske dejavnosti, 1412 odločb o odmeri prispevka iz starostnega zav. kmetov, 222 odločb o odmeri davka od obrti,

1291 odločb o odmeri na premoženje in na dohodek od premoženja, in še cca 1046 odločb o odmeri prometnega davka od nepremičnin. Uprava za družbene prihodke je še evidentirala in izterjala 39.011.698 din davkov in prispevkov SIS, zaračunala 840.143 din zamudnih obresti, izdala 3564 raznih potrdil, izvršila registracijo 6592 računov, 16.050 din izrečenih denarnih kazni za 13 zavezancev, 377 pregledov poslovnih knjig itd. V nadaljevanju dajemo pregled osnovnih značilnosti in izvajanja davčne politike po posameznih davčnih oblikah.

DAVEK IZ KMETIJSKE DEJAVNOSTI

Zavezanec za davek iz kmetijske dejavnosti je občan, ki je lastnik zemljišča, imetnik pravice uporabe ali uživalec zemljišča vpisan v katastrskih evidencah. Število zavezancev iz leta v leto narašča kar pomeni, da gre za nadaljnje drobljenje kmetijske posesti, kar nam kažejo podatki iz naslednje tabele:

leto	oprostjenih s KD do 470 din	%	obdavčenih s katastrskim dohodkom Skup.					
			od 470 - 10.000 din	%	od 10.000- 50.000	od 50.000- 80.000	Skup.	
1978	854	20	2.295	53	1.204	27	2 -	4.355
1979	868	20	2.361	54	1.177	26	3 -	4.409
1980	901	20	2.444	55	1.138	25	4 -	4.487

Kot osnova za odmero davka iz kmetijstva služi katastrski dohodek in se istočasno uporablja za odmero dela obveznosti za zdravstveno in starostno zavarovanje kmetov, ter še za druge obveznosti. Davčna politika se v letu 1980 ni spreminjala, ter so po veljavnih občinskih odlokih zavezanci, ki so zdravstveno zavarovani, kot kmetje, plačevali davek po stopnji 7 %, davčni zavezanci ki so zdravstveno zavarovani kot delavci v delovnem razmerju pa so plačevali davek po stopnji 13 %.

V okviru skupnih obveznosti, ki v letu 1980 znašajo 17.834.051 din, davek iz kmetijstva predstavlja le 15 %, prispevek za zdravstveno zavarovanje 47 %, prispevek za starostno zavarovanje kmetov 26 %, krajevni samoprispevek 6 % in ostale obveznosti 6 %.

Plačevanje prispevka za starostno zavarovanje kmetov in starostno zavarovanje je določeno v procentu od katastrskega dohodka in v pavšalnem letnem znesku na zavarovano gospodarstvo, torej neodvisno od katastrskega dohodka. Od skupnih dajatev od prispevka v letu 1980 za starostno zavarovanje kmetov je v pavšalnem znesku določeno 82 % in le 18 % v odvisnosti od katastrskega dohodka, za zdravstveno zavarovanje v pavšalnem znesku pa je določeno 23 % in 77 % od katastrskega dohodka. Dajatve za zdravstveno in starostno zavarovanje, relativno močnejše zadevajo kmetovalce z nižjim katastrskim dohodkom.

Davčne olajšave se priznavajo zavezancem na podlagi zakona in odloka o davkih občanov. Sistem priznavanja olajšav se v zadnjih letih ni spremenil. V letu 1980 davčne olajšave znašajo 175.331 dinarjev ali 6 % od skupne odmere.

Uprava je v zvezi z domeno odvisna od podatkov, ki jih dobi od katastrskega urada, ter je o pravočasni dostavi teh podatkov odvisna pravočasno odmera in izterjava predpisanih obveznosti. Pri tem se pojavljajo sledeči problemi: temeljno sodišče Murska Sobota enota v Ljutomeru opravi zapuščinsko razpravo, sproti pa ne izdaja sklepov o dedovanju, katere bi morali posredovati katastru, ki bi izvršil spremembo lastništva v katastrskem aparatu in to spremembo posredoval naprej za odmero davka.

DAVEK OD OBRTNE DEJAVNOSTI

Z davkom iz obrtne dejavnosti so obdavčeni dohodki doseženi z opravljanjem obrtne, gostinske, avtoprevozniške in druge gospodarske dejavnosti. To dejavnost opravljajo občani s samostojnim osebnim delom in s sredstvi, ki so njihova lastnina, pri tem lahko pod določenimi pogoji upravljajo dopolnilno delo drugih oseb. Glede na ugotavljanje dohodka in določanja davčnih obveznosti, določa davčni zakon tri načine odmere davka iz obrtne dejavnosti:

S to načrtovano zazidavo bo dosežena po Razlagovi ulici navezava na obstoječe centralne funkcije mesta.

Potrebna bo rešitev plinske postaje na parc. št. 880/1, za katero je potrebno poiskati novo primerno lokacijo. Do realizacije le-tega je možna fazna izgradnja v skladu s predpisi o varnostnih conah za tovrstne objekte.

Prometna ureditev

Primerne vozne površine so podaljšek Razlagove ulice (cesta Cezanjevci—Ljutomer), vse ostale vozne površine pa so obravnavane kot sekundarne. S tem zazidalnim načrtom je predlagana prekatégorizacija dela občinske ceste Ljutomer—Cezanjevci od križišča do spomenika NOB v mestno ulico kot podaljšek Razlagove ulice.

Komunalna ureditev

Območje je komunalno neopremljeno, nahaja se le prosti vod nizke napetosti, ki ga bo potrebno prestaviti. Potrebno bo zgraditi novo trafo postajo, kanalizacijsko omrežje (dolžina cca 460 m) s skupno greznicco, priključek vodovoda (dolžina 630 m) in PTT navezavo. Ogrevanje se vrši individualno. Skupna ocena stroškov komunalne ureditve znaša 9.221.000 din. V ceni niso zajeti stroški rušitve, nakupa zemljišč, PTT napeljave in elektronapeljave do predvidene RTP. Okolico je potrebno primerno urediti, predvidena je primerna nizka in estetska ureditev vrtov.

Osnutek programskega dela zazidalnega načrta je bil izdelan oktobra 1980. Izvršni svet skupščine občine je osnutek obravnaval 4. 12. 1980 in ga s sklepom javno razgrnil (Uradne objave občin Pomurja št. 32/80) ter je le-ta bil v javni razpravi 30 dni. V času javne razprave so bile na osnutek dane naslednje pripombe:

- na parcelah, kjer so predvidene dvostanovanjske hiše, je predvideti možnost gradnje tudi enostanovanjskih;
- kanalizacija, ki poteka po sredini ceste Ljutomer—Cezanjevci naj se prestavi izven cestišča;
- potrebno je zagotoviti varnostni pas okrog plinske postaje;
- proučiti je možnost nove lokacije plinske postaje in predvideti stroške preselitve;
- proučiti je način zaklanjanja.

Navedene pripombe so bile dane s strani odbora izvršnega sveta za urbanizem, prostorsko planiranje in varstvo okolja, izvršnega sveta in krajevne skupnosti Ljutomer.

Glede lokacije plinske postaje bosta SIS za komunalno in cestno dejavnost in PGP — enota za urbanizem preučila možnosti o novi lokaciji, SIS za komunalno in cestno dejavnost pa bo prevzela stroške preselitve.

Varnostni pas bo zagotovljen po predpisih o varnostnih conah za tovrstne objekte. Zaradi majhne gostote se bo zaklanjanje vršilo v bližnjih zakloniščih — kolektivno zaklanjanje.

Ostale pripombe so bile v celoti upoštewane.

Predlagani odlok obravnava programski del zazidalnega načrta; k pristopu izdelave tehničnega dela pa se bo pristopilo po sprejetju le-tega.

Izvršni svet skupščine občine Ljutomer je na seji dne 7. 5. 1981 obravnaval osnutek odloka o programskem delu zazidalnega načrta stanovanjske cone dela soseske S—2 ob Razlagovi ulici v Ljutomeru in ga predlaga kot predlog pristojnim zborom skupščine občine, da o njem razpravljajo in ga sprejmejo v predloženem besedilu po enofaznem postopku.

Sprejem odloka po enofaznem postopku se predlaga predvsem zato, ker je javna razprava o osnutku zazidalnega načrta bila izvedena s sklepom izvršnega sveta.

Ljutomer, dne 7. 5. 1981

Izvršni svet
SO Ljutomer

PREDLOG

Maj 1981

Na podlagi 3. odstavka 2. člena Zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastni (Uradni list SRS, št. 13/74), 40. člena Zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lastni (Uradni list SRS, št. 5/80 ter 204. člena Statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja, št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne . . . . sprejela

ODLOK

o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini Ljutomer za leto 1981

1. člen

Ta odlok določa za območje občine Ljutomer poprečno gradbeno ceno, poprečne stroške komunalnega urejanja stavbnih zemljišč in korist za razlašeno stavbno zemljišče.

2. člen

Poprečna gradbena cena in poprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini Ljutomer kot osnovna elementa za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše oz. stanovanja znašata:

— poprečna gradbena cena za 1 kvad. m uporabne stanovanjske površine na območju občine Ljutomer znaša 9.800,00 din

— poprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč na območju občine Ljutomer znašajo 15 % gradbene vrednosti zgradbe oziroma objekta.

3. člen

Korist za razlašeno stavbno zemljišče se določi v odstotku od poprečne gradbene cene, ki se je oblikovala v preteklem letu za 1 kvad. m stanovanjske površine v družbeni gradnji in znaša:

— na območju mesta Ljutomer 0,70 %, kar znaša 68,60 din po 1 kvad. m,

— na ostalih območjih v občini 0,60 %, kar znaša 58,80 din po 1 kvad. m.

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 351—1/76—3

Datum:

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, ekon., l. r.

OBRAZLOŽITEV

Na podlagi 2. odstavka 40. člena Zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lastni (Uradni list SRS, št. 5/80) je občinska skupščina dolžna vsako leto posebej z odlokom določiti korist za razlašeno stavbno zemljišče.

Ta korist se izračuna v odstotku poprečne gradbene cene, ki se je oblikovala v preteklem letu za 1 kvad. m stanovanjske površine na območju občine Ljutomer, s tem da ta odstotek ne sme biti večji od 1,2 % in ne manjši od 0,6 % od poprečne gradbene cene.

- 1) po ugotovljenem dejanskem dohodku,
- 2) v pavšalnem letnem znesku,
- 3) od posamičnega doseženega dohodka (po odbitku).

Ob načelu, da se občanu nosilcu samostojnega osebnega dela zagotovi načeloma enak družbeno ekonomski položaj in enake pravice in obveznosti kot delavcu v združenem delu, se zavezanec davka iz obrtne dejavnosti ugotovljeni čisti dohodek obratovalnice deli na del, ki se šteje za njegov osebni dohodek in na presežek čistega dohodka, ki predstavlja davčno osnovo za davek iz obrtne dejavnosti.

Osebni dohodek zavezanca se določa po družbenem dogovoru o merilih in načinu za ugotavljanje osebnih dohodkov občanov, ki z osebnim delom opravljajo kmetijske, obrtne ali druge gospodarske dejavnosti, intelektualne ali negospodarske storitve, ki ga sklenejo izvršni svet skupščine SRS, gospodarska zbornica SR Slovenije in republiški svet zveze sindikatov Slovenije. Iz tega osebnega dohodka plačuje zavezanec prispevke in davke kot se plačujejo iz osebnega dohodka delavcev v združenem delu, iz presežka pa davek iz obrtne dejavnosti ter tiste prispevke samoupravnim interesnim skupnostim, ki jih organizacije združenega dela plačujejo iz dohodka.

Z zakonom o davkih občanov in občinskim odlokom je dana še vrsta olajšav in stimulatивnejših elementov, ki bi vplivali na razvoj malega gospodarstva. Zavezanec, ki ne ustvarja presežka nad priznanim osebnim dohodkom in se ne obračunava občinski davek, ni deležen nobenih olajšav. Zaradi tega se zmanjšuje vloga davčnih oprostitev in olajšav kot ukrepa za vspodbujanje razvoja samostojnega osebnega dela glede na to, da davki predstavljajo le del skupnih obveznosti zavezanca. Presežek nad osebnim dohodkom ustvari 60 obrtnikov, ali 28 % od skupno obdavčenih v letu 1979. V preteklem letu je pri ugotavljanju obveznosti za leto 1979 bilo davčnih olajšav udeleženih 7 zavezancev v znesku 66.929 dinarjev.

V naslednji tabeli je podano število zavezancev obdavčenih po dejanskem dohodku in pavšalnem letnem znesku. Podatki kažejo, da število samostojnih obrtnikov počasi narašča, predvsem se pogosto spreminja število avtoprevoznikov in narašča število zavezancev v gradbeni in kovinski stroki, dočim število zavezancev, ki opravljajo storitveno dejavnost upada oz. stagnira.

Številni prikaz zavezancev obdavčenih po dejanskem dohodku in v pavšalnem letnem znesku:

Zap. št.	STROKA	1979		1980	
		Dejanski dohodek	Pavšal. red. post.	dejanski dohodek	Pavšal. red. post.
1.	Gostinska stroka	22	-	21	-
2.	Avtoprevozniki	55	-	25	-
3.	Prevoz s trakt.	9	-	7	-
4.	Kovinska stroka	26	3	33	1
5.	Gradbena stroka	28	4	35	3
6.	Lesna stroka	20	2	19	6
7.	Osebn. drug. st.	14	5	13	5
8.	Predelovanje pl. mas	14	1	11	-
9.	Tekstilna stroka	7	3	7	4
10.	Živilska stroka	9	7	7	4
11.	Elektro stroka	3	1	3	1
12.	Vulkanizer	1	-	-	1
13.	Izdelava glasbil in klaviatur	1	-	-	1
14.	Urar	1	-	1	-
15.	Predelovanje nekovin	-	1	-	-
16.	predelovanje usnja	-	1	-	1
SKUPAJ:		210	28	212	26

Število zaposlenih delavcev narašča, predvsem v kovinski stroki.

Pregled zaposlenih delavcev in učencev v gospodarstvu:

Zap. št.	STROKA	1978		1979		1980	
		Delavci	Učenci	Delavci	Učenci	Del.	Uče.
1.	Gostinska stroka	6	-	8	-	7	1
2.	Avtoprevozniki	-	-	2	-	2	-
3.	Kovinska stroka	65	42	58	38	81	37
4.	Gradbena stroka	55	11	47	11	46	9
5.	Lesna stroka	19	13	35	13	36	16
6.	Osebn. drug. st.	9	12	14	5	21	9
7.	Predelava plastičnih mas	12	-	18	-	11	-
8.	Tekstilna stroka	19	-	21	1	22	1
9.	Živilska stroka	9	-	9	-	5	1
10.	Elektro stroka	-	7	3	-	3	4
SKUPAJ:		194	85	215	68	234	77

V naslednji tabeli je podan pregled ustvarjenega dohodka po strokah, ki je osnova za odmero davka in prispevka SIS in drugih obveznosti. Odmerna osnova je ugotovljena v višini 35.085.506 din (napovedano v višini 31.729.063) in je v primerjavi z letom 1978 višja za 29 %, ter se odraža pri višini obveznosti. Odmerna osnova do višine osebnega dohodka znaša 27.576.086 din in je 32 % višja od leta 1978. Presežek dohodka nad osebnim dohodkom od katerega je odmerjen občinski davek znaša 7.509.420 din in je 15 % višji od leta 1978. Podatke za leto 1980 bomo imeli v tem letu, ker se odmera vrši za leto nazaj.

PREDLOG
maj 1981

Družbeni dogovor pa ne vsebuje določil kaj storiti, ko v enem letu določeno občino ali območje prizadene več naravnih nesreč zaporedoma in vsaka posamezna ne presega 3 % oziroma 1,5 % družbenega proizvoda preteklega leta, vse nesreče skupaj pa znašajo več, kot pa določa družbeni dogovor. Pri tem se postavlja vprašanje ali ne bi kazalo v družbeni dogovor vnesti določilo, da bi v takem primeru z določenimi novimi kriteriji tudi dovolili uporabo sredstev solidarnosti, če bi nastala v občini taka situacija in bi bila ta vrednost škode prekoračena.

Prav tako družbeni dogovor v zadnji alineji 2. člena določa cit. „in druge naravnne nesreče, za katere se tako dogovore podpisniki družbenega dogovora“ iz katere pa ni točno določeno katere bi bile te vrste naravnih nesreč za katere bi podpisniki družbenega dogovora lahko sklepali o uporabi sredstev solidarnosti, ker se pojavljajo občine z različnimi vlogami in vrstami naravnih nesreč.

Nekatera vprašanja iz preteklega obdobja kažejo, da bi bilo potrebno proučiti 3. odstavek 3. člena družbenega dogovora po katerem se lahko cit. „Sredstva solidarnosti se po odločitvi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije lahko izjemoma uporabljajo tudi za odpravljanje posledic naravne nesreče, kjer nastala škoda sicer ne presega višine po prejšnjih odstavkih, če je nastala škoda na širšem območju in je zaradi povzročene škode znatno prizadet planirani razvoj takega območja, ki je v skladu z družbenimi plani posebnega pomena za gospodarski razvoj SR Slovenije.“

Potrebno pa je opozoriti, da vsako širjenje pravic tudi terja ustrezno ureditev virov sredstev, to pa bi pomenilo tudi spremembo družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč.

Odbor podpisnikov družbenega dogovora želi s tem dopisom vzbuditi podpisnike družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti, da ponovno proučijo družbeni dogovor o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč in odboru sporočijo eventualne predloge in dopolnitve na naslov: Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti, Ljubljana, Zupančičeva 6/II. RK za varstvo okolja in urejanje prostora, ter s tem dajo usmeritev za nadaljnje delo odbora pri pripravi eventualnih sprememb in dopolnitev družbenega dogovora.

**PREDSEDNICA ODBORA PODPISNIKOV
DRUŽBENEGA DOGOVORA**

Marija Zupančič-Vičar, dipl. gr. ing. I. r.

Izvršni svet Skupščine občine Ljutomer je na seji dne 23. 4. 1981 obravnaval poročilo o delu odbora podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v letu 1980 in predlog za dopolnitev oziroma spremembo tega družbenega dogovora in predloga zborom občinske skupščine, da o poročilu razpravljajo in sprejmejo zlasti predlagane spremembe in dopolnitve družbenega dogovora.

Ljutomer, maj 1981

**IZVRŠNI SVET
SKUPŠČINE OBČINE LJUTOMER**

Na podlagi 10. in 11. člena zakona o urbanističnem planiranju (Ur. list SRS št. 16/67, 27/72 in 8/78), 6. člena odloka o urbanističnem načrtu mesta Ljutomer (Ur. objave občin Pomurja št. 9/80) in 204. člena statuta občine Ljutomer (Ur. objave občin Pomurja št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne . . . . sprejela

ODLOK

O PROGRAMSKEM DELU ZAZIDALNEGA NAČRTA STANOVANJSKE CONE — DELA SOSESKE S—2 OB RAZLAGOVI ULICI V LJUTOMERU

1. člen

Sprejme se programski del zazidalnega načrta stanovanjske cone — dela soseske S—2 ob Razlagovi ulici v Ljutomeru, ki ga je izdelalo PGP Ljutomer — enota za projektiranje in urbanizem, št. projekta 155/80 v aprilu 1981.

2. člen

Zazidalni načrt obsega območje med Razlagovo ulico in spomenikom NOB ob cesti Ljutomer—Cezanjevci. Na zemljiščih na območju zazidalnega načrta je dovoljena individualna stanovanjska gradnja.

Zazidalni načrt — tekstualni in grafični del je sestavni del odloka.

3. člen

Zazidalni načrt je stalno na vpogled občanom, organom in organizacijam pri upravnem organu pristojnem za urbanizem skupščine občine Ljutomer.

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 351—102/81—3
Ljutomer, dne

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc Štrakl, oec., I. r.

Obrazložitev:

Zakonska podlaga za sprejem odloka je zakon o urbanističnem planiranju (Ur. list SRS št. 16/67, 27/72 in 8/78), odlok o urbanističnem načrtu mesta Ljutomer (Ur. objave občin Pomurja št. 9/80) in statut občine Ljutomer (Ur. objave občin Pomurja št. 10/74). Inicijativo za izdelavo zazidalnega načrta stanovanjske cone ob Razlagovi ulici sta dali KS Ljutomer in SIS za komunalno in cestno dejavnost občine Ljutomer.

Območje, ki ga zajema zazidalni načrt, je po urbanističnem načrtu mesta Ljutomer predvideno za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.

Predlagana zazidava je koncipirana kot stanovanjska cona na obrobju urbanistične aglomeracije v podaljškju Razlagove ulice do spomenika NOB in zajema cca 3 ha površin.

Zasnova višinskih gabaritov je zasnovana od pritličnih atrijev do objektov etažnosti P + M in P + 1. Spomenik NOB bo potrebno ureditveno vključiti s predlogom zazidave tako, da bo poudarek na namembnosti. V območju je predvidenih 22 individualnih stanovanjskih hiš in velikostjo parcel od 600 — 950 kv. m.

PREGLED DAVČNIH OSNOV ZA LETO 1978 IN 1979 ZAVEZANCEV, OBDAVČENIH PO DEJANSKEM OSEBNEM DOHODKU

S t r o k a :	Št. zaveza.		Odmerna višina 1978	Osnovna bruto OD 1979	Index	Presežek 1978	Bruto OD 1979	Index	Skupaj dohod.		Index
	78	79							1978	1979	
Gostinstvo	23	22	2.203.700	2.637.110	120	54.510	12.810	24	2.258.210	2.649.920	117
Osebn. dr.st.	19	14	1.280.210	1.587.720	124	21.140	13.930	66	1.301.350	1.601.650	136
Avtoprevozniki	30	55	4.750.510	7.669.810	161	1.235.660	2.242.660	182	5.986.080	9.912.470	166
Elektro stroka	5	3	335.780	452.370	135	-	80.330	-	335.780	532.700	159
Prevoz s trak.	10	9	759.910	817.430	108	62.040	-	-	821.950	817.430	99
Kovinska stro.	28	26	3.648.698	4.708.698	129	3.287.700	3.254.160	99	6.936.398	7.962.310	114
Pred.plas.mas.	9	14	1.100.360	1.577.951	143	439.140	383.070	87	1.539.500	1.961.021	127
Tekstilna str.	8	7	679.320	931.070	137	247.140	377.180	153	926.460	1.308.250	141
Živilska stroka	10	9	889.820	1.109.580	125	19.030	-	-	908.850	1.109.580	122
Gradbena strok.	30	28	2.897.651	3.350.755	116	445.340	529.710	119	3.342.991	3.880.465	116
Lesna stroka	19	20	2.025.521	2.561.460	126	740.500	615.570	83	2.766.021	3.177.030	115
Vulkanizer	1	1	45.080	3.000	67	-	-	-	45.080	3.000	67
Izdelava glasbil in klaviatur	1	1	47.420	51.590	109	-	-	-	47.420	51.590	109
Urar	1	1	105.640	118.090	112	-	-	-	105.640	118.090	112
Čevljar	1	-	84.200	-	-	-	-	-	84.200	-	-
Skupaj:			20.853.820	27.576.086	132	6.552.110	7.509.420	115	27.405.930	35.085.506	129

Za leto 1979 so bile odmerjene obveznosti v višini 11.708.513 din in se delijo na:

- prometni davek v višini 2.140.148 din
- prispevki SIS v višini 5.647.729 din in
- občinski davek v višini 3.920.636 din.

Proti odmeri davka iz obrtne dejavnosti za leto 1979 je bilo vloženih 6 pritožb. V 1 primeru je bilo pritožbi delno ugodeno, v 4 primerih zavrnjeno. 1 pritožba pa je še v postopku reševanja pri republiški upravi za družbene prihodke.

Zaradi utaje davka po kazenskem zakonu so bili v letu 1980 prijavljeni sodišču 3 zavezanci, ki so še v postopku. Vrsta okoliščin kaže na to, da posamezni dvačni zavezanci ne prijavljajo in tudi davčna uprava ne uspe ugotoviti celotnega doseženega dohodka zavezancev.

Zaostriti je treba nadzor nad nabavo materiala, dajanje le tega v predelavo zasebnim obrtnikom skladno z normativi, ker imajo nepravilnosti na tem področju lahko za posledico ne le izpad celotnega dohodka, ampak tudi še nepravilen obračun prometnega davka. V izvedbo te naloge bi bilo potrebno, da se aktivneje vključi služba družbenega knjigovodstva. Novi zakon o davkih občanov, ki pa je za enkrat šele v fazi sprejemanja, prinaša precejšnje spremembe na tem področju.

DAVEK NA DOHODEK OD PREMOŽENJA IN PREMOŽENJSKIH PRAVIC

Pod dohodkom od premoženja so mišljeni dohodki ustvarjeni z oddajanjem stanovanjskih ali poslovnih prostorov, garaž, počitniških hiš, opremljenih sob ali tudi premožnin v najem.

Osnova za davek na dohodek od premoženja je dohodek znižan za stroške, ki se po občinskem odloku priznavajo v višini 40 % za poslovne prostore, in 50 % za opremljene sobe.

V nadaljevanju podajamo pregled števila zavezancev po načinu pridobivanja dohodka in znesek davka odmerjenega iz tega naslova.

Pregled števila zavezahcev in odmerjenega davka po načinu pridobivanja dohodka:

šte.zavez.   znesek d.

1979   1980   1979

- od v najem danih stan. stavb posl. prostorov	133	134	254.040
- od v najem danih ostalih premožnin (stroj. invent.)	3	2	39.062

Odmera davka od v najem danih stanovanjskih stavb, poslovnih prostorov in ostalih premožnin za leto 1980 še ni končana.

Od ugotovljenega dohodka, doseženega s prodajo nepremičnin je število zavezancev po letih bilo naslednje:

št.zavez.   davek

1979   1980   1979   1980

PRODAJA NEPREMIČNIN IN PREMIČNIN	169	141	992.496	634.190
----------------------------------	-----	-----	---------	---------

DAVEK NA DEDIŠČINE IN DARILA

Davek na dediščine in darila se odmerja od vrednosti podedovanih ali v dar prejetih nepremičnin ali premožnin. Davek na dediščine in darila je republiški davek, ki se odstopa občinam na območju katerih je pobran, stopnje davka določi republiška skupščina.

Pregled odmere davka od dediščine in daril:

Leto	Pt. odmer.	Odmerna osnova		Davek	Index
		po prijavah	po domeri		
1979	220	5.327.844,00	7.432.443,00	241.568,00	100
1980	280	8.325.983,00	11.733.280,00	374.813,00	155

STRAN 17 VESTNIK, 15. MAJA 1981

stva, ki je bila povzročena z neurjem in poplavami v dneh 7. do 16. 10. 1980 in je znašala 57.744.000.— din, kar predstavlja 5,22 % družbenega proizvoda v letu 1979.

— Občina Šmarje pri Jelšah v znesku 7.466.750.— din za delno odpravo posledic škode v kmetijstvu in cestnem gospodarstvu sanacijo vodovoda in zemeljskih plazov, katero je povzročilo neurje in poplave v dneh od 7. do 16. 10. 1980 in znaša 83.112.846.— din kar predstavlja 5,71 % družbenega proizvoda v letu 1979.

— Občini Tolmin v znesku 7.386.120.— din za delno odpravo posledic škode v cestnem gospodarstvu, sanacijo in obnovo mostov.

Škoda je povzročilo neurje in poplave v dneh 7. do 16. 10. 1980, in znaša 102.011.150.— din, kar predstavlja 7,23 % družbenega proizvoda v letu 1979.

— Občini Ilirska Bistrica v znesku 24.016.200.— din za delno odpravo posledic škode v kmetijstvu in gozdarstvu, ki jo je povzročilo neurje s snegom, in z ledom v dneh 4. do 6. 11. 1980 in znaša škoda 227.889.494.— din kar predstavlja 17,71 % družbenega proizvoda v letu 1979.

— Občini Postojna v znesku 18.150.200.— din za delno odpravo posledic škode v kmetijstvu in gozdarstvu, ki jo je povzročilo neurje s snegom in z ledom v dneh 4. do 6. 11. 1980. Škoda znaša 161.565.350.— din, kar predstavlja 8,37 % družbenega proizvoda v letu 1979.

— Občini Sežana v znesku 62.489.600.— din za delno odpravo posledic škode v kmetijstvu in gozdarstvu, ki jo je povzročilo neurje s snegom in z ledom v dneh 4. do 6. 11. 1980. Škoda znaša 382.752.000.— din, kar predstavlja 15,88 % družbenega proizvoda v letu 1979.

Rekapitulacija predlaganih nakazil v letu 1981 za škodo povzročeno v letu 1980.

Občine: Brežice, Koper, Laško, Mozirje, Šmarje pri Jelšah, Tolmin, Ilirska Bistrica, Postojna in Sežana 139.859.040.—

III. IZVLEČEK IZ ZAKLJUČNEGA RAČUNA SREDSTEV SOLIDARNOSTI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC NARAVNIH NESREČ V SR SLOVENIJI V LETU 1980

PRIHODKI:

Stanje na računu 1. 1. 1980	31.916.759,60
Vplačila OZD in občin	586.402.229,05
Aunitete za kredite SR Bosne in Hercegovine	12.844.230,00
Nakazilo skupščine občine Šentjur pri Celju	300.000,00
Skupaj	631.436.218,65

ODHODKI:

Nakazilo občini Lenart dne 10. 4. 1980	2.863.000,00
Nakazilo občini Tolmin dne 25. 9. 1980	12.844.230,00
Nakazilo občinam: Gornji Radgoni, Lenartu, Murski Soboti, Šmarju pri Jelšah in Žalcu dne 2. 12. 1980	113.367.000,00
Refundacije	14.846.383,55
Stroški plačilnega prometa SDK	175.479,00
Skupaj:	144.096.092,55

Presežek prihodkov za prenos v leto 1981 487.367.126,10

Tako ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki v letu 1980 je bil razporejen takole:

1. Po sklepu odbora podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč, so bila uporabljena sredstva solidarnosti, oblikovana po zakonu o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč (Uradni list SRS, št. 3/75) in 8/78) v znesku 456.05.136.00 din za kredit SR Črni Gori.

Sredstva uporabljena na osnovi tega sklepa se izkazujejo v bilanci stanja kot terjatve iz dolgoročnih kreditov v navedenem znesku na osnovi kreditne pogodbe, sklenjene med skladom za obnovo posledic katastrofalnega potresa v SR Črni Gori na podlagi 7. člena zakona o sredstvih za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne Gore v letu 1979 in Odborom podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti, na podlagi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji (Uradni list SRS št. 3/75 in 8/78).

2. Preostali del presežka prihodka za leto 1980 v znesku 31.261.990,10 se prenese v naslednje leto in se izkazujejo na žiro računu sredstva solidarnosti SR Slovenije, po stanju 31.12. 1980, kakor je izkazano v zaključnem računu.

PRESEDNICA ODBORA PODPISNIKOV DRUŽBENEGA DOGOVORA.

Marija Zupančič-Vičar, dipl. gr. ing

DOGOVOR PODPISNIKOV DRUŽBENEGA DOGOVORA O NAČINU UPORABE IN UPRAVLJANJA S SREDSTVI SOLIDARNOSTI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC NARAVNIH NESREČ

Številka: 320—803/81—ing. ZVM/kk
Ljubljana, dne 8. 4. 1981

VSEM PODPISNIKOM DRUŽBENEGA DOGOVORA O NAČINU UPORABE IN UPRAVLJANJA S SREDSTVI SOLIDARNOSTI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC NARAVNIH NESREČ V SR SLOVENIJI (Uradni list SRS, št. 29/75)

ZADEVA: Predlog za dopolnitev oziroma spremembo družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji — predlog

Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč, katerega podpisnice so vse skupščine občin v SR Sloveniji in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Gospodarska Zbornica Slovenije se pri svojem delu srečujejo nenehno z nekaterimi dilemami, ki v družbenem dogovoru niso dorečene. Dogovor v svojih določbah vsebuje opredelitve in načela v katerih primerih se smejo uporabiti sredstva solidarnosti za sanacijo povzročene škode zaradi različnih vrst naravnih nesreč, ki so našteje v 2. členu družbenega dogovora, prav tako vsebuje v 3. členu določilo kdaj sme občina, ki je bila prizadeta koristiti sredstva solidarnosti glede na doseženi družbeni proizvod preteklega leta, oziroma če je naravna nesreča prizadela območje občine, ki se v skladu z zakonom šteje za manj razvito območje.

V odmernem postopku se srečujemo predvsem s problemom ugotavljanja prometne vrednosti nepremičnin. Prometno vrednost ugotavljamo na podlagi zapisnika sodnih cenilcev, posebej za kmetijska zemljišča in posebej za stavbna zemljišča.

DAVEK OD PREMOŽENJA

Davek od premoženja plačujejo po veljavni ureditvi občani, ki posedujejo:

- a) tovorna cestna motorna in priklopna ter kombi vozila
- b) stavbe, stanovanja, garaže in počitniške hiše
- c) gozdna zemljišča

Ker gre za davek na lastnino, se le-ta odmerja lastniku ne glede na okoliščino, ali tako premoženje lastniku prinaša dohodek. Če lastnik s takim premoženjem dosega dohodek, se dohodek posebej obdavči z davkom na dohodek od premoženja.

Odmerna davka na tovorna cestna motorna vozila je znašala:

Leto	Pt. zavez.	Znesek odmerjenega davka	Index
1978	97	575.342,00	100
1979	135	895.959,00	155
1980	147	1.246.394,00	216

Število zavezancev kot tudi znesek odmerjenega davka narašča zaradi porasta zasebnih avtoprevoznikov, ki večinoma prihajajo iz sosednje republike.

Odmerna davka na stavbe, stanovanja, garaže in počitniške hiše:

Leto	Pt. zav.	znesek odmernega	index
1978	754	190.235,00	100
1979	805	198.752,00	104
1980	909	224.567,00	112

Število zavezancev narašča, ker se vsako leto vključujejo v odmero tisti zavezanci, katerim je pretekla 10-letna oprostitve plačevanja tega davka. Ugotavljamo, da upravni organ, ki je pristojen za izvršitev ocenitve stavb, stanovanj, garaž in počitniških hiš ni izvršil vseh ocenitev, zlasti počitniških hiš, od katerih sta obdavčeni le dve.

DAVEK OD SKUPNEGA DOHODKA OBČANOV

Z davkom od skupnega dohodka občanov so obdavčeni občani, ki so presegali v letu 1979 248.000 dinarjev dohodka: zavezancem pa se še priznavajo posebne olajšave za vzdrževane družinske člane.

Pregled odmerjenega davka iz skupnega dohodka občanov za leto 1979:

Št. zav.	Osnova za odmero davka	Znesek davka
5	474.086,00	194.755,00

V predloženi analizi smo podali bežen pregled in delovne veljavne ureditve kot tudi probleme, na katere naletijo delavci uprave za družbene prihodke pri svojem delu.

Izvršni svet skupščine občine Ljutomer je na seji dne 7/5-

1981 obravnaval analizo o izvajanju davčne politike v letu 1980 v občini Ljutomer, ki jo je predložila uprava za družbene prihodke.

Izvršni svet predlaga zborom skupščine občine, da o analizi razpravljajo, jo po potrebi dopolnijo in sprejmejo.
Ljutomer, 8/5-1981

IZVRŠNI SVET SO
LJUTOMER

ODBOR PODPISNIKOV DRUŽBENEGA DOGOVORA O NAČINU UPORABE IN UPRAVLJANJA S SREDSTVI SOLIDARNOSTI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC NARAVNIH NESREČ

Ljubljana, dne 31. 3. 1981

POROČILO

O DELU ODBORA PODPISNIKOV DRUŽBENEGA DOGOVORA O NAČINU UPORABE IN UPRAVLJANJA S SREDSTVI SOLIDARNOSTI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC NARAVNIH NESREČ V LETU 1980 S PODATKI IZ ZAKLJUČNEGA RAČUNA SREDSTEV SOLIDARNOSTI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC NARAVNIH NESREČ V SR SLOVENIJI ZA LETO 1980

I. SPLOŠNO

Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: odbor) opravlja svoje delo skladno s svojo pristojnostjo na podlagi določil Družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč (Ur. list SRS, št. 29/75).

V juniju mesecu 1980 je potekel mandat odboru, ki je bil imenovan na podlagi Zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 3/75) in družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč (Uradni list SRS, št. 29/75). Zato je Republiška konferenca socialistične zveze delovnega ljudstva izvedla postopek za imenovanja delegatov v odbor v začetku aprila 1980.

Novoimenovani delegati oziroma člani odbora:

1. Drago Benčina, delegat Republiške konference SZDL Slovenije

2. Bojan Brozina, delegat za severno-primorsko, obalno-kraško notranjsko regijo
3. Rudolf Horvat, delegat mariborske, pomurske in koroške regije
4. Darko Bizjak, delegat celjske in zasavske regije
5. Lojze Meznarič, delegat Republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije
6. Borut Miklavčič, delegat Ljubljanske in gorenjske regije
7. Lado Simončič, delegat Gospodarske zbornice SR Slovenije
8. Marija Zupančič-Vičar, delegat Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije
9. Iwan Živič, delegat za dolensko in posavsko regijo.

Novoimenovani člani odbora so se sestali na 1. seji dne 12. 9. 1980, ter za predsednico Odbora ponovno izvolili tov. Marijo Zupančič-Vičar, predsednica Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostorov in članico Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Odbor se je v letu 1980 v starem sestavu sestel na 6. sejah in sicer: 25. 2. 1980, 12. 6. 1980, 23. 7. 1980, 4. 9. 1980, 12. 9. 1980 in 25. 9. 1980

V okviru svojih pristojnosti je odbor sodeloval pri pripravljajanju predlogov za finančno pomoč pri odpravljanju posledic naravnih nesreč v SR Črni Gori.

Skladno s svojimi pristojnostmi in določili družbenega dogovora je odbor obravnaval vloge tistih občin, v katerih je povzročena škoda znašala več kakor 3 % družbenega proizvoda v letu 1979, v primeru manj razvitih območij pa znaša ta cenzus 1,5 %.

Na odbor je bilo vloženi 23 zahtevkov iz 20 občin. Vloge občin za dodelitev sredstev solidarnosti so bile opremljene z oceno škode, ki je bila prikazana na predpisanih obrazcih, kakor jih določa Enotna metodologija za ocenitev škode povzročene po naravnih nesrečah (Uradni list SFRJ, št. 17/79).

Odbor je pri svojem delu sodeloval z Izvršnim svetom Skupščine SR Slovenije, Republiškim sekretariatom za finance, Republiškim komitejem za varstvo okolja in urejanje prostora, Republiškim komitejem za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Republiškim komitejem za energetiko, industrijo in gradbeništvo, Republiškim sekretariatom za ljudsko obrambo, Zvezo vodnih skupnosti Slovenije, Zveze komunalnih skupnosti Slovenije, Zvezo stanovanjskih skupnosti Slovenije, Zavarovalno skupnostjo Triglav, ter z organi Republiške konference SZDL, Republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije.

Delo odbora je bilo javno in odprto. Vloge so se obravnavale tekoče z upoštevanjem stališč in predlogov ustreznih organov, organizacij in podpisnikov družbenega dogovora.

II. PREDLOGI SKLEPOV O UPORABI SREDSTEV SOLIDARNOSTI ZA DELNO ODPRAVO POSLEDIC VEČJIH NARAVNIH NESREČ V SR SLOVENIJI IN SR ČRNI GORI

Odbor je obravnaval prijavljeno škodo kot posledico naravnih nesreč ter po soglasju podpisnikov družbenega dogovora izvajal sklepe za odpravo posledic naravnih nesreč v naslednjih primerih:

1. Občini Lenart so bila dne 10. 4. 1980 nakazana sredstva solidarnosti v znesku 2.863.000,00 din po predlogu sklepa odbora z dne 26. 12. 1979. Sredstva so namenjena za odpravo posledic naravne nesreče — toča z neurjem v dneh 13., 19. in 28. 7. 1979, ki je posebno prizadela področje kmetijstva in komunalnega gospodarstva. Prijavljena škoda znaša 26.109.000,00 din.

2. Občini Tolmin so bila 25. 9. 1980 nakazana sredstva v znesku 12.844.230,00 din na račun sredstev solidarnosti. Slednja predstavljajo letno anuiteto posojila Bosanske Krajine. Podpisniki družbenega dogovora so se že v letu 1978 sporazumeli, da se še nedospele anuitete posojila za Bosansko Krajino (za 6 let) uporabijo za dokončno odpravo posledic potresa v Posočju.

3. Občini Gornja Radgona, Lenart, Maribor, Murska Sobota, Šmarje pri Jelšah, Žalec so bila dne 28. 11. 1980 nakazana sredstva solidarnosti v znesku 113.367.000,00 din po predlogu sklepa odbora z dne 1. 10. 1980 in sicer:

— Občini Gornja Radgona v znesku 23.475.000,00 din za delno odpravo posledic škode na področju kmetijstva, stanovanjskega in cestnega gospodarstva, ki je bila povzročena z neurjem in točo 4. in 12. 8. 1980 in je znašala 232.988.000,00 din, kar predstavlja 14,3 % družbenega proizvoda v letu 1979.

— Občini Lenart v znesku 5.376.000,00 din za delno odpravo posledic škode na področju kmetijstva in cestnega gospodarstva, ki je bila povzročena z neurjem in točo v dneh 4. in 12. 8. 1980 in je znašala 33.697.000,00 din, kar predstavlja 6,2 % družbenega proizvoda v letu 1979.

— Občini Maribor v znesku 38.786.000,00 din za delno odpravo posledic škode na področju kmetijstva in cestnega gospodarstva, ki je bila povzročena z neurjem in točo v dneh 4. in 12. 8. 1980 in je znašala 561.103.000,00 din, kar predstavlja 2,6 % družbenega proizvoda v letu 1979. Povzročena škoda je nastala predvsem na intenzivnih kmetijskih površinah, kar ima neposreden negativen vpliv na proizvodnjo hrane, ki je bila v srednjeročnem obdobju posebnega pomena za razvoj gospodarstva. Zato je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na 7. seji dne 15. 9. 1980 uporabil določilo 3. odstavka 3. člena družbenega dogovora in sprejel sklep o izjemni uporabi sredstev solidarnosti.

— Občini Murska Sobota v znesku 28.700.000,00 din za delno odpravo posledic škode na področju kmetijstva, stanovanjskega in cestnega gospodarstva, ki je bila povzročena z neurjem in točo dne 4. in 12. 8. 1980 in znaša 121.241.000.— din, kar predstavlja 3,6 % družbenega proizvoda v letu 1979.

— Občini Šmarje pri Jelšah v znesku 5.656.000.— din za delno odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki je bila povzročena z neurjem in točo dne 28. 7. 1980 in je znašala 149.962.000.— din, kar predstavlja 2,7 % družbenega proizvoda v letu 1979. Občina Šmarje pri Jelšah se skladno z zakonom šteje za manj razvito območje, za katerega dopušča družbeni dogovor uporabo sredstev solidarnosti, če škoda znaša 1,5 % družbenega proizvoda.

— Občini Žalec v znesku 11.379.000.— din za delno odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki je bila povzročena z neurjem in točo dne 4. in 12. 8. 1980 in je znašala 173.549.000,00 din, kar predstavlja 5,5 % družbenega proizvoda v letu 1979.

Rekapitulacija nakazanih sredstev v letu 1980

1. Občina Lenart	2.863.000.— din
2. Občina Tolmin	12.844.230.— din
3. Občina Gornja Radgona, Lenart, Maribor, Murska Sobota, Šmarje pri Jelšah, Žalec	113.367.000.— din

S k u p a j : 129.074.230.— din

4. Občine Brežice, Koper, Laško, Mozirje, Šmarje pri Jelšah, Tolmin, Ilirska Bistrica, Postojna in Sežana pa je prizadela naravna nesreča v oktobru in novembru 1980. Njihove vloge je odbor obravnaval v letu 1981 in dal predlog za delno odpravo posledic škode in sredstev solidarnosti v skupnem znesku 139.895.040.— din sicer:

— občini Brežice v znesku 2.948.480.— din za delno odpravo posledic škode na področju kmetijstva, cestnega gospodarstva sanacijo zemeljskih plazov, ki so bili povzročeni z neurjem in poplavami v dneh od 7. do 16. 10. 1980 in je znašala 49.227.697.— din, kar predstavlja 3,06 % družbenega proizvoda v letu 1979.

— Občini Koper v znesku 10.814.400.— din za delno odpravo posledic škode na področju stanovanjskega in cestnega gospodarstva, ki je bila povzročena z neurjem in poplavami v dneh 7. in 16. 10. 1980 in je znašala 159.376.000.— din, kar predstavlja 3,37 % družbenega proizvoda za leto 1979.

— Občini Laško v znesku 3.159.650.— din za delno odpravo posledic škode na področju stanovanjskega in cestnega gospodarstva, sanacije plazov, obnove mostu, ki je bila povzročena z neurjem in poplavami v dneh 7. do 16. 10. 1980 in je znašala 51.785.077.— din kar predstavlja 4,19 % družbenega proizvoda v letu 1979.

Občina Mozirje v znesku 3.464.640.— din za delno odpravo posledic škode na področju stanovanjskega in cestnega gospodar-

tedenski koledar

SOBOTA, 16. maj — Janez NEDELJA, 17. maj — Mojca PONEDELJEK, 18. maj —

Erika TOREK, 19. maj — Peter

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

17. maja ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni kinemaskopski film: „ROJ UBIJALK“;
18. in 19. maja ob 18. in 20. uri jugoslovanski barvni televizijski film: „PRIŠEL JE ČAS, DA LJUBEZEN SPOZNAŠ“.

LJUTOMER

16. maja ob 20. uri ter 17. maja ob 17.45. in 20. uri francoski film: „VANESA“.

ČRENŠOVCI

16. in 17. maja hongkongski barvni film: „ČLOVEK DINA-MO“.

LENDAVA

16. maja ob 17.30. in 20. uri kanadski film: „TEK JE MOJE ŽIVLJENJE“;

17. maja ob 17.30. in 20. uri izraelski film: „LIMONIN SLADOLED“;

17. maja ob 10. uri ameriški risanka: „PEPELKA“.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

16. in 17. maja ameriški film: „ZNAMENJE“.

prodam

2 NOVI OKNI z roletama (210 x 140), prodam. Andrejci 14. M—1594

KRAVO, staro 2,5 leti, stelno, prodam. Cvetkova 15. M—1600

KOSILNICA AGRIA z žetveno napravo, v dobrem stanju, naprodaj. Pertoča 116, p. Rogaševci. M—1601

HISO z gospodarskim poslopjem, vrtom in sadovnjakom v Borecih 20, prodam. Informacije pri Antonu Sabu, Boreci 41, Križevci pri Ljutomeru. Vi—177

OBRAČALNIK „POLIP“ v delovnem stanju in lažji gumi voz, ugodno prodam. Jože Bohinec, Cven 51, p. Ljutomer. Vi—178

KOMBAJN KLAS MERKUR 75 KM, širina kose 3 m, prodam. Štefan Madjar, Radovci 10, p. Grad M—1602

PARCELO za vikend in vinograd (19 arov) v Selu (Uršič), prodam. Čikečka vas 34, p. Prosenjakovci. M—1603

OBRAČALNIK ZA BCS KOSILNICO, prodam. Balek, Moščanci 74, telefon 77-002. M—1605

KRAVO, s tretjim teletom brejo 7 mesecev, prodam. Alojz Žohar, Kuzma 106. M—1607

KOMBAJN ZMAJ 780, v dobrem stanju, prodam. Naslov v upravi lista. M—1608

AVTO KOMBI, letnik 1970, odprti, fiat 850 — po delih in ostrešje, prodam. Oto Zaharias, Stogovci 4, p. Apače. M—1609

KRAVO, staro 5 let, 8 mesecev brejo, prodam. Noršinci 21, Martjanci. M—1610

DVE KRAVI in telico, prodam. Otovci 78. M—1611

MOTORNO KOLO MZ 150 TSL, karambolirani, prodam. Dokležovje 48. M—1612

KOSILNICO BCS in LAVERDO PRODAM. Ernest Počič, Panovci 11. M—1613

KVALITETNI GNOJ ZAMENJAM ZA SLAMO. Tele, staro 4 mesece, prodam. Brezovci 40. M—1614

OPEL MANTO, 1600 ccm, prodam. Vprašati v popoldanskih urah. Jože Botjak, Stara ulica 1, M. Sobota. M—1615

KRATKODLAKEGA PTIČARJA (NM), starega 11 mesecev, prodam. Satahovi 20. M—1616

OBVESTILO

Cvetličarstvo in vrtnarstvo JANEZ GYÖRFI, M. SOBOTA (nasproti avtobusne postaje) obvešča, da

PONOVRNO POSLUJE OD 7. DO 17. URE, V SOBOTO DO 14. URE

Ljubiteljem cvetja so na voljo okrasne cvetlice za okna, vrt in grobove. Cenjenim strankam se toplo priporočamo! Informacije tudi po telefonu 21-495.

DVE OTROŠKI POSTELJI PRODAM. Hunjadi, Lendavska 4/V—20, M. Sobota. M—1617
SPECIALNI OJAČEVALEC (2 x 70 W, oziroma 4 x 35 W), PRODAM. Ogled v nedeljo dopoldne: G. Bistrica 175. M—1618
MLADO KRAVO, 5 mesecev brejo, prodam. Pečarovci 77. M—1619

ZASTAVO 750, letnik 80, 12.000 km, ugodno prodam. Telefon 71-110. M—1620.

ŠKODO 110 L, v dobrem stanju, ugodno prodam. Ravenska 36, Beltinci. M—1621

KRAVO, staro 4 leta s teličko, dobre pasme, prodam. Velika Polana 134, p. Črenšovci. M—1622

KRAVO, staro 7. let, dobro mlekarico, brejo dva meseca, prodam. Gornja Bistrica 198. M—1623

WARTBURG KARAVAN, star dve leti, redeče barve, prodam. Karel Balek, Neradnovci 17, p. Petrovci. M—1626

ZASTAVO 101, letnik 1976, registrirano, z novimi rezervnimi deli, prodam. Štefan Jakič, Markovci 49, p. Šalovci. M—1627

KRAVO, 5 let staro, 8 mesecev brejo, prodam. Bratonci 155. M—1628

AVTO ALFA SUD NAPRODAJ. Kološa, Kajuhova 52. M—1586

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče, tast in brat

Janez Čerpnjak

upokojenec iz Martinja

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščanom za spremstvo na njegovi zadnji poti, za darovane vence in cvetje, sočustvovanje in izrečeno sožalje.

Posebna zahvala OO ZK Petrovci, KS Petrovci, gasilskim društvom, LD Grad—Kuzma, pevskemu zboru, OS Petrovci, kolektivoma SCT M. Sobota in KIK Pomurka TOZD Gozdarstvo ter zdravniškemu osebju ambulante Petrovci in soboške bolnišnice, ki so mu v težkih trenutkih nudili zdravniško pomoč.

Martinje, 7. maja 1981

Žalujoci: hčerka Slava in sin Slavko z družinama, bratje in sestre z družinami ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

17. maja mineva šesto leto, odkar je ugasnilo srce naši srčno dobri ženi, mami in stari mami

Ireni Kahr

roj. Ozvatič šivilji

Čas hiti, toda spomin nate še živi. Teško je spoznanje, da te ni več med nami in da je ostal naš topli dom za vedno prazen. Vsem, ki se je še spominjate in obiskujete njen grob — iskrena hvala!

ŽALUJOČI VSI NJENI

V SPOMIN

15. maja minevata dve leti, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat, svak in boter

Jože Šebjanič

iz Ženavej

Solze se bodo morda posušile, a srčne rane nikoli zacelile. Kruto je spoznanje, da te ni več med nami, toda v naših srcih in mislih, ostaneš do konca dni.

Vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu — prisrčna hvala!

Neutolažljivi: žena Emilija in hčerka Ivanka

živiški kombinat maribor z n. sol. o.

tozd b. o.

mliņopek

69000 murska sobota, ul. lole ribarja 7

SOZD „TIMA“ MARIBOR
DO ŽK „INTES“ Maribor
TOZD „MLINOPEK“ M. Sobota

OBJAVLJA licitacijo naslednjih vozil:

— tovorni avto znamke TAM, tip 4500, letnik 66, kesonar izključna cena 50.000.— din,
— kombi znamke IMV, tip diesel, letnik 72 izključna cena 18.000.— din

Licitacija bo v sredo 20. 5. 1981 ob 7. uri na dvorišču TOZD „MLINOPEK“ M. Sobota, Lole Ribarja 11.

Vsak udeleženec licitacije položi pred pričetkom licitacije 10-odstotno varščino od izključne cene.

Prometni davek plača kupec.

GOLF, rdeče barve, odlično ohranjen, prodam. Nemčavci 14/B. M—1630

TRAKTORSKO GUMO (dimenzije 8,28), prodam. Franc Antalič, Bunčani 30, p. Veržej. M—1631

TRAKTOR STEYR, 28 KS s koso in jermenico ter škodo, letnik 1973, prodam. Hozjan, Trnje 107. M—1632

KOSILNICO BCS, 12 KS, prodam. Noršinci 62, p. M. Sobota M—1633

OSEBNI AVTO VOLVO, letnik 71, prodam. Krajna 209/A. M—1634

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK in posteljico, prodam. Naslov v upravi lista. M—1635

KRAVO, osem mesecev brejo, kontrola A, prodam. Tešanovci 51. M—1636

ZASTAVO 101, letnik 1978, prodam ceneje ali zamenjam za ford capri. Naslov v upravi lista. M—1637

PLEMENSKO SVINJO, staro 18 mesecev in 11 pujskov, ugodno prodam. Marta Magdič, Hotiza 155. M—1638

RENAULT—16, dobro ohranjeni, ugodno prodam. Ogled po 15. uri. Ivan Rengeo, Naselje Prekmurske brigade 24, M. Sobota. M—1639

STANOVANJE v Murški Soboti, zelo ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M—1640

VW 1300, letnik 72, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M—1642

MOPED TOMOS 14 M — novi, prodam. Vinko Komar, Bakovci, Poljska 43. M—1643

MOPED APN 4, ugodno prodam. Srečko Bračko, Spodnji Ivanjci 24, p. Spodnji Ivanjci. M—OP

WARTBURG standard prodam tudi na ček. Kurbus, Trate novi blok 2, vhod srednji.

zaposlitve

2 KV ZIDARJA in 3 NK delavce sprejemem takoj v redno delovno razmerje. Stanovanje preskrbljeno, plača po dogovoru. Oglasite se na naslovu: Jože Kološa, zidarski mojster, Krčevinska 45, Maribor-Košaki, telefon 062-24-994. M—1505

razno

OPRAVLJAM VSA TESARSKA DELA — HITRO IN SOLIDNO.

Tesarstvo Flisar, Pečarovci 84, telefon 77-052. Za naročila se priporočam. M—1567

OBVESTILO!

Cenjene stranke obveščam, da zaradi upokojitve s 30. 6. 1981 preneham opravljati šiviljsko obrt. Prosim, da do tega dne dvignete blago ker po tem datumu za blago ne odgovarjam.

Za doslej izkazano zaupanje se zahvaljujem. Katarina Dolgov. M—1624

PREKLIC!

Preključujem in opravičujem se za izrečene žalitve v pismu Irmil Vrečič iz M. Petrovec 13, Jožefa Bokan, M. Petrovci 14. M—1641

PREKLJUČUJEM izrečene žaljive besede, ki sem jih izrekla Milici Pučko iz Mote št. 37 kot neresnične. Ana Nemeč, Mota 51, p. Ljutomer. M—OP

sobe

OPREMLJENO SOBÓ oddam zaposlenemu moškemu. Ciril Metodova 11/A, M. Sobota. M—1604

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa naju je zapustila najina draga mama

Veronika Šteiner

iz Beltinec

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Prav lepa hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektivoma DO PTT M. Sobota—G. Radgona in DO Slatina Opatija ter GD Apače. Še enkrat vsem — prisrčna hvala!

Beltinci, 10. maja 1981

Žalujoci: hčerka Marija in sin Jože z družinama

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa zapustil naš dragi mož, oče, tast in stari oče

Geza Andreč

iz Sodišinec

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje ter delili z nami žalost in bolečino.

Iskrena hvala vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje.

Posebna zahvala predstavnikom KS in domačega gasilskega društva za poslovilne besede ob odprtem grobu, gasilskim društvom Sodišinci in ostalim društvom sektorja Tišina OO ZSMS Gederovci, članom Aero kluba M. Sobota, kolektivoma SOBOTA TOZD Vrtnarstvo, g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Sodišinci, 20. aprila 1981

Žalujoci: žena Ema, sinova Ernest s Pavlo in Viktor, hčerka Irma z družino iz Puževca, hčerka Irena z družino iz Švice in ostalo sorodstvo

VESTNIK

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisje in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Andre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Od 1. 1. 1980 izhaja Vestnik kot poltednik ohtorkih in petkih — Cena posamezne številke 4 dinarje. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

NAŠI KRAJI IN LJUDJE

Šalovci so v pomladnem času še posebno mikavni. Tisto, česar ne daje narava lega, že vsa povojna leta dodajajo krajanji, ki skrbno zbirajo denar za vse, kar ta gorička vas in njeno zaledje potrebuje. Tudi širša družbena skupnost je v minulem obdobju primaknila doberšen delež, posebno še pri asfaltiranju ceste do mednarodnega mejnega prehoda na Hodošu, po dogovarjanjih so sorazmerno poceni zgradili bencinsko črpalko, pa tudi krajevnih cest in zadržnega doma niso zanemarili. Priznavajo pa, da je hotenj in načrtov veliko, vendar se pri uresničevanju nekaterih zaradi stabilizacijskih ukrepov zatika.

Časi se spreminjajo. Konjsko vprego ima menda samo še Ludvik Lepoša, traktorjev in drugih kmetijskih strojev in osebnih vozil je čedalje več, zato so za potrebe domačega in okoliških krajev pred leti zgradili bencinsko črpalko. Domačini in okoličani vedo, kdaj se lahko preskrbijo z gorivom — takrat, ko je odprta Potrošnikova trgovina — v zadregi pa so pogosto tisti, ki potujejo čez mednarodni mejni prehod. V krajevni skupnosti se zavzemajo, naj bi bencinsko črpalko čimprej prevzel Petrol, odmeriti je treba daljši delovni čas in v čimkrajšem času nad črpalko namestiti streho. Tu je, tako pravijo, preveč zavlačevanja, zato imajo turisti čisto prav, če povedo kakšno nelepo.

Precej časa se že zatika pri posodobitvi telefonije. Na območju krajevnih skupnosti imajo samo sedem telefonskih priključkov, od

Česar ni dala narava — to dopolnjujejo krajanji

tega v Šalovcih šest in enega v Dolencih. Seveda mora pošta še vedno vzpostavljati zveze ročno, zato se toliko bolj zavzemajo za avtomatsko telefonsko centralo s 40 priključki. Prostore bodo uredili s sredstvi iz krajevnega samoprispevka, računajo pa še na solidarnost in po potrebi na fizično delo krajanov. Kako dolgo bodo še čakali na to pridobitev, za zdaj še ne vedo,

priznavajo pa, da so neučakani. Neučakani so bili tudi pri dogovarjanjih za gradnjo večje sodobne trgovine. Bili so že skoraj na četrtini poti — pri dogovarjanjih — očitno pa bodo morali do začetka te gradnje pustiti čas.

Zadružni dom v Šalovcih je osrednja družbena stavba, v kateri so kmalu po izgradnji začeli s prezidavami in preurejanji reševati prostorske probleme. Kaj vse so imeli v njem, ali pa še imajo — krajevni urad, pošto, postajo milice, sedež zadruga, gostilno, stanova-

nja, kino dvorano in še kaj. Kljub preureditvam v minulem obdobju zdaj računajo na nove. Dvorano so večkrat obnavljali in dopolnjevali, pred dvema letoma pa so pod odrom uredili prostor za družabno življenje mladih, ki je zlasti razgibano proti koncu tedna. Ob njem je tudi novo urejen prostor za knjižnico, ki je zdaj v osnovni šoli, vendar tja nekateri neradi zahajajo.

Pogosta preurejanja so draga, ob njih pa se lahko postopoma ruši funkcionalnost stavbe.

Na komunalnem področju je pred njimi še precej nalog. Precej denarja bodo morali odšteti za temeljito obnovo krajevnih cest in gradnjo štirih mlak za gašenje. Bo že šlo, pravijo, saj so samo v lanskem letu zbrali s krajevnim samoprispevkom 310.000 dinarjev in če prištejemo še zbrana sredstva v minulih letih, bodo lahko s skrbnim gospodarjenjem s 670.000 dinarji in prostovoljnimi delom naredili veliko. Ob tem se dobro zavedajo, da bodo morali biti pri vlaganjih dobri gospodarji. Nenačrtno vložen denar se kaj kmalu prej maščuje kot obstuje. Vodstvo krajevnih skupnosti se tega dejstva dobro zaveda.

Šalovci se razvijajo. K temu vsak po svoje prispeva kmetje, teh je nad 40, 115 zaposlenih v raznih delovnih organizacijah in službah, ki radi primejo tudi za kmečka opravila, pa tudi začasno zaposleni v tujini, ki jih je kar 40. Le nekaj jih malo skrbi. V Šalovcih je sorazmerno malo novih gradenj, številne domačije na obeh bregovih pa se nekoliko hitro praznijo. O tem potihem in tudi glasneje govorijo mnogi od 650 prebivalcev te goričke vasi. Očitno pa je, da ni razlogov za zaskrbljenost. Stroji namomeščajo ljudi, lajšajo delo, posebno tistim, ki so se z znanjem in voljo oklenili sorazmerno darežljivih kmetij na goričkih hribih.

Janko Stolnik

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

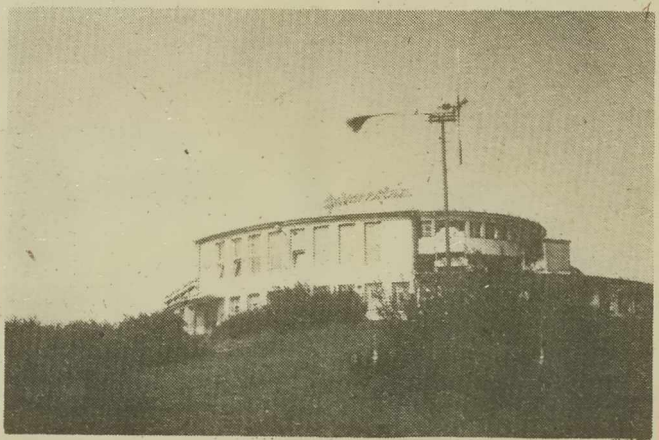
Če b' sodov ne b'lo

Pravzaprav naslov ne pove dovolj, saj hočemo predstaviti celotno delovno organizacijo Ljutomerčan. Le-ta ima osem dejavnosti, ki so povsem različne. Vinogradništvo je le ena od njih. V delovni organizaciji Ljutomerčan so tele TOZD: Vinogradništvo, Živinoreja in poljedelstvo, Klet, Kooperacija, Mešalnica, Simentalka, Les in Prevoznništvo. Seveda pa ne smemo pozabiti tudi na delovno skupnost skupnih služb, ki je nepogrešljiva TOZD.

Sedaj, ko smo jih predstavili, pogledimo, kakšne rezultate so dosegli v prvih treh mesecih letošnjega leta. Sami sicer pravijo, da z njimi niso zadovoljni, vendar pa je to posledica višje sile (sezonski značaj dela in težave s cenami, reproductivnost ...) za kar pa niso sami krivi.

vin. To ima tudi svoje prednosti.

Ljutomerska vina, ki jih vzgajajo v domačih goričkih, so namreč ponesla ime tega kolektiva že široko sveta. Laški rizling, muškato tonel, šipon in traminec so vina, ki jih pijejo samo v boljših in najboljših hotelih v Londonu, Berlinu, New

Ljutomerska klet — simbol za dobro in kakovostno vino. Pijejo ga široko sveta in seveda tudi doma. Vsako jesen klopotec naznani pričetek nekaj novega, kajti vsaka trgatva je nekaj novega. Kronanje enoletnih naporov za dober pridelek.

Prvo četrletje so vse TOZD sklenile s pozitivnim finančnim rezultatom. Skupni celotni prihodek DO je bil 234.000,00 dinarjev. Tu velja izpostaviti predvsem Ljutomerčanu je les. Leto tega tozda Mešalnico in Simentalko, ki sta dosegla zelo visok celotni prihodek. Prvi 65.917,00 din, drugi pa 61.888 din. V Ljutomerčanu so zelo zadovoljni, ker je Kooperacija prvič preseгла celoten prihodek Živinoreje

Yorku in še kje. Čeprav izvoz vina ni glavna izvozna panoga, pa je toliko bolj znana.

Drugo izvozno blago v Ljutomerčanu je les. Leto tega izvažajo v Italijo, Avstrijo, Švico, Belgijo in SSSR. S tema dvema izvoznima artikloma si zagotavljajo devize. Se in še bi lahko naštevali o delovnih zmagah delavcev Ljutomerčana. Lahko bi pisali o na-

NAŠI KRAJI IN LJUDJE

KS Gorice pri Lendavi med najboljšimi

Uradnega tekmovanja med krajevnimi skupnostmi v lendavski občini pravzaprav nikoli ni bilo, vendar pa bi kljub temu lahko šteli krajevno skupnost Gorice pri Lendavi v lanskem letu za najboljšo v občini, vsaj po tistem, kar so s svojim marljivim delom storili. Krajevna skupnost, o kateri bo tekla beseda, je pravzaprav hribovita, saj se razprostira od Dolge vasi pa vse tja do Čentibe, torej po vinskem hribovju. Vse to seveda pomeni, da je izredno težko

tiranja cest. 2200 metrov asfalta ni malo, če cesto gradijo na ravninskem, kaj šele, ko gre za hribovit kraj. To jih je stalo okoli 220 milijonov starih dinarjev, asfaltirali pa so tudi del ceste v sosednji krajevni skupnosti Dolga vas, a denarja za svoje delo še niso dobili. Ceste so bile seveda tudi prvi pogoj za ureditev avtobusnega prometa. Nanj so komaj čakali, saj veliko mladih obiskuje lendavske šole, odrasli pa se čedalje bolj zaposlujejo v delovnih organizacijah v

V vaškem domu, tega so zgradili z lastnimi sredstvi in nanj so zelo ponosni, je včasih premalo prostora za vse. Okolico doma bodo uredili še letos, želijo pa, da bi tu neke doprli tudi manjšo trgovino. Vinorodni kraj je to, in kdor pozna takšne kraje, ve, da so kleti razmetane po številnih hribovskih, da pravzaprav o strnjem naselju ni govora. Ljudje so na vsakem sestanku sklepni, prostovoljno delo v tej krajevni skupnosti pa je že stoletna tradicija. Krajanji bi želeli, da bi njihov kraj postal še privlačnejši za turiste. »Žalostno je, da v tem bogatem vinorodnem kraju, turistu ne moremo pogostiti, kot bi bilo treba,« razmišljajo. Premorejo le eno gostilno, pa še ta ni vedno odprta. Gostom bi radi pokazali Ujtmás, še edino ohranjeno območje starih viničarij in kleti, pa še kakšno znamenitost. Kočec tega meseca so se spet odločili za krajevni samoprispevek, in sicer za štiriodstotnega denarja pa bi porabili za modernizacijo cest in ureditev drugih

komunalnih problemov. Pa še beseda dve o delovanju ljudskega odpora in družbene samozaščite: Tradicionalno dobri odnosi in skupno sodelovanje z obmejno karavlo Stefan Kovač so že rodili plodove, ki se kažejo v skupni gradnji vodovoda, urejevanju poti in drugih problemov. Krajanji so izredno tenkočutni, ko gre za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, saj se zavedajo, na kakšnem območju živijo, da so tik ob meji, ta pa mora biti zavarovana, svoj delež pa so in bodo prispevali tudi sami. Letos so bili še posebej ponosni, ko je njihova karavla dobila priznanje OF.

To srednjeročno obdobje bodo v krajevni skupnosti obogatili z metri novimi asfaltnih cest, z električno razsvetljavo, urejenim vodovodom in drugimi objekti, za vse pa bodo porabili kakih 200 starih milijonov, seveda pa bodo tudi krajanji žrtvovali marsikatero prostovoljno delovno uró.

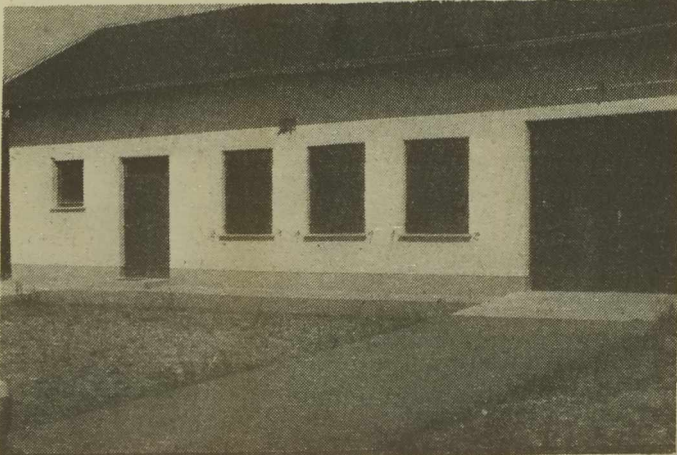

Samo z veliko požrtvovalnosti in volje so v krajevni skupnosti Gorice pri Lendavi v lanskem letu asfaltirali kakih 2200 metrov cest. V tem srednjeročnem obdobju bo asfaltno prevleko dobilo še nekaj cest, uredili pa bodo tudi vodni zbiralnik.

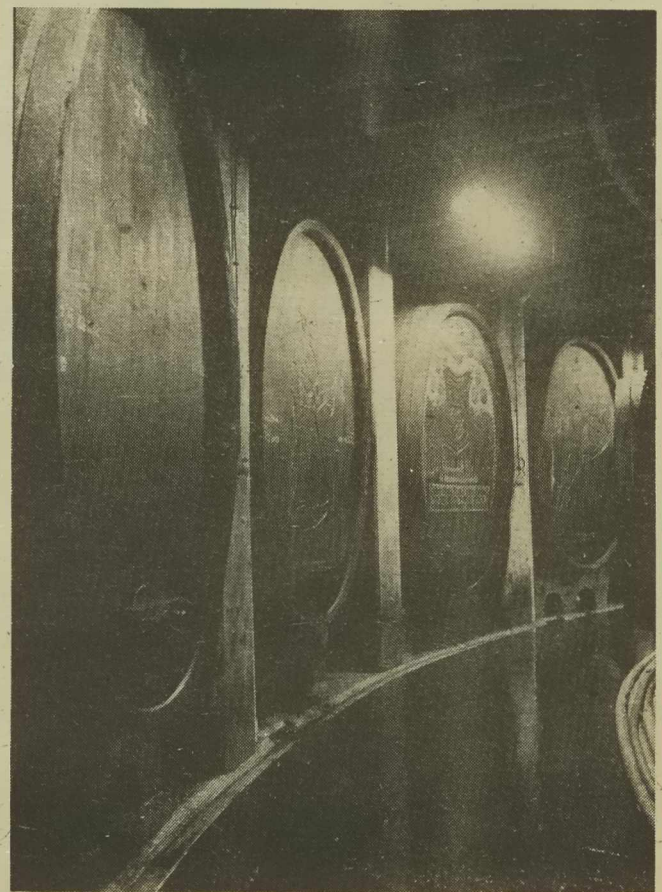
uvejevati vse komunalne potrebe krajevnih skupnosti, saj ljudje stanujejo v številnih »grabah«, kot jim pravijo, vsaka pa urejuje zase najnujnejše komunalne objekte. Že od nekdanj imajo v teh krajih težave s hudourniki, jarki in potmi. Deževje je namreč vedno odplaknilo vse napore pridnih ljudi, razrilo poti in zamašilo jarke, ki jih je bilo potrebno kar naprej obnavljati.

Lansko leto pa je bilo prelomno, s krajevnim samoprispevkom so se namreč lotili ene največjih nalog — asfal-

Lendavi. »Pa to ni vse, so mi dejali prijazni domačini, pripravljamo še veliko akcij, želeli bi elektrificirati nekatere ulice, urediti telefonsko povezavo, pa tudi na boljše preskrbo z vodo se pridno pripravljamo.« Vaščani, oziroma krajanji krajevnih skupnosti so znani tudi po tem, da se radi udležujejo vseh sestankov, zlasti ko gre za dogovor o hitrejšem razvoju njihovega kraja. Pa tudi sicer so taki, da jih vse zanima, kar ni čudno, saj so bile lendavske gorice dolgo časa skorajda nedostopne.

Sodoben vaški dom so zgradili z lastnimi sredstvi in je v ponos vsem krajanom. V njem se občasno sestajajo in kot zanimivost naj povemo, da je udeležba na sestankih dobra, s čimer se v drugih krajih ne morejo pohvaliti. Ob domu ali v njem naj bi v bodoče uredili še majhno prodajalno, da po drobnarije ne bi bilo potrebno hoditi v Lendavo.

Redkim gostom se ponudi prilika, da si ogledajo notranjost vinske kleti. Več stolitrski sodi so vsak zase prava umetnina. Sodarji so bili nekdanj priznani umetniki (ljudski), saj morate priznati, da ni lahko v trd hrastov les narediti tako lepih reliefov.

in poljedelstva, kar je dokaz, da si kmetje, združeni v Ljutomerčanu, zelo prizadevajo za večjo proizvodnjo v sklopu DO.

Prav dolga je bila pot do današnje organiziranosti in razvejanosti. Nekdanj, ko je bila ta DO imenovana še samo VŽK, je bila dejavnost dosti manj obsežna. Danes je to moderna organizacija, ki je vključena v dve SOZD. Kmetijske veje se vključujejo predvsem v SOZD ABC Pomurka, Vinogradništvo in Klet pa se združujeta v glavnem samo s SOZD Slo-

porih, ki so jih vložili lansko leto v trganje grozdja v skrajno neprimernih pogojih (sneg, mraz), na 300 hektarjih vinogradov, ali pa o tem, kako so hiteli, da so 600 hektarjev zasejali s sladkorno peso in koruzo, pa je že takrat dosti in dovolj povedanega. Za vse to in za uspešno delo pa so letos vsi TOZD v Ljutomerčanu prejeli srebrni znak ZSS, kar je samo potrdilo tisto, kar smo zapisali.

Dušan Loparnik